

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó.

A hadműveleteknek a jövő évre való áthuzódása immár annyira bizonyos, hogy minden gazdának számolnia kell evvel az eshetőséggel a tavaszi munkaprogramm megállapításánál.

A hadműveletek okozta fokozottabb munkakézelvonás következményeivel különösen számolnia kell a cukorrépatermelő gazdának, de számolnia kell a munkabérek nagymérvű emelkedésével is, úgy hogy e két tényezőre való figyelemmel igen kérdésessé válik, vajjon a gazda bele mehet-e a cukorrépa termelésébe s ha igen, milyen terjedelemben s milyen feltételek mellett.

A cukorrépatermelés mai terjedelmének fenntartása közérdek s azért mindent el kell követnünk ennek érdekében. Könyveműien azonban senki sem idézheti fel anyagi romlását s épp azért szükséges, hogy a cukorgyárakkal lehető egyetértésben beszéljünk meg és állapítsuk meg azokat a teendőket, esetleges kormányintézkedéseket, amelyek a cukorrépatermelés biztosítása érdekében szükségesek és kívánatosak.

Felhívom tehát a cukorrépa termelésével foglalkozó tisztelt gazdatársaimat, hogy 1915. évi január hó 10-én d. e. 10 órakor a „Mezőgazdák Szövetkezete” székházában (Alkotmány-utca 29. szám) tartandó

Cukorrépatermelők Országos Értekezletén minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. *Bujanovics Sándor* s. k. elnök.

Egyről-másról.

(Visszapillantás. — Lóheremagkiviteli tilalom. — Tavaszi vetőmagszükséglet fedezése. — A zab maximális ára. — A földművelésügyi miniszter a lókupecek ellen. — A gazdák korpasztásigete.)

Lapunk mai száma az utolsó ebben az esztendőben s egyúttal lezárja a „Köztelek” huszonnegyedik évfolyamának. Az új esztendővel kezdjük meg huszonötödik évfolyamunkat s átlépjük az első negyedszázad határmezsgyéjét. Programunk, célunk, minden törekvésünk a jövőben is változatlanul a régi marad, mint ahogyan a régiek maradunk mi is — minden viszontagság közepette törhetetlen hűséggel a kezünkbe adott s eddig száz esztendőben becsülettel védett lobogónkhoz.

A most lepergett esztendő tenérek bajt, gondot hozott a magyar gazdára, akit a háború csapásai mellett rossz termés, pénzválság, jég-, tűz- és egérkárok sorra látogattak. Bizony szinte már az is megkönnyebbülés, hogy ez a rossz esztendő, mely mint valami lidércnyomás nehezedett reánk, elmúlik rólunk. Mit hoz és jobb lesz-e vajjon az új — ki tudná megmondani? De legalább reméljük, hogy meghozza a mai világháborút szerencsésen, diadalmasan berekesztő békét, meghozza a fokozott és zavartalan, termelő munka lehetőségét, meghozza a lelkek ama nyugalomát, amely ismét rátereli a szakkérdésekre a figyelmet s amely a háború ütötte sebek orvoslásához, a romok újjáépítéséhez, a jövő fejlődés biztosításához szükséges.

Addig pedig, míg ismét a régi terjedelemben és beosztással állhatunk, mindig készséges tanácsadók gyanánt, olvasóink rendelkezésére: kötelességünknek ismerjük, hogy a magyar gazdatársadalom érdekeinek e rendkívüli időkben is hűséges, éber szószólói legyünk. A békés munkálkodás negyedszázadja alatt kiérdemelt bizalom és támogatás adott eddig s fog adni a jövőben is szavunknak, tollunknak erőt, amelyet ezentúl is minden igyekezetünkkel a lapunk szolgálta igaz ügy, a magyar mezőgazdaság érdekei szolgálatába kívánunk állítani.

A mai világesemények sulya alatt bontakozik

csak ki a maga teljes mivoltában a hazai mezőgazdasági termelés teljesítő- és fejlődőképességének hatalmas jelentősége a honvédelem szempontjából. Az a munka, amit az OMGE. és lapunk évek sora óta végeznek — hivalkodás nélkül szabad talán ennyit megállapítanunk — nem maradt eredménytelen. Mert hozzájárult a hazai mezőgazdasági termelés fejlesztéséhez s ezzel gazdasági készülségünk, élelmezési függetlenségünk biztosításához, ami pedig nagy önvédelmi harcunk diadalmas befejezhetőségének egyik legfontosabb feltétele. Adja Isten, hogy mire megint lepereg egy esztendő a múló idő homokóráján: derűsebb legyen reá a visszapillantás, mint a mostanira s hogy dicsőségesen kiállott teherpróba után láthassunk ismét hozzá a békés munkához, amely ime, minden erőnk forrásának, harci készülségünk nélkülözhetetlen támaszának bizonyult.

Rendkívüli idők, rendkívüli rendelkezéseket szülnék. A megbénult nemzetközi forgalom következménye, hogy nem többé a behozatal, hanem a kivitel ellen kell tiltó rendelkezéseket életbeléptetni, nehogy pótolhatatlan hiányok álljanak elő gazdasági életünkben.

A gabonaneműek, ló, gyapju és egyéb hadiszükségletek mellett ma a lóheremag került sorra, amelynek ára már a kétszáz koronát meghaladta métermázsanként. Németország lóheremagszükségletével el lévén zárva a francia és orosz behozataltól, teljesen reánk van utalva, mert az olasz lóheremagot nem használhatja, amely Németország zord klímája alatt kifagy.

A nagy német kereslet azonban annyira megapasztotta a készleteket, hogy immár az a veszély fenyeget, hogy a magunk lóheremagszükségletét nem tudjuk fedezni, illetve csak olasz maggal, amely nálunk is csak a déli részeken állja a telet.

Előállott tehát a szüksége annak, hogy a kormány a lóheremagkivitel betiltásának kérdésével foglalkozzék, amely kérdés rövidesen dűlőre is jut.

Minthogy az amerikai gépek behozatala a háborús viszonyok folytán teljesen bizonytalan, szerezze be mindenki szükségletét a még raktáron levő készletből. Rendelje meg tehát már most az

ADRIANCE fűkaszálókat és aratógépeket,
valamint

DEERE-féle tárcsásboronákat és tengeriültetőket.

Magyarországi vezérképviselőt:

Magyar MEZOGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Ismételten ádunk kifejezést annak az óhajunknak, hogy a földművelésügyi minisztertavaszi vetőmagról gondoskodják azon vármegyék részére, ahol rossz volt a termés s ahol a hadműveletek következtében minden készlet elpusztult.

Mint értesülünk, a földművelésügyi miniszter a vonatkozó rendelkezéseket megtette s most az érdekelt gazdatársadalom feladata, hogy szervezkedjék s vetőmagszükségletét idejében jelentse be a földművelésügyi miniszter umber s illetve a vármegyei gazdasági felügyelőnél.

Tavaszi vetőmagbuzára azonban ne számítson senki, mert ezzel a földművelésügyi minisztérium igen rossz tapasztalatokat tett a múltban s azért lemondott a beszerzéséről, de meg azért is, mert csak borzalmasan magas áron lehetne importálni.

Ezt jó lesz figyelembe venni a tavaszi vetési tervezet megállapításánál, nehogy az utolsó pillanatban vetőmag nélkül maradjunk. Buzatermésünk amugy is biztosítva van az őszi vetéssel, árpára, zabra és tengerire pedig egyaránt szükség lesz az országnak s meg lesz e terményeknek is az az ára, amely a jövedelmezőséget biztosítja.

Megérett a zab is arra, hogy maximálják. 24 K az ára egységesen az egész országra. A maximálással egyidejűleg a közigazgatási hatóságok lefoglalnak minden készletet s szállítják a hadseregnek. A zabbal való spekulálás lehetősége tehát megszűnik s a katonai hatóságok helyett a közigazgatási hatóságok fognak rekvirálni, amelyek az ilyen munka elvégzésére sokkal hivatottabbak is, mert meg tudják ítélni, hogy mennyi a gazdaságnak magának a szükséglete.

A zab határárszabásáról szóló 9227. számú kormányrendelet szövege a következő:

1. A m. kir. minisztérium a zabért követelhető legmagasabb árat a magyar szent korona országainak egész területére — sulyminőségre való tekintet nélkül — métermázsanként (100 kg.) 24 koronában állapítja meg.

Ezt a legmagasabb árat, amely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

2. A vételár hitelezése esetében a megállapított legmagasabb áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 20%-kal haladhatja meg az osztrák-magyar banknak az ügylet megkötésekor érvényben állott váltóleszámitolási kamatlábat.

3. A zabra megállapított legmagasabb ár 1914. évi december hó 25. napján lép hatályba. Ezen a napon tul zabot a magyar szent korona országainak egész területén a jelen rendelet hatályának ideje alatt — a 4. §-ban meghatározott árusítás kivételével — a megállapított legmagasabb árnál drágábban árusítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországokban e

kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

4. Ha a zab árusítása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletereskedésben) történik, az eadó csak olyan árat számíthat, amely a megállapított legmagasabb árnál nem aránytalanul magasabb. Az ez ellen vétőket az 1914. évi augusztus hó 5. napján 5600/1914. B. M. Eln. szám alatt kelt belügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében kell büntetni. Horvát-Szlavonországokban e részben az ott érvényes jogszabályok irányfők.

5. Zabnak vámkülföldről való beszerzésére ez a rendelet nem vonatkozik.

6. Ez a rendelet kihirdetésének napján (dec. 22.) lép életbe és hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Az OMGE. legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésén *Falussy Árpád* és *Elek Henrik* tették szavát a hadban megsérült vagy elesgázott lovaknak árverés útján való értékesítése körül felmerült visszasságokat. E panaszokra *Baróky József dr.* államtitkár már akkor megnyugtató választ adott s a földművelésügyi kormány teljes megértéssel és jóindulattal fogadta az OMGE. további lépéseit a harcstéren sérült lovaknak a gazdak részére való biztosítása és az ily lovak nyereszkező lókupecsek által való összevásárlásának lehető megváltása érdekében.

A földművelésügyi miniszter 113.588/II—A. számú valamennyi törvényhatóságnak (vármegyék és városok) megküldött köriratában ezeket mondja: „Tudomásomra jutott, hogy az ország területén, különösen pedig egyes oly vármegyékben és városokban, hol a lóanyag katonai célokra megfelelőbb, a most folyó háboru alkalmából lókereskedők és lóalkuszok fenyegető mérvben vásárolták össze a lovakat oly célból, hogy azokat jóval magasabb áron katonai pótlóvázó bizottságoknak, vagy a külföld részéről lóvásárlással megbízott katonai kiküldötteknek tovább adják. Mauthogy a lótulajdonosokra nézve az ily jellegű vásárlás szerfelett veszedelmes, emellett az ország lötenyészési érdekeit is súlyosan érinti — azonban a közvetítők kizárására irányuló tiltó rendelkezéseket kiadni nem lehet — felhívom a törvényhatóságot, haladéktalanul utasítsa alantas hatóságait, hogy az említett minőségű lóvásárlásokat saját hatáskörükben s minden lehető eszközzel megnehezítsen, illetőleg megakadályozni el ne mulasszák.

Értesitem továbbá, hogy nagyobbmértvű lóvásárlás csakis oly egyének által eszközölhető, kik az illetékes katonai hatóság, vagy lovató bizottság által kiállított vásárlási engedélyt felmutatni képesek és felhívom, hogy emellett alantas hatóságai útján világosítsa fel a lötenyészítőket (gazdákat), hogy közvetítőkkel lóeladás céljából szóba ne álljanak, hanem keressek akár a katonai hatóságokkal, akár a külföldi megbízottakkal a közvetlen érintkezést. Egyben a lóvásárlásoknak a fenti értelemben leendő megfelelő ellenőrzése szempontjából arról is értesitem, hogy intézkedés tétetett az iránt, hogy a külföld részére eszközözendő lóvásárlásokból a kancák kizárassanak. Végül felhívom, hogy

jelen rendeletemet a törvényhatóság lötenyészési bizottságának elnökével és a gazdasági együlettel mihez tartás és saját hatáskörükben leendő közreműködés végett közölje.”

A kormány e helyes figyelmeztetésének természetesen csak úgy lehet meg a kívánt hatása, ha azt egész gazdatársadalmunk — saját jól felfogott érdekeiben — megszívleli és a falvakban fel-feltűnedező kupecokat szemmel tartja s nem üzleteket köt velük, hanem — utálatot köt a talpuk alá.

Megírtuk már, hogy a földművelésügyi miniszter az állattartó és hízalással foglalkozó gazdak korpaszükségletének biztosítására egyes fővárosi és vidéki malmoknál az általuk termelt korpát hatvan százalékát lekötötte s az ekként rendelkezésre álló korpakészletet a következő métermázsankénti beszerzési áron bocsátja — havonként részletekben, az illetékes vármegyei gazdasági felügyelők utalványai alapján — a gazdasági közönség rendelkezésére: buza- és rozskorpát 14, árpakorpát 16, kukoricakorpát 10 50 koronában q ként (zsák nélkül, készpénzért, a malomban átvéve). Ily módon és arak mellett az általuk termelt korpát hatvan százalékát átengedni a következő malmok kötelesek: Budapest: Konkordia gőzmalom r.-t., Első budapesti gőzmalom részvénytársaság, Gizella-gőzmalom részvénytársaság, Hagenmacher Henrik, Hungaria egyesült gőzmalom r.-t., Lujza-gőzmalom r.-t., Pesti hengermalom társaság, Pesti molnárók és sütők gőzmalma r.-t., Pesti Viktoria-gőzmalom, Királymalom Hedrich és Strauss r.-t., Soroksári gőzmalom, Ledofsky Géza r.-t. Arad: Neumann testvérek, Aranyosmarót: Erdődy-Migazzi grófi uradalmi gőzmalom, Baja: Bajai hengermalom r.-t. Bács: Unió-gőzmalom r.-t. első bacsai hengermalma, Békés: Békésbányai gőzmalom, Rosenthal Márton, Besztercebánya: Hengermalom r.-t. Cegléd: Ceglédi hengermalom r.-t. Csáktornya: Csáktornyai gőzmalom és villamtelep r.-t. Csernabévíz: Schmidt testvérek, Csorna: Csernai gőzmalom, Frankl Sándor, Debrecen: Borsodmiskolci és debreceni István-gőzmalom r.-t. Déta: Első dettai hengermalom r.-t. Dolni-Miholjac: D.-Miholjacer Walzendampfmuhle A. G. Eperies: Borsodmiskolci gőzmalom nagysárosi gőzmalma, Hódmezővásárhely: Bauer Jakab és fia Igló: Iglói gőzmalom r.-t. Kassa: Borsodmiskolci gőzmalom r.-t. esanyai malmalma és Kassai malmalma r.-t. Losonc: Borsodmiskolci gőzmalom r.-t. losonci és hatvani gőzmalom, Marosvásárhely: Első marosvásárhelyi hengermalom, Fekete testvérek, Miskolc: Borsodmiskolci gőzmalom r.-t. Nagykikinda: Nagykikindai gőzmalom r.-t. Osijek: Unió gőzmalom r.-t. Pécska: Pécskai hengermalom, Putnok: Hungaria gőzmalom r.-t. Szeged: Back B. fia szegedi gőzmalom és vízvezeteki r.-t. Szerencs: Első szerencsi gőzmalom, Beck és Fischer, Szolnok: Hoffmann és Vig szolnoki hengermalma, Temesvár: Temesvári első malmalma társaság, Ujvidék: Häfner Károly fia első újvidéki gőzmalma, Ungvár: Ungvári malmalma r.-t. Vác: Váci hengermalom r.-t. Versec: Bácsági malmalma ipar r.-t. Zombor: Zombori hengermalom r.-t. Zombolya: Zombolyai hengergőzmalom r.-t.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

mérnök doktor hírneves
füstöső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő- tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetéseikkel készséggel szolgálunk

KEMNA J. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 51.
Sürgönyoim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

A nyerscukor árjegyzésének kérdése.

Írta: Rubinek Gyula.

Rövidesen összeül az a bizottság, amely hivatalosan lesz dönteni afelett, hogy az idén elmaradt prágai nyerscukor árjegyzés miként helyettesítendő, illetve hivatott lesz megállapítani azt az arányt, amely a cukorrépa-termelő és cukorgyáros között a leszámolás alapját fogja képezni mindkettőre kötelező módon.

A cukorprémiumos termelési szerződések, mint már egy ízben megírtuk, háromféleképpen. Az első és leggyakoribb eset a fix cukorrépa ár, amely esetleg emelkedik, ha a prágai nyerscukor árjegyzése bizonyos előre megállapított aron felül emelkedik. A második csoport az, ahol a répa ára fix ugyan, de a prágai nyerscukorárjegyzéshez képest vagy emelkedik, vagy csökken aszerint, amint a közösen megállapított nyerscukorár emelkedik vagy csökken. A harmadik a legkritikább eset, amedőn nincs fix cukorrépaár, hanem az bizonyos arány szerint a mindenkor prágai nyerscukorárjegyzéshez igazodik.

A repatermelési szerződések e három csoportja ezután ismét megkülönböztethető aszerint, hogy a leszámolás alapjául veendő időszak mily hosszú.

A legtöbb esetben a leszámolás alapját az október-decemberi negyed átlaga képezi. De vannak szerződések, amelyeknél az október-januári jegyzések átlaga képezi a leszámolás alapját. A legkevesebb azon szerződések száma, amelyek egy egész termelési évet, tehát a szeptember 1-től augusztus 31-ig terjedő időszak nyerscukor árjegyzésének az átlagát veszik alapul a leszámolásnál.

A megalakuló nyerscukor árjegyző-bizottság mindezeket a különböző cukorrépa termelési szerződések egy kalap alá kell hogy vegye. Elképzeltetlen, hogy a prémiumos szerződések különböző változatait figyelembe vegye s esetleg egy évig is permanenciában maradjon.

Itt végleges és gyors elintézésre van szükség, amhez elegendő egy nyerscukorárnak, mint leszámolási arának a megállapítása, amely a termelési szerződések valamennyi fajtájára egységes leszámolási arfolyamkép alapul veendő.

Ez irányban aligha lesz ellentét a bizottságban a termelők és gyárosok képviselői között, mert mind az a kell hogy legyen, miszerint a folyó évi szerződései véglegesen és bekészen nyervek elintézését az új szerződések kötése előtt, illetve hogy általában a folyó szerződések lebonyolítása a mai feszült viszonyok mellett a gyáros és termelő között nemkívánatos surlódásokra ne vezessen.

Egy nyerscukorár van tehát szükség, amiben reméljük, az összeülő ármegállapító bizottság is velünk egyet fog érteni.

Ha az ármegállapító-bizottság erre a megállapodásra jut, akkor már egy nagy lépést tett a kérdés végleges megoldása felé, noha a legkérdésesebb része még hátra van s ez, hogy mi legyen az a nyerscukorár, amelyet a leszámolás alapjául kell venni s illetve mily kombinatív

alapon állapítsák meg ez az ár a leghelyesebben és a legigazságosabban úgy a termelő, mint a gyáros szempontjából.

A figyelembe vehető legutolsó prágai árjegyzés július 1-en az október-decemberi negyedre szólólag 2170 K. volt. A későbbi árjegyzéseket már a háborus hangulat befolyásolta.

Ez az árjegyzés nem lehet irányadó még akkor sem, ha figyelmen kívül hagyjuk a háborus állapot bekövetkeztét, amelyet pedig a nyerscukorár kutatásánál mellőzni még sem fog lehetni. Ugyanakkor a hamburgi cukortőzsdén október-decemberi átlagban 955 márkát, azaz métermázsánként koronában kerekben 23 K-t jegyeztek. Sőt Hamburg még július 31-én is 2350 K-s nyerscukorárát jegyezte s az irányzatot szilárdnak jelzi akkor, amedőn már kétségen felül állott, hogy világháboru küszöbén állunk.

Nem fogadjuk el a júliusi jegyzéseket alapul, mert a most már rendelkezésünkre álló termelési adatokból megállapíthatjuk, hogy a világ cukortermeése a normálisnak alatta maradt volna.

A „Die Deutsche Zuckerindustrie” című szaklap december 24. számában a folyó évi repa- és nádcukortermeést 17.474.000 tonnára becsüli az előző évi 18.462.200 s a harmadévi 18.113.600 tonnával szemben. Itt tehát nemcsak egy igen jelentékeny, kerekben tíz millió métermázsával a cukorfogyasztás normális emelkedését is, amely minimálisan 5 millió métermázsára tehető s azt, hogy Oroszország termelése a folyó évben 4 millió métermázsával emelkedett (legutolsó adat szerint csak 2 millióval), amely emelkedés pedig a nemzetközi piac átalakulását nem befolyásolja, amennyiben Oroszország kivétel a brüsszeli cukoregyezmény kontingentálja.

Figyelembe véve tehát a terméskiesést és a fogyasztás normális emelkedését, nem talozunk, ha azt állítjuk, hogy a nyerscukor ára az őszi hónapokban feltétlenül emelkedett volna s hogy az október-decemberi átlagos prágai nyerscukorárjegyzés nem maradt volna a 24 K-nak alatta.

Nem vehetjük figyelembe a hamburgi tőzsde leszámolási arfolyamát sem, mert az úgy mint nálunk is — a budapesti tőzsdén történt a leszámolási arfolyamok megállapításánál — a befentesek, a nagy spekulánsok, a nagytermelők érdekében megvédése szempontjából alacsony állapotban meg.

A hamburgi cukortőzsde ugyanis az október-decemberi negyedre szóló kötések leszámolási arfolyamát 953¹/₂ márkában, azaz egy márkát a mai arfolyamra 128 K-val számítva, métermázsánként 2428 K-ban állapította meg, ami abba visszáig kerekben 24 K-ás arfolyamnak felel meg*.)

Hogy mennyire igazunk van akkor, amedőn azt állítjuk, hogy a hamburgi hozza a nyerscukor leszámolási árának megállapításánál

* W. d. Z. 1914. 35. sz.

szűkkeblűen járt el, idézzük a „Wochenschrift des Zentrallvereines für die Rübenzuckerindustrie Oesterreichs und Ungarns” című szaklap augusztus 12-én megjelent számát, amely e kérdésről a következőleg nyilatkozik:

„Der von der Hamburger Zuckerbörse festgesetzte Abrechnungspreis muss unter allen Umständen zur Kritik herausfordern, nicht nur, weil dieser Abrechnungspreis der absolut niedrigste Preis ist, der bis zum offiziellen Schluss der Hamburger Börse notiert wurde, sondern auch weil nicht einzusehen ist, weshalb bei dem Steigen sämtlicher Nahrungsmittel gerade Zucker den Eignern der Ware, für die sich später glänzende Verwendungsmöglichkeiten ergeben können, zu dem allerbilligsten Preis in den Schoss fallen soll. So wurde z. B. am 5. August in New-York bereits eine Kurs von 426 cents für Zentrifugals notiert, was einen fob Hamburgpreis für Rüben-Rohzucker von rund M. 1260 für 50 kg. entsprechen würde. Wenn nun auch der Aruckel Zucker unter das Ausfuhrverbot deutscher Waren fällt und im Augenblick eine Exportverwendung wegen der Einstellung der Seeschiffahrt nicht möglich ist, so könnte sich dies doch in absehbarer Zeit wieder ändern, abgesehen davon, dass es im Augenblick auch noch zweifelhaft erscheint, von unter dieses Ausfuhrverbot auch das in Hamburg lagernde nicht unbeträchtliche Quantum österreichischen Rüben-Rohzuckers fällt. Angenommen, es würde die in den Tagesblättern verbreitete Nachricht, dass die Vereinigten Staaten von Amerika einen Teil der internationalen Handelsflotte unter ihrer Flagge fahren lassen werden, den Tatsachen entsprechen, so bestünde natürlich im Augenblick nur in der Theorie, die Ausfuhrmöglichkeit von Rohzucker, und zwar zweifellos zu wesentlich höheren Preisen, als der Hamburger Abrechnungskurs vorsieht; beträgt doch der Unterschied zwischen diesem und dem vorstehend erwähnten M. 1260 nicht weniger als K. 8 für den Meterzentner.“

A londoni cukortőzsde, amely mindenkor, még a háboruban is a hamburgi cukortőzsdének az uszályhordozója, a leszámolási arfolyamot október-decemberre jóformán ugyanolyan összegben állapította meg, azaz 95³/₄ shillingben, ami 130 koronás átszámítási arfolyam mellett 2462 korona nyerscukorárnak felel meg, vagy prágai viszonylatra átszámítva 24 korona métermázsánként*.)

Hogy maga a hamburgi tőzsde is a nyerscukor árának későbbi emelkedé-ével számolt, igazolja azon körülmény, hogy míg az október-decemberi negyedre a nyerscukor leszámolási arfolyamát átlag 953¹/₂ márkában állapította meg 50 kg.-ként, addig januárra 965 márkát, júliusra 997¹/₂ márkát nyerscukorárát állapított meg.

Nem vehetjük alapul azt a nyerscukorárát sem, amelyet a német kormány állapított meg

* W. d. Z. 1914. 34. sz.

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására. II. Ipari telepek számára a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

BRONS MOTOR

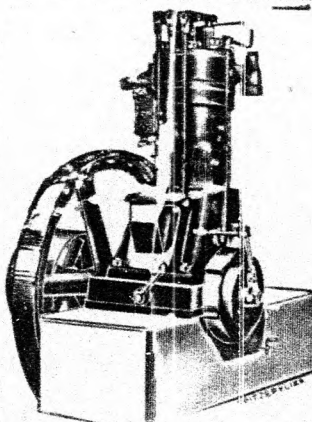
a legújabb Diesel-rendszerű magassnyomású nyersolajmotor.
4 HP-től kezdve minden nagyságban készüli.

Prager Maschinenbau A.-G. (vormals Ruston, Bromovsky u. Ringhoffer)

bronsmotorgyárának gyártmányai!

FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
MŰSZAKI IRODÁJA

BUDAPEST, V. KERULET, VÉCSEY-UTCZA 2. SZÁM.
TELEFON 120-70.

Legegyszerűbb szerkezet.
Nincs előmelegítő lámpa.
Nincs gyújtógyertya, sem gyújtósól.
Nincs villamos gyújtó.
Nincs vízbefecskendezés.
Nincs légzivattyú.
Nincs nyersolajzivattyú.
Nincs füst- és koromképződés.
Nincs hatóság ellenőrzés.
Nincs robbanás vagy tűzveszély.
Nincs elpiszkolódás.
Nincs üzemzavar.
Legolcsóbb üzem.
Legkevesebb fogyasztás.
Minden pillanatban indul.
Mindig üzembiztos.
Bárki kezelheti.

a belfogyasztás részére 950 márkában 50 kilogrammonként, ami 128 koronás árfolyam mellett 2432 korona nyerscukorárnak felel meg ab Magdeburg métermázsánként, azaz Aussigra átszámítva, ismét 24 koronás nyerscukorárfolyamot nyerünk. Nem vehetjük alapul azért, mert ez egy kényszerár, amelynek épp a célja az, hogy a cukorár belföldi emelkedését a belfogyasztás olesóságának biztosítása érdekében meggátolja.

A kérdés már most az, hogy ha mindezen előbb felsorolt támpontoktól eltekintünk, mert el kell tekintenünk, mi legyen azaz alap, amelyből a magyar árjegyző-bizottságnak lehet és szerény nézetünk szerint kell is kiindulnia.

Éz az alap a magyar termelés és a magyar fogyasztás önálló mérlegelése, tehát a belföldi értékesítés lehetősége és mérve s másodsorban a felmaradó készleteknek a külföldön való értékesítésének a lehetősége. Az ez alapon kiszámított az az átlagos nyerscukorár, amelyen a magyar cukorgyárak folyó évi cukortermésüket értékesíteni tudják, fogja képezni az egyedül helyes kiindulási pontot arra, hogy a nyerscukorárjegyző-bizottság a nyerscukor leszámítolási árfolyamát helyesen és igazságosan állapíthassa meg.

Magyarország teljesen zárt fogyasztási terület képez. Az a kevés cukor, ami Ausztriából hozzánk bejön a vámserződés rendelkezése szerint, teljesen figyelmen kívül hagyható. Magyarországon tehát azt mondhatjuk, hogy csak magyar cukor kerül fogyasztásra, állapítsuk meg tehát, hogy milyen lesz az ideai és jövőévi magyar cukortermelés és fogyasztás s ezzel szemben a külföldön elhelyezést kereső cukorfelesleg s állapítsuk meg, hogy mily áron értékesül a cukor a belföldi fogyasztásban s mily áron értékesíthető majd a felesleg a külföldi piacokon a háboru alatt és után.

Az átlagos értékesítési ár fogja megadni azt az alapot, amelyből kiindulva megállapítható lesz a januári leszámítolási árfolyam, úgy hogy annak sem a termelő, sem a gyáros nem látja kárát.

Magyarország folyó évi cukortermése csak becslés útján állapítható meg. Tulbecsüljük a folyó évi eredményt, ha azt 45 millió métermázsára tesszük nyerscukorértékben. A jövőévi termelésnél csak 30%-os csökkenést veszünk fel, mert azt hisszük, hogy mindenki tisztában van azzal, hogy a háboru a tavasszal meg nem szűnik, sőt sajnos, méreteiben csak távol annyiban, hogy még több munkáskezet fog elvenni a mezőgazdaságtól.

A folyó és jövőévi nyerscukortermést tehát bőven értékeltük, ha 75 millió métermázsára becsüljük.

Ebből a 75 millió métermázsából a magyar belföldi fogyasztás megint csökkentett becsléssel és az osztrák behozatal levonásával 3 millió métermázsát szükséges, tehát kevesebbet, mint az utolsó két év átlagos fogyasztása, holott a vámterület folyó évi szeptember-novemberi cukorfogyasztása 100,000 q-val emelkedett az

*) D. D. Z. 52. sz. szerint 4.489,000 q.

előző évihez képest (lásd W. d. Z. 1914. 50. sz.).

A fogyasztási cukor ára ma ab Budapest 87 K. Semmi kétség a tekintetben, hogy ez az ár a jövőben csökkenni nem fog, mert akkor, amidőn egy rossz világtermésnek és egy rossz belföldi termésnek nézünk elébe, nincs semmi indoka annak, hogy a fogyasztási cukor ára csökkenjen, mert nálunk még az állam beavatkozására sem lehet számítani, mint ez a fogyasztás érdekében Németországban történt.

Ha a fogyasztási cukor árából levonjuk e 38 K. adót a finomításra és szállításra, tekintve, hogy a kartell rayonirozza a fogyasztást, 9 K.-t számítunk a 87 koronából, tehát 47 K.-t levonásba hozunk, úgy megállapíthatjuk, hogy a magyar cukorgyárak az 1914/15. és 1915/16. évi idényben fogyasztásra kerülő 3 millió q nyerscukort q-t 40 K.-val, azaz összesen 120 millió koronával értékesítik.

Fennmarad a kérdés, hogy miként lesz értékesíthető az a nyerscukor mennyiség, amely a kivitelre marad fenn s a két év alatt értékesítendő.

Hogy a jövő cukor árai miként fognak alakulni, e tekintetben már meglehetősen kialakult véleménynyel állunk szemben. A nyerscukor ára a háboru után jelentékenyen emelkedni fog, amint a háborutól nem érintett piacokon máris jelentékenyen emelkedett.

Erre azonban azt mondhatja valaki, hogy a háboru megszüntével ezek az árak csökkenni fognak. Lehet, de hogy erre nem sok kilátás van, idézzük néhány szakforrás nyilatkozatát.

A „Die Deutsche Zuckerindustrie“ f. évi 37. sz. foglalkozva a német cukorfelesleg raktározásának a szükségességével és költségeivel, a következőket írja:

„In dieser Beziehung verdient zunächst die Tatsache Beachtung, dass in den feindlichen Ländern, wo zur Zeit der Krieg tobt, und wo er hoffentlich auch zum Austrag gebracht wird, die dort angebauten Rüben wohl kaum auf Zucker verarbeitet werden können; auch ist mit der Warscheinlichkeit zu rechnen, dass im nächsten Jahre in allen Rübenländern weniger Rüben wegen Mangel an Arbeitskräften und künstlichem Dünger angebaut werden, zumal es im Interesse der Volksernährung liegt, dass im nächsten Jahre in erster Linie der Anbau von Brot- und Futtergetreide, sowie von Kartoffeln bevorzugt werden muss, damit eine Hungersnot abgewendet wird.

Aus diesen Darlegungen ist ersichtlich, dass die möglichste Aufarbeitung der diesjährigen Rüben behufs Gewinnung des Zuckers anzustreben ist, da mit ziemlicher Sicherheit, auch unter der Annahme, dass der grössere Teil der Erzeugung vorläufig eingelagert werden muss, angenommen werden kann, dass durch vorteilhaften Verkauf des eingelagerten Zuckers im nächsten Jahre die diesjährigen Rüben noch eine gute Verwendung finden.“

De maga a német kormány adta meg a dolog csattanóját akkor, amidőn a cukorkivitel betiltotta azzal az indokolással, hogy: „Mit dem Ausbruch des Krieges kam es vor allem darauf an, die heimischen Zuckerbestände der

Volksernährung, sowie auch zu Zwecken der Vieh fütterung im möglichst weitem umfang zur Verfügung zu halten.“*)

Németország termelésének 40-50%-át viszi a külföldre s mégis szükségét látta annak, hogy kiviteli tilalmat léptessen életbe s illetve a kivittelt 12 millió métermázsára korlátozza, nehogy az idén felesleges cukra Dánián, Svéd- és Norvégországon, Hollandián, Svájcban és Olaszországon s végül Monarchiánkon át utat találjon a külföldre s a jövő évben saját szükségletét se tudja fedezni.

A német cukoripar pedig dacára a német kormány igen alacsony ár megállapításának, bizik az ideai répa jó értékesítésében, mert a nemzetközi cukorpiac jövő áralakulása azzal biztat, hogy a cukorfelesleg jó áron lehet majd a külföldön értékesíteni.

A „Zeitschrift für Agrarpolitik“ a Deutscher Landwirtschaftsrath organuma novemberi számában newyorki irányadó körök nézeteit közli, amelyek mind oda nyilatkoznak, hogy a folyó évi 8 millió q-val kisebb cukortermés igen jól lesz értékesíthető, mert a cukorárak emelkedni fognak s magasak maradnak a jövő idényben is, mert a termelés a háborut viselő államokban, de nálunk is a répamaghiánya miatt csekélyebb lesz.

A „Revue des Deux Mondes“ 1914. októberi számában Zolla Dániel, Inspecteur général de l'agriculture (mezőgazdasági főfelügyelő, tehát hivatalos felső közeg) az ideai francia cukorrépa-terméseredményeket, illetve a német-francia háborunak ezekre gyakorolt hatását egy hosszabb cikk keretében — amely a háboru folytán szükségessé vált rendkívüli földművelésügyi kormányintézkedéseket igyekszik megállapítani, de általában kétségkívül inkább szépit, mintsem komornak tünteti fel a helyzetet — az alábbiakban jellemzi (v. ö. Köztelek „Egyről-másról“ 1914. november 21-ik szám).

„... Franciaország cukorrépa-termesztését a háboru nehé helyzetbe sodorta. Az utóbbi évek átlagában ugyanis az a hét département, amelyet most az ellenség tart ideiglenesen elfoglalva és pusztít végig, 116 millió mázsa (= 58 millió métermázsá) cukorrépa szokott termelni, ami Franciaország egész átlagos évenkénti cukorrépa-termésének (245,000 hektáron évi 65-67 millió métermázsá) több, mint 80 százalékát teszi. Ha remélhető is, hogy a visszavonuló ellenség (?) ezt az egész répamennyiséget — amennyiben el nem harácolta és fel nem használta — nem fogja teljesen elpusztítani, az idén már aligha lesz abból nagyobb mennyiség behordható és cukorra feldolgozható. Nehogy tehát cukorhiány álljon be, idejében fogja a kormány spanyol vagy tegerentuli behozattal a szükségletet fedezni s egyuttal a szükséges vetőmagot is az északi départementok termelői részére biztosítani stb.“

A francia cukortermelést a folyó évben tényleg már csak 200,000 tonnára becsülik a rendes 800-900,000 tonna évi termeléssel szemben.“)

*) D. D. E. 1914. 50. sz.

*) D. D. Z. 52. sz. 323. l.

Csodás terméstöbbletet eredményez a szárított kőbányai hízó-sörtéstrágya.

Ingyen küld utasításokat, bizonylatokat a

**Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA
BUDAPEST, IX., ULLOI-UT 21. SZ.**

Most már bizonyos, hogy a németek megszállta francia területeken cukorrépát a tavasszal ültetni nem fognak, mert melyik cukorgyár vállalkoznék ott arra, hogy a termelőkkel szerződést kössön.

Igy tehát a jövő idényben is egy 600—700,000 tonnás kieséssel kell számolnunk s ha már most is Franciaországban nagy a cukorinség, úgy hogy a vámleszállításról gondolkodnak, még fokozottabb mértékben fog ez a jövő idényben bekövetkezni.

Oroszországról a „Die Deutsche Zuckerindustrie” írja, hogy ott a répa szállítása óriási nehézségekbe ütközik, amellett, hogy Oroszországban a répa feldolgozása teljesen szünetel. A szállítási nehézségek miatt nagymennyiségű cukorrépa megy tönkre a vasutállomásokon s mert a cukorgyárak üzeme így folytonos akadályokkal küzd, igen sok közülük anyagi zavarokba jutott s kérdéses, hogy a jövő évben fenntarthatja-e üzemét. Ez annál is kétségesebb, mert az orosz cukorgyárak nagy része németek birtokában van, akik a háború alatt vagy fogva vannak, vagy idejekorán elmenekültek.

A „Neue Freie Presse” december 16-iki számában dr. Friess Henrik, az osztrák cukorgyárosok egyesületének elnöke nyilatkozik a cukoripar jövő helyzetéről. Megállapítja mindenekelőtt az örvendő tény, hogy a folyó évi idény, ha bár emelkedett költségek mellett, mégis simán bonyolódott le, ami a vasutak és gyárak dicsősége. Szerénytelenség nélkül megállapíthatjuk, hogy a gazdák is, akik még nehezebb viszonyok és még nagyobb költségek mellett tettek eleget répaszállítási kötelezettségüknek, mert a gyárak egyébként is kitűnően megoldották annak a módját, miként lehet az őket illető üzemi veszteségeket a termelőre hárítani.

Azt mondja Friess dr., hogy „ein weniger günstiges, wenn auch durchhaus recht beunruhigendes Bild bietet die kommerzielle Lage der Zuckerindustrie”. Majd később annak a nézetének ad kifejezést, hogy azáltal, hogy Anglia az ő cukorszükségletét ma Kubából fedezi, elvonja azt azon államok elől, elsősorban az Egyesült Államok elől, amelyek cukorszükségletüket elsősorban onnan szokták fedezni s így a háború befejeztével úgy Ausztria-Magyarország, mint Németország készleteiből fogják fedezni szükségletüket s kiegészíteni megfogyatkozott készletüket s épp azért a cukoripar helyzetét a háború utánra nem kedvezőtlenül ítéli meg.

Nézetünk szerint azonban nemcsak a tengerentúli államok, de Anglia, Franciaország, Belgium és a Levante szintén fokozott mérvben lesznek a mi cukorfeleslegünkre reáutalva, mert a cukorhiány a jövő idényben igen érezhető lesz világszerte.

Ily viszonyok között bizony felette kívánatos volna a cukorrépatermelés mai terjedelmében való fenntartása, amde ez teljes lehetetlenség. Lehetetlenség a munkáskez hiánya és megdrágulása, lehetetlenség az olcsó répaárak és lehetetlenség a magas gabonárak miatt, mert amikor a kevés munkáskezet igényelő gabona és kapásfélék még nagyobb hozamot is biztosí-

tanak, mint a répa, amikor egyébként is hazafias kötelesség a kenyér és egyéb élelem biztosítása, akkor senki sem fog a cukorrépa termelésére gondolni.

A nyerscukor ára volt:

1908-ban	22'82 K.
1909-ben	27'43 "
1910-ben	21'--- "
1911-ben	38'91 "
1912-ben	21'97 "
1913-ban	21'44 "

Átlag --- 25'60 K.

Nem tuzunk, ha azt állítjuk, hogy a nyerscukor a háború után szabaddá váló nemzetközi forgalomban átlag 26 K-ért fog értékeülni, azaz a 75 mmillió métermázsából fennmaradó 45 millió métermázsra cukor kerekén 117 millió koronáért, illetve a 75 millió métermázsra cukor 237 millió koronáért, vagyis átlag métermázsánként 30 K-ért.

Igy jutottunk el ahhoz az alaphoz, amely a leszámítolási nyerscukorár-folyam megállapításánál kiindulási pontul szolgálhat.

Nem módosul az alap akkor sem, ha csak a folyó év termését vesszük alapul, mert mondhatná valamelyik cukorgyáros, hogy a folyó évi termés a jövő évi termés jobb értékesítési viszonyaival összekeverni nem szabad. Ez ugyan nem helyes álláspont, mert a folyó évi termés jobb értékesítését csakis a jövőévi jobb értékesítési viszonyok teszik lehetővé.

Amde tegyük fel, hogy a folyó évi legfeljebb 45 millió q nyerscukortermésből a magyar fogyasztás — amely ma a hadsereg fogyasztása miatt emelkedett az osztrák behozatal levonásával — 15 millió q-t emezt fel 40 koronás áron, hogy a megmaradt 3 millió métermázsra 26 K-val értékesül, azaz 60 + 78 = összesen 138 millió K. áron, úgy egy q nyerscukor 30 koronáért értékeülni, tehát a különbség semmi az előbbi alapon történt számításai szemben.

Hogy mi legyen az a nyerscukorár, amelyet az ármegállapító bizottság megállapítson, annak a kérdésnek nem akarunk elebe vágni. Jelen közleményünknek nem volt más célja, mint reámutatni azokra a tényezőkre, amelyek a nyerscukor áralakulására befolyással vannak és befolyással lesznek, maga a kiküldendő ármegállapító bizottság azonban mindezen felsorolt s a cukorgyárak részéről felhozandó adatokat szabadon fogja mérlegelni s bölcs belátása szerint meghatározni azt a leszámítolási árat, amely megnyugtatólag lesz hivatott hatni jobbról is, balról is.

A feldult hegyvidék.

Mindenki az őszinte fájdalom és a még részvét érzésével tekint ma az északkeleti hegyvidék felé, amelynek lakosságára az orosz betörések annyi nyomort zudítottak. Ez azonban nem elegendő. A részvét és a fájdalom érzésével nem segítünk a szerencsétlenségen, amelybe az orosz betörések által közvetlenül sújtott vidék lakossága jutott. Ezekből az érzésekből az áldozatkészségben messzemenő, társ-

dalmi és kormányzat segítő mozgalom kell, hogy fakadjon.

Kócs Mihály dr. miniszteri osztálytanácsos, a földművelésügyi minisztérium erdélyrészi kirendeltségének vezetője a béke és az alkotó munka napjaiban egyszer azt magyarázta nekem, hogy a kirendeltségeknek nem az a célja és törekvése, hogy „segítsenek”, hogy a népet rászoktassák az állami segélyekre, hanem az a hivatásuk, hogy a gazdatársadalmi szervezetekkel karöltve szervezzék a falusi népet és felnyissák a szemét, az állam segítségét pedig csak az elért haladás arányában nyujtsák a falunak. Igen, Darányi Ignác, az akkori földművelésügyi miniszter 1897-ben a legnyomorúságosabb helyzetben levő északi és északkeleti hegyvidéki lakosság gazdasági helyzetének javítására megindította a hegyvidéki gazdasági akciót: akkor ennek az akciónak valóban az volt a célja, hogy segítsen. Ma mintha megint visszatért volna, mégpedig a legsürgetőbb alakban, ez a szomorú szükség és alkalom.

Nyomat találjuk a segítség szándékának először a kormány negyedik moratóriumrendeletében, amely humanusan intézkedik a háborús események által érintett vidékek adósaik érdekében. Jogot ad t. i. a bíróságoknak arra, hogy ezeken a helyeken, méltányosságra igényt tartható, indokolt esetekben halasztást adjon oly adósságok törlesztésére, amelyeket a rendelet egyébként már kivett a moratórium hatálya alól.

Végeredményben azonban ez a méltányos kedvezmény csak annyit jelent, hogy bizonyos fizetési kötelezettségeket nem kell egyelőre teljesíteni. De korántsem jelenti azt, hogy — meg is tudjanak élni azok, akiket az ellenség mindenükből kiforgatott.

Itt pedig első-orban közép- és kisgazdáról van szó. Az ipari érdekeltiség a zavarba jutott üzemek segítésének kérdésével már régóta foglalkozik, hogy sikerül-e e téren valamit elérnie, az persze más kérdés, de mindenesetre kívánatos volna.

De mi lesz a falvak népével, amelyre a legnagyobb nyomor zudult? Ki segít a gazdán, aki mindenét elvesztette?

A hegyvidék gazdatársadalmáért, amelynek valamelyes baladásaért immár körülbelül két évtizede oly tenger sok munkát, fáradságot s pénzt áldoztunk és amely ma teljesen visszaesett régi nyomorúságos viszonyai közé, meg kell mozdulnunk.

E téren is megvan már a kiinduló pont és az első lépés. A „Köztelek” egyik legutóbbi száma közölte a hírt, hogy az északkeleti vármegyék kiküldöttéi György Endre volt földművelésügyi miniszter előklete alatt Szatmáron értekezletet tartottak. Az értekezlet abból a szomorú tényből merítette tárgyát, hogy a szarvasmarhaállományban a hadisemélyek által érintett vidéken nagymérvű pusztulás állott be, amely az északkeleti közgazdasági válság egyik legsúlyosabb jelensége. Az értekezlet nagyszabású szövetkezet létesítését tartotta szükségesnek, amelynek a marhaállomány közvetítése és a gazdák kezére való juttatása lenne a rendelkezés, természetesen hitel alapján. A kormánnyal folytatott tanácskozások során azonban a szövet-

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

Sürgönyeim:
REPRODUCOR
BUDAPEST

VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES

Telefon:

József 33-36.

BUDAPEST—COSSONAY (SVAJO).

Központi iroda: BUDAPEST, IX., BOBROS-TER 2.

Tenyésztők és exportőrök!

Alpesbérlek!

Cossonayi kiviteli telepünkön állandó bő készlet legelsőrendű tejelő leszármazású tenyészbikákban és tehénekben. Állandó behozatal; bármely vasutállomásra bérmentes szállítással. A szükségelt tenyészanyag a helyszínen is kiválasztható! Angol hussertés és kosimportunkra előjegyzéseket elfogadunk.

Mérsékelt árak!

Legelsőrendű referenciák!

kezet létesítésének a tervét elejtették. A kormány óhajára a fontos feladatot, amely egy nagyjelentőségű akció értékével bír, az Országos Központi Hitelszövetkezet vállalta.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet fogja — hegyvidéki szövetkezetei útján — lebonyolítani az egész segítő munkát. Amint a „Köztelek” tudósítása részletesen el is mondta, a marhára szorult gazda bejelenti vevőszándékát a hozzá legközelebb eső hitelszövetkezetnek, amely a marha vételárát kifizeti. A gazda tehát a hitelszövetkezet adósává válik, amelynél adósságát humánus feltételek mellett részletekben fogja letörleszthetni.

Az Országos Központi Hitelszövetkezetnek — melyet a kormány helyes érzéssel választott munkatársául — tradíciója a hegyvidék segítése. Az annak idején megindított hegyvidéki akciónak egyik legsörgösebb teendője az volt, hogy a népet felszabadítsa a reá végzetszerűen nehezítő uszora alól. Ennek a célnak az érdekében az OKH. évek hosszú során át nagy pénzáldozatokkal járó, uttörő, nehéz munkát fejtett ki. De el is érte a kitűzött nemes célt. Közvetlenül a háboru kitörése előtt a hegyvidéken 329 hitelszövetkezet működött, amelyekben annak a népnek, amelynek azelőtt csak adósságai voltak, üzletrészekben több mint *hatmillió* koronája, takarékbetétekben pedig körülbelül *kilencmillió* koronája kamatozott és több mint

Székács-féle nemesített búzával végzett kísérletek.

Németországi gabonatermelési statisztikai táblázatokat tanulmányoztam. A többek között azt olvasom, hogy míg a 19. század közepéig búzából hektáronként (17376 kat. hold) 10'28 q arattak, addig 1910-ben 20 q-t, rozból 8'62 q helyett 16'70 q-t, árpából 8 q helyett 19'50 q-t, zabból 5'65 q helyett 19'20 q-t esépeltek hektáronként. Mikor ily statisztikai s való számokat olvasok, azt kell éreznem, hogy nálunk magyaroknál is rövid időn belül változások állnak elő az eddigi gabonatermelési számokban, kimutatásokban s magában gabonatermésünkben.

Ott kinn a németeknél a testületek és állam közösen, vallvate vették kezükbe a növénytermelést s különösen a növénynemesítés ügyét, mely utóbbi a mai napig már fényes eredményeket is tud felmutatni. Azért van e nagy, feltűnő többtermelési hullámzás, helyesen mondva: emelkedés. A szikla nálunk is megmozdult. Van már nekünk, magyaroknak is növénynemesítésünk és vannak ennek felkes, neves apostolai.

Ki, melyik intelligens gazda ne ismerné Grabner Emil, Székács Elemér, Baross László stb. neves növénynemesítő vezérferfiakat?

Székács Elemér jószágfelügyelő eddigi szorgos, gondos, kitartó munkájának köszönhetően én is és köszönheti Dunabogdány gazdaközönsége is,

buzavetőmag és így a többtermelést előmozditsuk.

Hozattunk 3'5 q Székács-féle nemesített búzavetőmagot. Kaptuk a Székács-féle 1., 17., 19., 139. törzskönyvszámu nemesített búzát, mit hét kisgazda között szétosztott Hufnagel János dr. esperes-plébános, gazdaköri elnök. Az elért eredményt mutatja e kimutatás. Egyszerű kis kimutatás, de sokatmondó eredmény, mely követésre indít minden többtermelésre törekvő gazdát.

Ezen egyszerű kis kimutatásból két fontos tényező ölik szemünkbe. És pedig először a nagy egérkár. Országos csapás volt 1914. évben az egér pusztítása. Szép kilátásokra jogosító termések esődöt mondtak. Elpusztította a termést az egér, voltak olyan vidékek, hol kat. holdanként az egér pusztítása révén alig volt 1 1/2—2 q szemtermés. Hasonlóan volt ez Dunabogdányban is. Az egér pusztította a Székács-féle nemesített búzát is és mégis a községben, mi az általános vélemény e buzáról? Az, hogy *nagyszerűen bevált, azt mondták, hogy „wunderschön”, és 8—8-szoros termést adott átlagban ott, ahol egérkár vagy elemi kár nem érte a területet.*

E vidéken szokatlan nagy termést annak a fontos ténynek köszönik és köszönhetik a gazdák, hogy amikor a rozsda a legerősebben dühöngött és tette tönkre a termést a határban, a Székács-féle buza teljesen rozsdamentes volt és egyenlő

Székács-féle nemesített búzával Dunabogdányban végzett kísérletek.

A kísérletező gazda neve	Is kat. holdba elültetett búzavetőmag kg.	Talaj neve	Mikor kapott istállótrágyát?	Kapott-e műtrágyát?	Elővetemény	Hányszor lett szántva?	Előbb ére-e miatt a homi?	Mennyi termést kg.	1 hl. súlyú kilogramm	Rozsdás volt-e?	Jegyzet
Vogel Péter ...	40	fele homok, fele agyag	2 év előtt ugar	nem	burgonya	egyszer, háromszor	nem előbb,	247	80	teljesen rozsdamentes	egérkár, vízkár
Spath András ...	50	agyag	régen, a gazda sem tudja mikor	nem	löhère	kétszer	előbb	231	77	teljesen rozsdamentes	nagy egérkár
Vogel Ferenc ...	50	homok, agyag	1 év előtt	nem	bab, löhère	kétszer, háromszor	egyidejűleg	253	76	teljesen rozsdamentes	nagy egérkár
Kaab János ...	50	agyag	régen, a gazda sem tudja mikor	nem	tengeri, burgonya	egyszer, kétszer	előbb, egyidejűleg	450	80	alig észrevehető kis rozsda	egérkár volt
Stagel József ...	50	agyag	4 évvel ezelőtt	50 kg. szuperf. műtrágyát	rozs	háromszor	egyidejűleg	450	78	teljesen rozsdamentes	egérkár volt
Pizag József ...	45	fekete homok	1913-ban kapott istállótrágyát	nem	árpa	kétszer	előbb, mert nem volt beteg	152	76	teljesen rozsdamentes	egérkár, nagy vízkár
Pendt János ...	50	fekete homok	1 évvel ezelőtt	nem	Burgonya	egyszer	egyidejűleg	308	77	teljesen rozsdamentes	egérkár

egymillió koronányi tartalékalap felett rendelkezett. Az OKH. ezzel a munkájával, amelyet ma átgondolni is nehéz, nemesak hogy kiszabadította a népet uszorasoktól függő, nyomorult helyzetéből, hanem oly sorsba juttatta, hogy a jövedelméből jelentékeny tőkét is félre tudott immár tenni. Ha ehhez hozzáveszem azt, hogy az e hitelszövetkezetek által folyósított kölcsönök összege jóval felülhaladta a *tízmillió koronát* és hogy ezek csupán gyümölcsöző befektetésekre voltak rendezve, még kedvezőbben alakul ki előttünk a kép.

A hegyvidéki hitelszövetkezetek ma ismét fontos szerephez jutnak.

Mint ahogyan a nemzeti hadikölcsön előteremtéséből kivették a részüket s megmozgatva a falut, milliókat hordtak össze a megtakarított állérekéből és valósággal új korszakát nyitották meg mezőgazdasági hiteléletünknek: úgy bizonyára nem marad el a hegyvidéki segítőakció sikere sem. Az OKH. máris munkában van, már áldoz, már épít a pusztulás helyén. Reméljük, hogy önzetlen munkája nyomán sikerül helyreállítania a feldúlt hegyvidéket s hogy az elpusztult állatállomány és vetőmag pótlása hathatós segítségére lesz Rákóczi sokat szenvedett népének.

Bizony László.

hogy ott 1913. év október havában, kísérletet tehattunk 3'5 q Székács-féle nemesített búzával s így a községben előmozdíthattuk a többtermelés eszméjét, vagyis magát a többtermelést.

A buzanemesítési kísérletet végző és 1911. óta gazdakörrel bíró, fejlődő közseg, — Dunabogdány — ott fekszik fenn a pomázi járásban a Duna kanyarulatánál, a Duna mellett, Nógrád-Verőce, Vác, Visegrád között. Németajku gazdái főleg kőbányászattal foglalkoznak, de van szép földművelése, állattenyésztése is a községnek.

A mezőgazdaságnak előrehaladását a gazdakör nagyban előmozdítja. Mutatja a fejlődést is, hogy Dunabogdány közseg gazdái kik évtized óta nem gondoltak búzavetőmag változtatásra, 1913-ban elhatározták indítványomra, hogy kísérletet tesznek a Székács-féle nemesített búzával.

Hogy a közseg köz- és mezőgazdaságát annyira érdekli, e fontos mozzanatra elhatározták magukat a gazdák, nagy érdeme van Hufnagel János dr. gazdaköri elnök, esperesplébános, pápai kamarás urnak, ki annyira szívén viseli a gazdakör és a közseg mezőgazdasági ügyét. Közvetlen vele beszéltem meg a kitűzött célmot: *berezteni a nemesített búzát Dunabogdányba*, hogy ezen mag 1—2 év alatt alakítsa át Dunabogdány és a vidék buzatermelését, hogy megtudják a gazdák, mire is jó az a nemesített

magasságu szép száva ugy zöldelt, mint egy szép zöld alföldi róma. Csodájára jártak a gazdák a búzának — mondja Hufnagel dr. esperes — és nem tudták eléggé felfogni és megérteni, hogy ezek a kis parcellák miért oly szép zöldek és miért nem érte őket is a rozsda. Ez a rozsdától mentesség nagy és fontos tényező búzátöbbtermelésünk érdekében, miről a dunabogdányiak nagyon is meggyőződtek.

Ami a hektolitersúlyt illeti, Dunabogdányban megmértek egy hektoliter dunabogdányi fajta búzát: Kreis Jakabét és ennek hektolitersúlya 74'80 kg volt, míg a Székács-féle buza hektolitersúlya, mint a kimutatás is igazolja, 76—80 kg volt, mely nagyon is figyelembeveendő körülmény.)

E vidék és maga az egyes kísérleti telepek tragyzottsága bizony sok kívánnivalót hagy maga után. Istállótrágyatermelésük kevés, a

*) Ami pedig e vidék rendes évi buzaátlagtermését illeti, az 6 q szokott lenni kat. holdanként. Hufnagel dr. esperes-plébános, gazdaköri elnök szavai szerint rendkívüli esetben, mindössze egyszer-kétszer sikerült hétésszeres termést elérni. Ez a non plus ultra. A Székács-féle nemesített búzával való kísérletezés pedig azt az eredményt tüntette fel, hogy átlagban nyolcszoros terméssel fizetett a vele való kísérletezés eredményeképpen. Ezt igazolják Hufnagel János dr. idevágó szavai is.

előmoz-

tt buza-
9., 139.
hét kis-
nos dr.
z elért
erü kis
mely
törekvőfontos
szőzr a
évbén
ogositó
a ter-
ol kat.
g volt
Duna-
cs-féle
en, mi
y nagy-
schön,
ahol
et.anak a
zadák,
hőngött
ékács-
gyenlő

ze:

ár,
áry
áry
ár

vult

vult

r,
kár

r

szép

ák a

és

hogy

k és

lától

melé-

nyon

ban

fajta

ulya

ster-

kg

rül-

ését

dr.

end-

hét-

féle

red-

ssel

Ezt

trágyafogyasztás pedig még nagyon is kezdetleges, úgy hogy a kísérleti telepek más eredményeinek tüntettek volna fel, ha a földek kellő istállótrágyázásban és műtrágyákban részesültek volna.

A műtrágyafogyasztás 1914-ben megindult és reméljük, hogy az 1913-ban elvetett Székács-féle nemesített buza a jó talajmunka, bővebb trágyázás folytán 2—3 év alatt már teljes dícsőreget arat Dunabogdány vidékén.

Az 1914-ben elért dunabogdányi eredmények eredményeket öntöttek az aszodiákba is és az idén már ők is tettek kísérleteket a Székács-féle nemesített buzával, miről annak idején be fogok számolni.

Ugyon és módon haladni fog növénynevelésünk, emelkedni fognak termésátlagaink. De szükséges, hogy együtt is legyen e munkában a gazdatiszadalom, az állam, kis- és nagygazda, akkor mi is nagyobb eredményeket fogunk elérni, nemcsak a német vagy a svéd gazdák.

A háberu után következő időknek egyik leg-sürgősebb feladata lesz a nemesített buzának minél szélesebb körben való elterjesztése.

Zsivanovits Béla.

A felvidéki fejős juhászat jóvedelmezősége.

Napjainkban a Felvidéken is egyre fogy a juhászatok száma. Pedig a mai elég magas huses sajtárak mellett a fejős juhászat igen szép hasznot hoz. Ismerék egyes kiváló jó mezei legelővel rendelkező felvidéki gazdaságokat, melyeknél egy-egy fejős juh 30 korona nyersjóvedelmet is hoz. A sajt ára is évről-évre emelkedik. A nyersgomolya ára kilogrammonként 1—1'20 K. közt mozog. A sajtkereskedők egymás közt erős versenyt fejtenek ki, hogy azután a juhsajtot feldolgozva külföldre szállítsák. Kívánatos lenne tehát, hogy különösen azok a felvidéki gazdaságok, melyek vasutól, várostól távol esnek s így tehenészetre nem alkalmasak, fejlesszék a fejős juhászatot, a juhok tejlőképességét kiválasztás által fokozzák. De azokban a felvidéki gazdaságokban is, ahol tehenészet van indokolt egy kis fejős juhnyáj tartása, mert rendszerint van oly partos legelő a gazdaságban, mely másként, mint juhlegeltetéssel nem értékesíthető.

Egyes törekvő gazdáknak sikerült is néhány évi kiválasztás által a Felvidéken sok helyen divatos angol husjuhvérral kevert merinómeztizekből oly nyájat nyerni, melyek egy nyáron juhonként átlag 15 kg. gomolyát adnak. A rackajuhok még ennél is többet adnak helyenként. Azonban a Felvidék némely aprófüvésű legelőjén a racka nem igen boldogul s azért sokan inkább kedvelik a simagyapjú meztizeket. A felvidéki fejős juhászatoknál átlagosan egy-egy fejős juh után évi 12 kg. gomolyát okvetlen számíthatunk. Lassuk, mennyit hoz tehát egy 200 darab fejős juhból álló állomány.

A fejős juhászat legjóvedelmezőbb formája az, ha a bárányozást úgy rendezzük, hogy a bárányok március végén, április elején mint pecsenyebárányok eladhatók legyenek. Erre a Felvidék számára Ausztria igen jó piacot nyújt. Vágott és kizsigerelt állapotban a bárányokért kilogrammonként 1 koronánál magasabb árt is el lehet

érni. A bárányok közül csupán az egész fejős juhállomány 1/4—1/6-ét kitevő jerkebárányt, 200 darab fejős juhnál tehát 40—50 darabot tartunk meg. Ezeket anyjuk multévi tejlőképességét tekintetbe véve, válogatjuk ki. Ezekkel pótoljuk azután a kislejtezett anyajuhokat. Ezeket kivül még a fenti módon kiválasztott 2—3 kosbárányt tartjuk meg apaállatnak, gondoskodva természetesen az időnkénti vérfelfrissítésről, a többi bárányt pedig pecsenyének adjuk el. Fejős juhaink ekkor éppen a friss tavaszi legelőre kerülnek, jól tejelnek s kiváló minőségű sajtot adnak. Ily módon tehát egy 200 darab fejős juhból álló fejős juhászat egyévi nyersjóvedelme:

200 drb juh után sajt a 12 kg. = 2400 kg. a 1 K.	2400 K.
150 „ pecsenyebárány a 7 kg. = 1 K.	1050 „
200 „ juh után gyapjúért a 4 K.	800 „
40 „ kislejtezett juh a 15 K.	600 „
összesen	4850 K.

vagyis egy-egy fejős juh körülbelül 24 K. évi nyersbevétele hoz. Ebbe a számításomba a pótlásul nevelt 40—50 drb bárányt nem számítottam, mert az ezek gyapjúért elért ár nem oly lényeges.

A jelzett haszon már igen szép eredmény, pedig én közepes hasznot és olcsó árakat számítottam. Vannak juhászok, melyek ennél jobb jóvedelmet is elérnek. Már magában véve ez a jelentős haszon is indokolja a fejős juhászat fenntartását, fejlesztését, eltekintve attól, hogy a juhászat igen kevés tökélet igényel, a nyári legeltetés s a teletetés is olcsó, egyszerű istállóval beéri, amiért is a befektetett tőke igen tisztességes kamatot hoz. *Felvidéki.*

A baromfiak olesó és jó takarmányozásáról.

Ha valamikor, úgy most van itt az ideje annak, hogy ezen kérdéssről elmélkedjünk és követhető tanácsokat adjunk baromfitehenésztő társainknak.

A termények dupla árúak. Bár a tojás ára is magas, a baromfihus sem éppen olcsó, mégis, mivel nem kapunk a drágán tartott állatainktól dupla mennyiségben termékeket, gondoskodnunk kell az olesó, jó és tápláló takarmányozásról, hogy mennél jobban kifizesse az áradásunkat. Én már évek óta a következőkben lelt módon tartom baromfiomat s a hadi állapotban 12 drb-ra fogyott fehér orpingtonjaim és plimutjaim ma is, faóban tartva őket, naponta 3—4 drb tojással fizetik meg gondos ellátásukat.

Kapnak pedig naponta reggel 8 órakor fött burgonyát vagy takarmányröpát langyosan, kevés korpával és zuzott csonliszttal, illetve darával megszórva: délben 12 órakor fött marhavért és hushulladékokat; d. u. 4 órakor pedig 1 liter zabot s ezzel ha készen vannak, meg lesznek langyos vízzel itatva s az ólba éjjelre behajtva. Az ól tiszta szalmával meg van almozva és néha-néha fahamuval megszórva, azonban az almot nem hordatva ki, ami melegíti az ólat.

Marhavért és állati hushulladékokat ugyan nem lehet minden legkisebb helységben mindig kapni, de azért be lehet ezt mindenütt szerezní, ha az ember utána jár. És ami a földolog, teljesen ingyen kapható ez az anyag, amelyet csak elpusztulni hagynak a vágóhidakon. Én nyáron is vérel etetem baromfiomat s malacaimat s

ha sok a vér, trágyagödörbe vitetem, ahol egy hét alatt milliószámra terem benne a kukac, amit aztán a baromfiudvarokba hordatok s a tyukok és növendékesibék vígan eszemégeknek beöle.

A nyári etetésnél a kert gyom, másféle kerti hulladék, fű és falevél mind-mind kitünő tápláléka a baromfinak, fő az, hogy az ember tarad-ságot vegyen magának és számítson, hiába ne adjon ki egy fillért sem akkor, midőn az meg-takarítható.

Nem találok szavakat, hogy elég nyomatékosan ajánljam a baromfitehenésztés nagyban való és okoszerű felkarolását. Most, midőn oly tenger nagy területeken a baromfi magnak sem maradt, azaz teljesen ki lett irtva.

Olesón és sokat tenyészünk! Ez legyen most a jelszó s aki ezt követni fogja, annak erszenye nem fog üresen maradni. *Hreblay Emil.*

A vérliszt mint nitrogéntrágya.

A béke elmúlt boldog idejében a nitrogéntrágya fogalma a salétrommal szorosban össze-volt növe; mellette a többi nitrogéntartalmú trágya, mint az ammónszulfát, hussliszt, csonliszt, guano, vérliszt, csak alárendelt szerepet játszottak. A háberu azonban itt is alaposan megváltoztatta a megszokott viszonyokat. A salétromot, mint a legkiadósabb oxigénleadó anyagot le-fogialták a lőpor- és robbanószergyárak részére s a mezőgazdaságnak számos gondja közé tartozik most az is, honnan szerezzze be nitrogéntrágya-szükségletét. E sorokkal gazdáink figyelmét a vérlisztre kívánom felhívni, melyből hazánk és Ausztria területén elég nagy mennyiségek termel-tetnek, melyek azonban bék: idején teljes mennyi-ségükben Franciaországba vitettek ki.

Kémiai összetétele: 8—10% viz és 81—83% nitrogéntartalmú anyag, ami 13—15% nitrogén-nek felel meg. A salétrom nitrogéntartalma rendszerint 15% körül van.

Trágyaértékének megállapításával többen fog-lalkoztak. 1912-ben *Simon* Elek széles alapokra fektetett szabatos kísérletekkel tanulmányozta a különféle nitrogéntrágyák hatását. Kísérletei szer-int „a kereskedelemben előforduló organikus trágyák közül leghatásosabb volt a szaruliszt, melynek hatása az ammóniákéval egyforma volt: ezután következett a vérliszt és utána a szárított sertés-trágya”.

Nagykiterjedésű vizsgálatokat végeztek a különböző nitrogéntrágyákkal *Wagner* és *Popp*. Eredményeik szerint 100-nak véve a salétrom hatását,

a vérliszt és szaruliszt hatása ...	70,
a hus és halliszté	60,
a csonliszté	55.

A termelési kísérletekkel kapcsolatosan talaj-bakteriológusok foglalkoztak a különböző nitrogén-trágyák elbomlási sebességének megállapításával. Kitűnt, hogy a vérliszt elbomlási gyorsasága könnyű és nehezebb talajokon egyforma gyorsan megy végbe. *Hoffmann* a különböző organikus nitrogéntrágyákat különösen humuszszegény, könnyebb, de eléggé meszes, aktív talajok számára tartja megfelelőnek. Jó eredményeket értek el azokkal mint szőlőtrágyával, továbbá répa és korai burgonya trágyázásánál.

HEUCKE A.

GŐZEKEGYÁR.

Budapesti műszaki irodája:

V., Csáky-utca 45/47. szám.

Telefon: 106—08. szám.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint

Heucke-féle gőzekét tulhevitővel!

Hogy a mezőgazdasági gyakorlatban az organikus nitrogéntrágyák eddig nagyobb mértékben el nem terjedtek, azzal magyarázható, hogy bennük a nitrogénszázalék drágább, mint a salétromban. Hogy milyen eltolódásokat idéztek elő a háborús viszonyok e téren, megállapítani nem volt alkalmam. Tájékoztatóul csak annyit jegyzek meg, hogy 1908-ban Popp a vérliszt q-jának értékét 1576 márkára becsülte. Mint-hogy a hazai és osztrák vérliszt kivétel a háboru folytán teljesen megszűnt, az a mi trágyapiacunkon is meg fog valószínűleg jelenni, ha-csak a salétromhiány pótlására nem viszik Német-országba.

Dr. W. I.

Orosz hadifoglyok mezei munkán.

Az elmúlt ősszel 16 hold répát és 57 hold burgonyát szedtettem ki orosz hadifoglyokkal. Minthogy az oroszok szemmel láthatólag hízta-k a nekik adott élelem mellett és meg is voltak azzal elégedve, részletesen közlöm, mibe kerültek a gazdaságnak az idej magas élelemárak mellett.

Egy orosz kapott egy napra	Fillér
1 kg. kenyérlisztet	60.
2 kg. burgonyát	14.
50 gr. söt	02.
20 dg. babot	10.
2 dg. kókuszszirt	03.
04 gr. paprikát	01.
2 dg. vöröshagymát	01.
10 dg. hust	14.
össze-en	105.

az időnként nekik adott szappan, dohány és pálinkából 1 napra s emberre esik átlag	05.
100 fogolyra volt 10 népfölkelő és 1 szakács, ezeknek költséges ellátásukból 1 fogolyra esik	201.
100 fogolyból 2 volt szakács, 3 kenyérsütő és átlag 15 beteg lévén, a megmaradó 935 munkásra ezek költségéből esik	084.
100 orosz napi 1 kor. járandóságából a munkásokra jut egy munkanapra	1305.
Mindösszesen egy orosz hadifogoly munkás 1 munkanapja	269
fillérbe került.	

Ez a szeptember végén járó rövid napokban egy kissé drága napszám, de végeredményében örültem, hogy a zürzavarban, amely a háborus hangulatban a munkát egyébként sem igen kedvelő népünk kedélyére nehezedett, e lassu munkát ennyivel is hamarabb elvégezhettem. Ezen örömet igazolta a munka befejezése után beállott fagy is, amely a burgonyának q-ként 1 koronánál is drágább kiszedési költséget is megokolta tette.

A számunkra a somorjai fogolytáborból kiválogatott 100 hadifogoly majdnem kizárólag a falusi munkásosztályhoz tartozott s így vendég-szerető bánásmód mellett tűrhető munkát végeztek. A hiányos ruházatukat pótoltuk, valamennyiük részére egy rend fehér ruháról

gondoskodtunk, de még vallási szükségleteikről is gondoskodtunk, alkalomadtán, akik akartak, még meg is gyónhattak. Megható volt látni, amidőn a meghívott tótnyelvű pap alkalmi szónoklatának hallatára az egyenruhás oroszok könnyeket hullattak a színmagyar teuplom padlójára. Nem a fájdalom, de a hála könnyei voltak ezek az emberies bánásmódért, amiben nálunk bőségesen részük volt.

Az izraeliták 2 napi ünnepjükön pihenőt kaptak és boldogok voltak, hogy héber imakönyveket is kaptak, amelyekből a békéért buz-gón imádkoztak.

Az orosz foglyok esőndes, engedelmes, szelid emberek, akik öreikkel ittélük alatt ideális baj-társi életet éltek. A majorban szabadon jártak-keltek s estéknél gyönyörű, magasabb zenei igényeket is kielégítő összhangban adtak elő orosz dalokat, amelyek meghallgatására nem egyszer a legmagasabb körökhöz tartozó társa-ság gyűlt egybe.

(Eberhárd.)

Deme Gyula,
urad. főoszt.

IRODALOM.

Köztelek Zsebnaptár 1915. Szerkesztők és kiadók: Rabanek Gyula az OMGE. igazgatója és Szellasy Zoltán a GEOSZ utkara. A „Köz-telek Zsebnaptár” 1915 évi huszonnyedik év-folyama a mai súlyos viszonyok mellett is meg-jeent, noha a jelenlegi helyzet egyáltalában nem kedvez az irodalmi vállalkozásoknak. A „Köztelek Zsebnaptár” azonban az elmúlt 20 év alatt annyi barátot szerzett magának mindenre kiterjedő tömör és szakszerű útmutató-ával, hogy elmaradásának sok gazda, aki megszokta, hiányát érezné a mai nehéz időkben. Különben is ma meg fokozottabb mértékben van szükség eredményes termelésre, széleskörű tudásra és megbízható gazdasági tanácsadásra. Erre való tekintettel a „Köztelek Zsebnaptár” szerkesztői elhatározták, hogy még áldozatok árán is kiadják az 1915. évre a naptárt, sőt azt a régi szokás-hoz híven ebben az évben is még tartalmasabbá és változatosabbá tették. A „Köztelek Zsebnaptár” 1915. évfolyama különösen olyan közle-ményekkel bővült, amelyek a háborus idők következményeinek megfelelőleg utbaigazítást nyújtanak a gazdáknak a különleges viszo-nyok közt szükségessé vált hivatalos és törvé-nyes intézkedésekről: moratóriumról, cseléd- és munkáskérdésekről. A műtrágyázási kérdésekben felmerült hazai tapasztalatok eredményeit is közli a zsebnaptár legújabb évfolyama és levonja belőlük a gyakorlati élet számára hasznos követ-keztetéseket. Igen értékes újítás a naptárnak az a része is, amely az adózás szempontjait figye-lembe véve, a mezőgazdasági számtartás beren-dezéséről és vezetéséről ad tömör, de kimerítő formában tájékoztatást.

A „Köztelek Zsebnaptár” egyéb részeiben is nyomon követi a mezőgazdasági haladást és tökéletesedést, s így a legutóbbi évfolyamhoz

képest is számos pótlást, kiegészítést és javítást talál az olvasó.

A „Köztelek Zsebnaptár” ez évben is a könnyebb kezelhetőség végett két részben jelent meg. Az első kötet külön kemény, barna kötésben a tulajdon-keppeni naptári rész, melynek tartalma 231 ol-dalon a következő: naptár, csillagászati és egyéb naptári jegyzetek, normanapok, törvénykezési szünnapok, kamatos kamatláb, régi mértékek-nek métermértékekre való átszámítása, külföldi hossz-, tér- és súlymérték és azok értéke a métermérték szerint, a világon forgalomban levő pénznemek viszonylagos értéke, korona-érték, posta- és távirtdatarifa, bélyegilleték, jegyzéknapló és hiteles vasárjegyzék.

A „Köztelek Zsebnaptár” második része a gazdasági szakközleményeket foglalja magában egy 424 oldalas füzetben, melynek gazdag tar-talma bizonyos arra, hogy a jelenkor gazdájá-nak nincs olyan gyakorlati vagy elméleti szak-kérdése, melyre a „Köztelek Zsebnaptár” szak-közleményer közt felelet ne volna. Erről a következő csoportosításban foglalt szaktartalom tanu-kodik:

Állattenyésztés. Az állatok életkorának meg-határozása. Ivarzás a háziállatoknál. Vemhes-ség és kotlás tartama. Vemhességi naptár. A ló életkorának jelei. Hágatas és fogazás. A tenyésztésre legalkalmasabb életkor. Novendék-állatok szoptatási időtartama. Alomszükséglet egy napra.

Takarmanyozas. A takarmányról általában. Heverő ökrök takarmányozása. Juhok fönntartó takarmánya. Teljesen kifejlesztett állatok hizala-sa. Erőtermelő adatok. Novendékállatok. Fejős-tebenek. Az adagolások kiszámítása. Takar-mányok átlagos nyers és emészthető összetéte e. Takarmányok viszonylagos pénzértéke. Külön-fele takarmánynevek és alomanyagok sulya, térfogata. Takarmányminőség és adag. Hízó-állatok gyarapodása. Hízómarhák napi gyarapo-dása. Tejen hizalt borjúk napi gyarapodása. Magyar mangolicák gyarapodása. Lefőzőtött tej-jel hizalt südők gyarapodása. Szükséglet egy napra. Vizszükséglet egy napra. Az állati test különféle részeinek sulyviszonya. Vágósuly az élősuly után. Különbség mázsán és szalaggal mérés között. Sulyvesztésig szállítás közben. Táblázat a vágósuly szerinti árakra nézve.

Tejgazdaság. A tej összetétele, fajsulya s a tejgolyók száma. Az évi és napi tejhozam ki-számítása. Tejfőlynerés. Vajnyerés. Sajtnyerés. Állatvásárok.

Növénytermesztés. Kulturnövényeink termes-tési viszonyainak áttekintése. Az ugar meg-határozása. Zöldtrágyázás. Herefűmagkeverékek vetése. Gyepeltesítésre alkalmas here- és fűfélék fontosabb tulajdonságai. Jobbminőségű fűvek csoportosítása, fontosabb tulajdonságaik sze-rint. Az átlagos használati értéknek megfelelő minőségű here- és fűfélékből tiszta vetés-hez egy katasztrális holdra szükséges vető-mag mennyisége. Példa a fűmagkeverékek ki-számítására. Fűmagkeverék-minták. A rét és

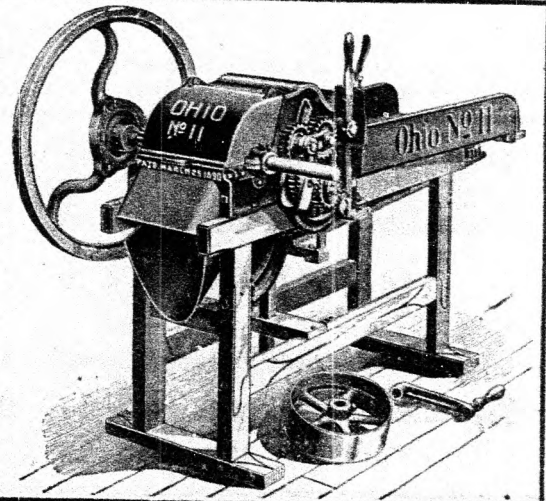
„OHIO”

ered. amerikai
tengeriszártépő,
zöldtakarmányaprító-
és szalmaszecska-zó-
gépünk a takarmány-
inség legbiztosabb
leküzdője. :: :: ::

A legújabb javított „OHIO” gépek **rendkívül mérsékelt árai:**

Gépszám	Tengeriszár Munkaképeség óránként kilogrammokban	Zöldtakarmány	Tényleges gép- lőerőszükséglet	A gép ára buda- pesti raktárban
11	800—1000	2000—3000	3—4	K 250.--
13	1200—1500	3500—5000	4—6	K 300.--
16	1500—1800	5000—7000	5—8	K 400.--
17	1800—2200	7000—10000	10—12	K 700.--
Forgó elevátor (12 ang. láb) a 13, 16 és 17 sz. „Ohio” számúra				K 170.--
" (16 " ") a 13, 16 és 17 " " " "				200.--

MAGYARORSZÁGI NEMZETKOZI ARATÓGÉP TÁRSASÁG
TELEFON 26—74.
BUDAPEST, V., VACI-UT 98. Sürgönyel: INTERPEST BUDAPEST.

elő létesítésére használt fümagvak jöminő-
májától megkivántató minőség adatai.
Tömagszükséglet a zöldségtermesztésnél. Alag-
vezetés. Trágyafélék összetétele. Fontosabb
fűnővényeink trágyázása. A talaj trágya-
szükségletének megállapítása. A meszezésről.
Mesterséges trágyafélék elhíntése. Mesterséges
trágyafélék vásárlása. Az állatok trágyaterme-
sének kiszámítása. A műtrágyázás országos
jelentősége. Műtrágyák összekeverése. A vető-
anyagtermesztés és növénynevelés.

Állatgyógyászat. A m. kir. állatorvosok magán-
gyakorlatának és díjazásának szabályozása.
Állatállataink gyakrabban előforduló betegségei
első segélynyújtás.

Állatértékesítés. Marhalevél. Állatszállításoknál
szükségt vizsgálatokért fizetendő díjak. Sertés-
eknek a budapesti székesfővárosi sertés-
vásárhídi telepen létesített zárt- és szabadvásárra
való szállítása. Ragados száj- és körömfájás
zárlat alatt levő területekről hasítottkőrü-
állatok szállítása a budapesti közvágóhidakra.
Sertéshusnak, illetve leölt sertéseknek Buda-
pestre szállítása. Sertéseknek Kőbányára való
szállítása.

Kártékony rovarok elleni védekezés.
Védekezés kártékony gombák ellen.

Szőlőművelés és borászat. Szőlő műtrágyázása.
Amerikai szőlők telepítési költségei. Szőlő évi
bennmunkáltatásának költségei. Mily távolságra
ültetendők a szőlővesszők, tekintettel a külön-
böző művelési módokra. Szőlővesszőszükséglet
egy kat. hold szőlő beültetésére. Kézierő munka-
képessége a szőlőművelésnél. Szénkénevezés
költségei. A permetező anyag költségei. A szőlő-
és bortermés mennyiségére vonatkozó adatok.
Borok derítése. Beteg borok kezelése. A must
érettartalma. Leghasználtabb mustmérő fokai-
nak összehasonlító táblázata. Borderítőszerek.
Használt távirásodronyok beszerzése szőlő-
művelési célokra.

Gyümölcstermesztés. Gyümölcsborkészítés. Gyü-
mölcsfalanka.

Technika és gépészet. Területek és testek
nagyágának, illetve köbtartalmának kiszámítása.
Széna-, szalma- és takarmánykazlak köbtartal-
mának kiszámítása. Kazánrobbanások leteltyása
és oka. Gőzkazánvizsgálat. A kazánvizsgálati
kerületek és iparfelügyelőségek beosztása. Köz-
használatban levő gazdasági gépek munkabírása,
szükséglete, súlya és ára. Táblázat a leghaszná-
latosabb szén- és gőzfejlesztő képessé-
geről. Egyéb tüzelőanyagok gőzfejlesztő képessé-
ge. A gazdaságokban használt motorokról.
Motorok tüzelőanyag fogyasztása. A motorikus
talajművelés.

Gazdasági üzem. A mezőgazdaságban sze-
replő tőkék nagysága és kölesönös aránya.
Egyes tőkecsoportok kölesönös aránya. Egy kat.
hold szántóföldre vonatkoztatott üzemtőkék nagy-
sága. A haszonbérre vonatkoztatott üzemtőke
nagysága. A mezőgazdaságban szereplő tőkék
fenntartási költsége. Kézimunkások munkaképes-
sége 10 munkaóra napra és egy munkásra
vonatkoztatva. Igásfogatok munkaképessége (első-

rendű kettős ló- vagy ökörfogatra és 10 munka-
óra napra vonatkoztatva). Gépek munkaképes-
sége 10 munkaóra napra vonatkoztatva. Munkaerő-
szükséglet 100 kat. hold szántóföldre vonatkoz-
tatva. Munkabérek. Napszámbevételek. Szak-
mányaértékelés. Komlóskert telepítési költségei.
Hazai komlóátlagadatok. Az élőkák köbtartalmá-
nak kiszámítása. Gazdasági termények súly-
vesztése az elraktározás ideje alatt. Cukor-
répa értékének meghatározása. Mezőgazdasági
számítások. A számtartás rendszere. A számtartás
berendezése. Éveleji és évvégi vagyonleltár.
Pénzszámadás. Termény-, anyag-, állat- és leltár-
számadás. Tiszta jövedelem kimutatása. Adó-
köteles tiszta jövedelem kimutatása.

Szeszgyártási adatok. A burgonya keményítő-
és szárazanyagtartalmának meghatározása. A
szeszgyári nyersanyagok becéfrezési aránya. Mit
kell tudnunk egy új mezőgazdasági szesz-
főzde felállításához? Kérvényminta kontingens
elnyeréséhez. Egy burgonya és gabona feldolgo-
zására berendezett 4 hl. napi termésű mező-
gazdasági szeszgyár berendezési és épület-
költségei.

Építész. Leggyakoribb építkezési munkák
anyagszükséglete és átlagos egységára.
Az OMGE: vegyvizsgáló állomása.

Gabonaértékesítés. A gabonaértékesítés ideje.
Az üzlet bevezetése. Az üzlet véglegesítése költ-
levél által. A szállítás ideje. Felmondás, a száll-
ítás teljesítése. Atadás, átvétel. Zsákok beszer-
zése. Szállítás, fuvarozás. Musztraszerinti eladás.
Minőségkifogásolás. Tőzsdei szakértő-bizottság.
Minőségi súly. Nem szállítható áru. Fizetés.
Késedelem.

Magyar Mezőgazdák Szövetsége.
A moratórium.

Törvények és szabályrendeletek. Az új adó-
törvények. Adómentességek. A boritaladó táblá-
zata. A borhamisítás és a hamisított bor for-
galombahozatalát tilalmazó törvény. Szavatosság
az állatok adás-vevésénél. Dohánytermesztési
engedélyek. Mezei munkaszünet. A birtokos és
gazdatiszt közötti jogviszony szabályozása. Az új
eselédtörvény. Mezőgazdasági gépmunkások és
szegődményes iparosok biztosítása. Vadászati
törvény. Halászati tilalmi időszakok. Fogyasztási
adó Budapesten.

Gazdák Biztosító Szövetsége.

Gazdasági szakoktatási intézmények. Állatorvosi
főiskola. Gazdasági akadémiák. Földművelésiskolák.
Tejgazdasági szakiskola. Szaktanárok. M. kir.
gazdasági tanárok.

Mezőgazdasági tudományos intézmények. Mező-
gazdasági kísérletügyi központi bizottság. M. kir.
földtani intézet. M. kir. orsz. meteorológiai és
földmágnességi intézet. M. kir. mezőgazdasági
muzeum. M. kir. országos gyapjuminősítő intézet.
M. kir. országos kémiai intézet és központi
vegyszerkísérleti állomás. M. kir. mezőgazdasági
vegyszerkísérleti állomások. M. kir. vetőmagvizsgáló-
állomások. M. kir. gépkísérleti állomás. M. kir.
növénytermelési kísérleti állomás. M. kir. orsz.
növénynevelési intézet. M. kir. növényélet- és
körtani állomás. M. kir. állatleltani és takar-

mányozási kísérleti állomás. M. kir. dohány-
termesztési kísérleti állomás. M. kir. szesz-
kísérleti állomás. M. kir. tej-
kísérleti állomás. M. kir.
bakteriológiai intézet. M. kir. rovar-
tanai állomás.

Népies mintagazdaságok

Szőlészeti és borászati intézmények és közegek.

Gyümölcsészeti és kertészeti intézmények.

Ministeri kirendeltségek.

Méhészet.

Sélymentényezés.

A „Köztelek Zsebnaptár”-nak abban van nagy
jelentősége, hogy mintegy dióhéjban, benne van
a mezőgazda számára szükséges ismereteknek
olyan tára, amely egy egész könyvtár kitévő
tudományból lett a gyakorlati használat céljaira
leszűrve. Méltán elmondható, hogy a „Köztelek
Zsebnaptár”-nak a magyar gazdaközönség előtt
előnyösen ismert nevű szerkesztői több mint 20
éves eredményes munkásságukkal olyan könyvet
adtak az intelligens gazdák kezébe, amelyet azok
még a mai viszonyok közt sem nélkülözhetnek.

A „Köztelek Zsebnaptár” 4 koronáért kapható
minden könyvkereskedésben vagy a kiadóhiva-
talban, a „Patria” könyvkereskedésben: Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25 sz.

A gazdaközönség köréből.

Rendkívüli intézkedésekre van szükség.

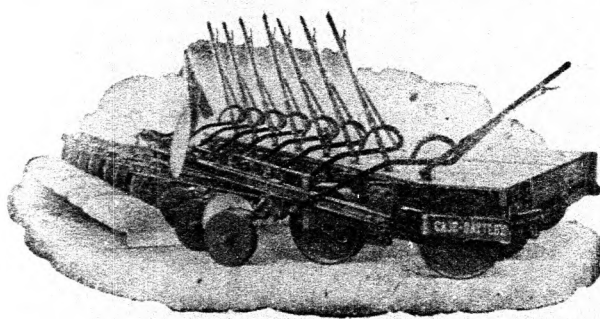
A B-osztályú népfelkelők szemléljen alkalmas-
nak talált gazdasági eselések helyzete igazán
kétségbeejtő.

Ezeknek nincs készletük, mint az aratóknak.
Ezek csak évnegyedenként kapnak természet-
beni élelmet a gazdájuktól. Amde november-
december havában volt az 1878—1890. évben
született és nem katonaviselt eseléseknek, mint
B-osztályú népfelkelőknek a szemléje, ahol több
mint a fele részük alkalmasnak találtatott. Ezek
a eselések, mint éves szegődményesek, nem
jöhetnek számításba, új gazda pedig nem fogadja
fel őket. Így készletük nincsen, a behívásuk
pedig még nem jött meg, hogy a családjuk,
mint a hadbavonultak visszaradottjai, segélyre
igényt tarthatna, tehát ég és föld között lebeg-
nek. Hozzá számíthatjuk válságos helyzetükhöz
még a nagy drágaságot is.

Készletük nincsen, eselédi állást sem fogad-
hatnak el, segélyben sem részesülnek és a
drágaság itt a nyakukon, mint fenyegető éhség.

Az OMGE-nek a legsürgősebben fel kellene
írni a földművelésügyi miniszterhez, hogy ezen
a kétségbeejtő helyzeten, a hadügyi kormány-
nyal egyetértve, segítsen, mégpedig úgy, hogy
ezeket sürgősen hívják be, hogy a család meg-
kaphassa a segélyt, vagy pedig ezeket egyelőre
szabadságot kellene, mint olyan mezőgazda-
sági munkásokat, akik nélkülözhetetlenek hadi-
elem előállításánál. A gazdákat pedig arra
kellene kötelezni, hogy a megfogadott ilyen
B-osztályú népfelkelő eselédet köteles alkalm-
mazni a kialakított termény kiszolgálása mellett,
mivel különben olyan állapotok következhetné-

CASE

GŐZ- ÉS BENZIN-SZÁNTÓGÉPEK

gazdaságos és megbízható üzemükkel mindenütt kitűntek.

A jelenlegi munkás- és ighiány közepette rendkívüli
szolgálatot tesznek a gazdának.

Azonnal szállíthatók a régi normális árban. Bővebbet

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, VIII. KERULET, ÜLLŐI-UT 52/B. SZÁM.

nek be, amelyek sokkal többet ártanak a közgazdaságnak, mint maga a háború. (V. ö. „Köztelek” 79. sz. 2777. oldal. Szerk.)

A rendkívüli idők rendkívüli intézkedéseket kívánnak. Ilyen intézkedésekre szorul most a dohánybevitel idejének lebonyolítása.

A tartalékos feleskertes katonák augusztus óta távol vannak. Az ültetést és a kapálást még az ő szakavatott vezetésük mellett végezték a családtagok, de a nagymunkát: a törést, fűzést, szárítást, esomózást és a bálózást, amelyek szakavatott férfit kívánnak, azt már az ő távollétükben végezték a családtagjai úgy, ahogy lehetett. Hozzájárult még a nagy bajhoz az, hogy az élelmiszerek majdnem kétszer olyan drágák lettek és a legtöbb család nem részesült államsegélyben, mivel a meglévő dohány feleértéke, mint vagyon, mint a fenntartásra elegendő jövedelem szerepelt több községi előjárásnál s így ezen családok nem ajánlották a pénzügyigazgatóságoknak segélyezésre.

A hiányzó és bevonult erőt pótolni kellett és ezt napszámfizetés mellett egy más szakavatott munkás végezte, ami a szegény családnak ugyancsak drágította a kezelést. Több előleget kellett kifizetni, mert drágább volt a munka és drágább az élelem. Maga a gazda is a silányabb termés folytán és más rendkívüli kiadások által teljesen pénz nélkül áll s így nincsen abban a helyzetben, hogy már most oszthassa az 1915. évre szóló előlegeket, mivel csakis áprilisban kapja ő is meg a kincstártól a dohányelőleget, amelyet esetről-esetre folyósít a feleskertes családjaik.

Ha már most levonják a beváltásnál az előleget s az adóhátralékot, alig marad az újévi rendes számlák kifizetésére szükséges pénz. A vasas, fűszeres, orvos, patikaszámla mind újévkor esedékes és így a legjobb akarat mellett sem tud a gazda ezeken a szegény nyomorgó családokon segíteni. De mint ezt már a *Köztelek*-ben kifejtettem, a magas kincstárnak is az az érdeke, hogy a dohánytermelés ne szenvedjen 1915-ben sem és kell, hogy a jövedék biztosítsa magának a rendes és feltétlen szükséges mennyiséget a jövő gazdasági évre is.

Ezért én nagyon ajánlanám, hogy mérvadó helyen már most foglalkozzanak az idejének beváltással és utasítsák a felügyelőségeket az anyag kedvezőbb osztályozására, másodsorban pedig intézkedjen a dohányjövődék központi igazgatósága aziránt, hogy adóletiltásokat az elismervények ellenértékéből ne vonják le a kifizetésre utasított kir. adóhivatalok, mivel most ugyanis szünetel az adóvégrehajtás. Végül pedig az 1914. évre osztott és a termelő terhére írott előleget, mivel a beváltóhivatalnál már ott fekszik az 1915-re szóló termelést kérő ív, írják át új számlára, már az 1915. évi engedélyre azon szigorú meghagyással, hogy a termelő köteles a feleskertes családoknak is az előlegeket azonnal kiadni.

Igy talán valahogy mégis segítve lesz ezeken a nagy bajokon, amelyek az 1915. évi dohánytermelést fenyegetik. *Váisz Gáspár.*

A vámörlesztés eltörlése.

Buzával, rozsossal takarékoskodni: hazafias kötelességünk. Erre való tekintettel, de meg saját érdekünkben is arra kellene törekednünk, hogy búzából minél több, de legalább 85% lisztet őröljünk. Ezt a héten egyik községi malomban történt őrletésem alkalmával határozottan elrendeltem, mégis 79 kg.-os piros, idegen magtól és portól mentes búzából 80% lisztet gyártottak csak, holott az ennél sokkal gyengébb fajsúlyú búzából is lehet 85% lisztet nyerni, annyira jól be vannak az e vidéki malmok rendezve.

Eltekintve attól, hogy a lisztmennyiségnél megrövidítettek és hogy 3 K. 20 fillér őrletési díjat vesznek 100 kg.-ként — ami az itteni jelenleg általános kereseti viszonyok mellett bizony drága is —, a malmoknak az ilyen eljárása sem nem okszerű, sem nem hazafias,

mert az ilyen lisztből jó barna házikenyeret előállítani nem lehet, burgonya-, árpa- vagy tengeri-liszt hozzávegyítésével sem, tehát az őrletőre való kár mellett még pazarlás is a vége: ugyanis a liszt annyira fehér, 100 kg. búzából 17 kg.-os kenyérral kevesebb lesz, családonként meg 1 kenyérral hetenként több elfogy, mert nem oly kiadós ez, mint a barnakenyér.

Nézetem szerint, ha talán a malmoknak nem is törvényes, de mindenesetre hazafias kötelességük volna a jelenlegi viszonyok között minél több, de mindenesetre legalább 85% lisztet kiörölni a búzából s ezt nemcsak saját belátásukból nem teszik meg, hanem mint az esetem bizonyítja, még az őrlető határozott kívánságára sem teljesítik: ez bizonyára így van a többi malmoknál is, mert épp a községünkben legjobb hírek őrvendő malomban történt az én esetem. Emellett bizonyít az is, hogy a piacon kalácsfehér kenyeret árulnak kizárólag, ilyet fogyaszt a legszegényebb osztály is, ilyen látható egyébként az iskolában a gyermekeknek is. Kérdés, futja-e majd új termésig!

Mint közérdekű dologra, bátorkodom felhívni az illetékes körök figyelmét, talán találnak módot rá, hogy a vidéki vámért őrölt malmok tulajdonosai, legalább az őrletők kívánságára kötelesek legyenek 85% lisztet kiörölni.

Kívánatos volna eltörleni a vámörlesztést is és helyette bizonyos összeget megállapítani 100 kg.-ként. Többen ugyanis így fizetünk aiku szerint, de még helyesebb volna, ha senki sem adna őrletőt, hanem eladná a búzát stb. és venne készen lisztet. Természetesen nem kg.-ként, hanem zsákonként, mert így az őrletés nem kerülne 3—4 koronába, mint mostan, a malmok sokkal olcsóbban tudnának őrölni, mivel nem kellene 1—2 zsákkal, hanem lehetne akár 100 zsákkal felönteni és nem kellene csuvarokat tartani (fogatok, melyek az őrletőt összehordják a malomba és aztán megörölvé visszazállítják a tulajdonosnak). Ezek a kocsisok gyakran nem jól számolnak le a többféle oknál fogva, ez drágítja meg legjobban az őrletést; ami érthető, ha tudjuk, hogy egy kétfogatos iga és vele egy erőteljes ember tartása és fizetése, akkor is bekekerült 2000 K.-ba, mikor 10—12 K. volt a zab és tengeri ára, ma pedig majdnem kétszerannyiba van. Egy 3 hengeres és 2 köves vidéki malom tart átlag 3 csuvar, nyáron 6, télen 9 lóval, ezekből igen könnyen látható, hogy miért drága és rossz szokás a mostani vámért való őrletés. Ha ezt valami uton-módon meg lehetne szüntetni, igen tekintélyes összeg lenne megtakarítható, aminek senki ugyan hasznát nem veszi, ha csak a csuvaros nem. A malom is, meg az őrletők is hasznát élveznék a vámörlesztés eltörlésének. A vámörlesztés eltörlésével érdemes lenne mielőbb foglalkozniuk. (Pusztagyalu-Kunszentmárton.)

Szánthó Albert,
kisbirtokos.

A férfimunkások pótlása a gazdaságban.

A háború okozta hiányokat legjobban a gazdaság érezte meg, itt többnyire férfiak voltak foglalkoztatva és azokat a többszörös behívás elszólitotta. A munkáshiány az összes munkálatok előbbrejutását megnehezítette. Idehaza csak öreg, vagy fiatal, gyenge munkások maradtak. Hogy a munkák végleg fenn ne akadjanak, legcélszerűbb a hiányzó erőket nőszemélyekkel pótolni. Ha veszszük, a trágyahordást, takarmányozást, fejtést, szántást, asszonyok is elbírnák végezni. Ezáltal haladunk a gazdasági munkálatokkal és könnyítünk az állam segélyosztó terhén.

Mert bármilyen szüneteljen is, de a mezőgazdaságnak munkálkodnia kell, hogy meghozhassa idejére hazája népének a kenyérét. Ajánlom minden gazdaságnak, hogy a bevonult cselédje feleségét ahelyett, hogy elküldené, szőlítsa föl a férj munkájának elvégzésére és meglátják, hogy milyen kevés férfierő mellett is megleszünk. Tejgazdaságunk fejlődésének kétharmada a bevonulás előtt áll, egyharmada pedig elmegy. Ha ezeket csak férfierőkkel lehetne pótolni,

bizony bajban volnánk. De idehaza van az a sok nő, akiknek férje bevonult. Nincsen olyan asszony, aki teherrel ne bánt volna és fejti, takarmányozni ne tudna.

Az a férj, aki bevonuláskor hazulról elvitte az utolsó koronát, az nem tud nyugodni, sóhajol haza szállnak a kenyér nélkül maradt családja körébe: de ha megtudja, hogy gyermeke, felesége nem szenved hiányt, mert keres, bizony egész más szívvel szolgálja az a haremzőn a hazát.

Most vetünk tavaszi búzát, szintén asszony-munkásokkal. De mondhatom, olyan igyekezettel fejtenek ki, hogy méltán lehet őket a férfimunkások mellé sorozni.

Próbálják meg gazdatársaim a férfiakat nőekkel helyettesíteni!

(Pta-Hort, Heves m.) *Fried Bertalan.*

Karácsonyi lapszemle.

A napilapok és gazdasági szaklapjaink karácsonyi számaiban böngészve, hazánk több jeles vezérfőnökének nagyérdéki nyilatkozataira akadunk, amelyek közül néhányat az előbbieknél igyekezünk — a rendelkezésünkre álló helyhez mérten kivonatolva — ismertetni.

Ghíllány Imre búró földművelésügyi miniszter egy napilapunk tudósítója előtt többek között a következő, legszélesebb körök figyelmére méltó kijelentéseket tette mezőgazdaságunk helyzetéről a háború alatt:

Az ország legfontosabb érdeke, hogy a kenyér biztosított legyen. Földművelő ország vagyunk, a dusan termő magyar föld tartja el az ország legnagyobb részét, hiszen Magyarországon majdnem háromnegyede a lakosságnak él a földből és tartja el a többi huszonöt százalékot. A háború számtalan életbevágó kérdése között is fontos tehát az ország mezőgazdasági helyzete.

A gazdasági tudósítók legnagyobb részét behívták katonai szolgálatra, helyükre kevésbé gyakorlott helyetteseket állítottak. Az országból beérkezett gazdasági tudósítások tehát nem egész pontosak, belőlük azonban mégis megállapíthatjuk az ország mezőgazdasági helyzetét, mert a beszolgáltatott adatok nem térhetnek el túlságosan a valóságtól. Ezek alapján az ország mezőgazdasági helyzete kedvezőnek mondható és a jövő évi kenyér biztosítva van.

A gabonával bevetett terület az idén meghaladja az előző évi terület nagyságát, főleg búzából vetettek az idén többet, mint tavaly. Az emberi kéz gondos munkája után a termés sorsa Isten kezében van. Mostanáig az időjárás viszonyok rendkívül kedvezők voltak, a késő téli hónapokig tartó enyhe és esős idő következtében a vetések az egész országban megismosodhattak.

Magyarország jövő évi kenyere — ha az Isten továbbra is úgy akarja — gazdagon biztosítva van. Az ország sok helyéről ugyan meg lehetős nagy égerkárckról érkeztek jelentések, ezek azonban a kedvező átlagban elenyésznek. Mindent összefoglalva, megállapítható, hogy *Magyarországon a jövő évben több gabona fog teremni, mint az idén.*

A háború minden tekintetben súlyosan érinti a mezőgazdaságot. Dacára a nagy munkaerő-elvonásnak, az őszi mezőgazdasági munkákat mégis mindenütt elvégezték. A tavaszi vetések előkészítő munkálatai is kielégítőek.

A hadsereg az ország lóállományának nagy részét lefoglalta. Végleges számok még nem állanak rendelkezésünkre. A lótenyésztés biztosítására minden intézkedést megtettünk és lóállományunk fenntartása remélhetőleg biztosítva van. Legutóbb intézkedtünk, hogy a hadsereg által lefoglalt fogatókat, amelyekért mostanáig napibért fizettek, becsáron vásárolják meg. Ezzel nagyban segítjük a kisgazdákat, mert módjukban lesz új lovakat beszerezni. A kormány megegyezett továbbá a hadügyminiszterrel, hogy a kiselezett és sebesült lovakat ezentúl nem árverezik el, de a kisbirtokosok-

...múltányos áron való kiosztás céljából a magyar kormány rendelkezésére bocsátja. ... főcél, a mit követni kellett, az volt, hogy ... sítassék a hadsereg és a polgári lakosság ... ára a megélhetés, ez a legszigorubb takarosság és lehetővé tétele utján lehetséges ... Mindkettőnek alapfeltétele bizonyos tekintetben a viszonyoknak megfelelően magas áralkarítás, amely sajnos, a háború által teremtett ... külső helyzetben, amikor a fuvar, munkaerő és minden üzemeltetés hatványozottan ... kedik, teljesen el nem kerülhető.

...arányi Ignác a Magyar Gazdaszövetség ... a „Gazdaszövetség”-ben megjelent karácsonyi cikke keretében a következőleg nyilatkozik: ... törvényhozás kapui most bezáródtak, nem ... tudjuk, mikor fognak azok újra megnyílni. A ... szabad mozgása is a hadjárat tartama ... alatt felette szűk körre van szorítva. A társadalmi feladata most az eszmék irányításában a ... leghatalmasabb tényező hiányát és fogyatékoságát kipótolni. Jó és rossz napokban fenntartani az önmagunkba és jövőnkbe vetett ... — elnyomni az olykor jogosult kedvetlenségeket és kitartásra buzdítani mindeneket a ... küzdelem végleges sikeréig — méltó feladat ... mindazoknak, kiket a sors nagyobb, vagy kisebb ... körben, de örüllökül rendelt társadalmunk különböző tagozataiba.

... De midőn e nagy és komoly munkára gondolunk, ne feledkezzünk meg a falvakról és a falu népről, arról a népről, amely versenyzett abban, hogy hadseregünk zászlói alá siessen és amelynek vitézségében újra feltámadt a magyar katona régi dicsősége. Ne feledkezzünk meg arról a népről, melynek fiaiban, ha sebesülten hazatérnek, csak egy vágy él és egy gondolat uralkodik, hogy mielőbb visszatérhessenek a harctérre. Ne feledkezzünk meg arról a népről, amely, mikor áldozni kell, mikor gyűjteni kell felhőneműket és meleg ruhákat, mikor kórházakat kell állítani, vagyoni viszonyait messze meghaladó mértékben teszi le az áldozatát a haza oltárára. Legutóbb is a hadikölcsön jegyzésénél azt láttuk, hogy szakit megrögzött szokásaival és hagyományaival, csak hogy ebből a hazafias munkából is kivége a maga részét.

... A világháború, melyet mi ma átélünk, nem folyik le tanulságok nélkül. E tanulságok közül talán a legnevezetesebb az, hogy a magyar földnek évtizedeken keresztül következetesen hirdett védelme és oltalma nemzeti fennmaradásunk első feltétele, mert eltekintve attól a felülmúlhatatlan emberanyagtól, melyet földünk nyújt, csak a föld képes biztosítani a hadseregnek a honi termelés által való ellátását. Ebből a szempontból az 1915. évre óriási feladat megoldása vár. E feladat megoldása lelkesen és áldozatkészen minden magyar gazdának kötelessége. A legsajátabb érdekünk is többteret érlelre utal ugyan bennünket, de ez a szempont másodrendű és mellékes. Érzem és tudom, hogy gazdaságaink mennyi akadályal küzdenek ma. Tudom, hogy termelési költségeink mily aránytalanul fokozódtak. Tudom, hogy gazdaságunk megélésében egyik nehézség a másikat éri. De ezért mégis azt mondom, hogy a termelés fokozásában meg kell mozdítani minden erőnket, nem szabad kimélni semmi áldozatot. Ha minden magyar

ember megerőlteti magát ezekben a történelmi nagy időkben, akkor jogos az a törekvés, hogy a földet is erőltessük meg a termelés fokozására. Ha mostoha gazdasági év következne be, amitől Isten mentsen, akkor is azt mondom, inkább önmagunkat élmezőnk hiányosan, a harcra vonult katonáink táplálkozásának szenvednie semmi szín alatt nem szabad. Ebben a törekvésben munkás lehet minden gazdatársunk. Felhasználva az enyhébb időjárást, szántsunk tavaszi alá, amennyit csak lehet, a trágyakioldás, ahol csak közvetlen célja nincs, későbbre maradhat. Készleteket ne gyűjtsünk és ne tartssunk vissza, de szorgosan őrizzük meg a tavaszi vetőmagot, ahol pedig az nincs meg, mielőbb szerezzük be a szükségletet. Vessünk tavaszi búzát és árpat, vessünk tengerit, burgonyát, pohánkát, hüvelyeseket, kölest stb. mennél többet. Termeljünk bőven zöldségféléket is avégből, hogy szükség esetén élelemben fogyatékokat ne szenvedjünk és a szállítást eltűrő kiadóbb élelmicikkeket hadseregünk céljaira fordíthassuk. Tartsuk fenn sértetlenül állatállományunkat és különösen oltalmazzuk a fiatal jószágot. Ne legyen egy nap sem gazdaságunk vitélében, amelyen erről az érdekről megfeledkeznénk. Minden gazdatársunk szobájának falára egy táblát kellene felfüggeszteni, hogy ezt a nagy szempontot el ne felejtse!

Hadvezéreinknek a lapokban megjelent, bizalommal telt és buzdító nyilatkozataiból különösen Boroevics Szeptóvár gyalogsági tábornok, hadseregparancsnoknál alábbi szavait kell kiemelni, amely a legilletékesebb és legszembizonyítvány a magyar gazdák harci erényeiről.

A magyar gazda, a nemzet e gyöngye — írja Boroevics — kiválóan harcol. Vitéz, kitartó, az időjárás viszontagságaival és a nékülözésekkel szemben majdnem érzéketlen, mindig jókedvű, engedelmes és ragaszkodó, mint a jó gyermek. A magyar gazda örömmel adja oda verejtékének és vérének utolsó cseppjét is.

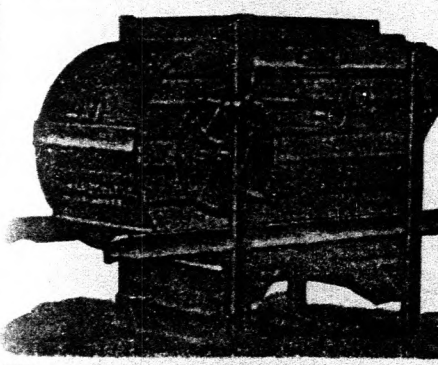
Ép 36 évvel ezelőtt Sarajevo ostrománál megtanultam a magyar gazdát becsülni, ma — Tomaszow, Grodek, Przemysl és még sok más csata után pedig egyenesen csodálom.

Az Isten tartsa meg Magyarországot legerősebb oszlopait: a magyar gazdákat!

Teleszky János pénzügyminiszter kifejtette egy hírlapiró előtt, hogy a közgazdasági élet alakulása a szükségletek és az ezek kielégítésére rendelkezésre álló javak mindenkori viszonyától függ. Ma azonban, midőn oly világháború kellős közepében állunk, amelynek sem tartamát, sem eredményeit nem tudja egyelőre ily óriási arányokhoz hozzá nem szokott szemünk áttekinteni, teljes bizonytalanságban vagyunk a jövő gazdasági szükségletei és a rendelkezésünkre álló javak tekintetében egyaránt. Gazdasági és pénzügyi jóslatokba bocsátkozni tehát korai és meddő kísérlet volna. Csak annyit bizonyos, hogy a világháború befejeztével igen nagy tökélség fog beállni, míg munkaerőben és a háború áldozatául esett termelési eszközökben szükségképpen nagyarányú lesz a csökkenés. Habár csak átmenetileg, csökkenni fog a háborús országok népességének fogyasztó-képessége is, tehát a termelés és fogyasztás egymáshoz való viszonyában bizonyos eltolódásnak kell — legalább egy időre — beállania. Vajon ez kisebb-nagyobb válságokat is von-e maga után, számos ma még meg nem ítéltető körülménytől függ, de arra, hogy sötét szinben lássuk a jövőt, nincsen semmiféle okunk.

Hiszen a világháború eddigi tapasztalatai és tanulságai is megmutatták már, hogy azok a megrázkódások, amelyeket béke idején az elmélet legkiválóbb férfiai is oly komor színekkel festettek, nem következtek be olyan arányokban, aminőtől általában tartottak. Magyarország, Ausztria és Németország a reájuk zudult súlyos megpróbáltatásokat valóban fényesen állották ki eddig és minden okunk megvan remélni, hogy ez így marad a jövőben is. Különösen a magyar nemzeti hadikölcsön minden várakozást meghaladó nagy sikerére utalt jogos önértékeléssel államkincstárunk felelős öre, aki szerint a magyar nemzet egy milliárdnál nagyobb összegre rugó jegyzése egyrészt közgazdasági, pénzügyi és hitelszervezetünk egészséges voltának és az igaz ügyünkben vetett általános bizalomnak tanujele, de másrészt mutatja azt is, hogy a rendkívüli viszonyokhoz közgazdasági életünk minden irányító tényezője helyes érzéssel tudott és tud alkalmazkodni. Ami pedig a jövőt illeti — így fejezte be Teleszky János nagyérdékű nyilatkozatát — hazánk szempontjából felette kedvező az a biztos kilátás, hogy a mezőgazdasági termelés konjunkturájának jelentős emelkedésére számíthatunk.

Hazánk legnagyobb pénzügyi szaktekintélyének, Wekerle Sándor dr.-nak egy székesfevárosi és egy bécsi napilap hasábjain megjelent fejtegetéseiből a következőket emeljük ki: Évek hosszú során át éreztetni fogja gazdasági visszahatását a mai nagy háború, mely borzalmaival ugyszólván az egész földtekét átöleli s megrendíti. Hatása nemesak a hadviselő felek gazdasági helyzetére van befolyással, hanem érzékenyen sújtja a közvetlenül nem érdekelt államokat is, mert korlátozza gazdasági tevékenységüket, megnehezíti kereskedelmi összeköttetéseiket, szükségleteik beszerzését, kiviteli pia-ik kihasználását, az idegen tőkére szoruló hitel-igényeinek kielégítését, szóval megnehezíti a közvetlenül nem érdekelt államok helyzetét is, apasztja nemzeti jövedelmét s emellett nem ritkán még növeli is kiadásaikat. A feszült politikai helyzet s ennek folyománnyaként az általános fegyverkezés és egyéb előkészületek már előre vetették árnyékukat, nehéz gazdasági helyzetet s pénzügyi viszonyokat teremtettek, melyek már évek óta a hitelek korlátozottabb voltában, főleg azonban a közforgalmi értékpapírok nehézkes elhelyezésében s a kamatláb emelkedő irányában nyertek kifejezést. A háború kitörése óta, midőn nemesak a bizalom hiánya vált általánossá, hanem a gazdasági munka is szűkebb keretekbe szorult s emellett az állami szükségletek óriási nagysága is előtérbe lépett, természetesen tetőpontjára hágott a konjunkturák depressziója s ez nagy értékek megsemmisítésére vezetett. Látjuk ezt a közforgalmi értékpapírok árának hanyatlásában, látjuk a hitel egyes ágainak — mint a lombard- és a jelzáloghitelnek — sokszor a végtelékig menő megszorításában, a

Ha Ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „Kalmár“-rostát

sziveskedjék ár-jegyzéket kórni, amelylyel több oldalu anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐJYNYÓKSÉGE, BUDAPEST, V., VÁGZI-KORUT 32.

...nagy nem bizto- es ló- sitva sereg anág meg. mert kor- zter- akat sok-

személyes hitel korlátozásában, látjuk a fizetési készség és képesség hanyatlásában, a köztartozások apadó befolyásában s immár tapasztaljuk az ingatlanok forgalmi értékének alászállásában s azokban a nehézségekben is, melyekkel értékesítésük nem ritkán egyenesen lehetetlenné válik.

Kétségtelen, hogy a háboru megszünte új életre kelti a bizalmat, a tevékenységi vágyat, vállalkozási kedvet, a lekötött gazdasági erőket. Az is kétségtelen, hogy a háboru megszüntével sok ma szunnyadó, a közforgalom alól elvont tőke fog felszínre kerülni s haszonhajtóvá válni. De másfelől ne feledjük, hogy csak a hadviselés megszüntével fog kielégítést kívánni a magánszükségletek egész sorozata s különösen, hogy csak ekkor fog előállni az állami szükségletek egész nagysága, az elpusztult magán- és közvagyon felújításának kényszerűsége.

Igen önkényes kombinációknak enged tért egy tartományban, terjedelmében, eredményeiben még bizonytalan világháboru következményeinek előleges mérlegelése. A múltból merített tapasztalatokon sem okulhatunk, mert a mai háboru terjedelme, a hadban álló seregek sokasága, szükségleteiknek nagysága megközelítő összehasonlítást sem enged a világ eddigi legnagyobb háboruival sem. A múlt nagy háborui óta kifejlesztett világgazdaságnak az a döntő hatása, melyet a legelzárkózottabb gazdasági körökre is gyakorol, kizár minden okszerű összehasonlítást a múlt hadviseléseinek gazdasági következményeivel. Azt hiszem azonban, hogy ha az eddig tényleg ismert kiadásokat, a részben már szintén ismert, de csak ezentul előálló hadviselési, gazdasági és társadalmi szükségleteket, az elpusztított gazdasági és kulturális javak mellőzhetetlen felújítási szükségleteit veszem figyelembe, talán nem túlozok, ha a magán-szükségletek körétől eltekintve, közel 100 milliárdra teszem azt az összeget, melyet maguk a hadviselő felek igényelni fognak.

Oly óriási szükséglet, amely csak a jövő megtakarításában nyerhet fedezetet.

Az egész világgazdaság 4-5 évi megtakarítása ér csak fel a szükségelt összeggel. Ebből arra a következtetésre kell jutnunk, hogy évek hosszú során át a tőke keresettségére s ebből folyólag annak drágaságára, a kamatláb magas irányára kell elkészülvünk. Erre kell elkészülvünk akkor, mikor csakis fokozott gazdasági tevékenységgel tudjuk ellensúlyozni a világháborunak évekre visszaható bajait.

Főleg két tényező fejleszti és érleli meg a gazdasági tevékenység gyümölcseit: a munka és a tőke.

Drága tőke mellett a munka gyümölcsei is nehezebben érlelődnek. S nekünk el kell készülvünk, hogy még soká drága tőkével kell nagy munkánkat teljesítenünk, érett gyümölcseiből nemcsak napi szükségletünket fedeznünk, hanem ami csak nélkülözhető, meg is takarítanunk.

A munka és takarékoság érzetét kell társadalmunk minden rétegében felkeltenünk, állandóan ébren tartanunk, mert bármilyen is legyen a háboru kimenetele, ezek és főleg ezek hordják a gazdasági haladás sikerét méhükben.

A karácsonyi cikkek nagy és tarka, de általában a bizakodó reménység színében viruló bokrétaijából még sok virágot választhatnánk ki, de — sajnos — nincs immár helyünk ismertetésükre. Arra kell tehát szorítkoznunk, hogy még csak *Andrássy Gyula* grófnak a világháboru eddigi mérlegét megállapító magvas, a történetirő oknyomozó ítéletével megírt remek tanulmányából idézzünk néhány mondatot.

Öt hónapja küzdünk — írja *Andrássy Gyula*

gróf — de azért a harc még eldöntetlen. Egyik fél hadserege sincs tönkretéve; egyik fél segédforrásai sincsenek kimerítve. A lefolyt események azonban mégis megvilágítják az egymással küzdő erők értékét és kedvező eredményt ígérnek.

S az öthónapi háboruban erkölcsi erőnk szintén jobban kiállotta a tűzpróbát, mint ellenségeinké. Németország egységes gránitszíkja. Csupa lelkesedés, csupa öntudat. Nincs német, aki fáját legyőzhetőnek tartja.

Nálunk is él a lelkesedés tüze, a hazafias kötelességteljesítés szelleme. Főleg a vezető fajok vannak attól a tudattól áthatva, hogy egész létük, egész jövőjük kockán forog és ebből merítik azt a hősiességet, amely ma általános elismerésben részesül.

Nem ilyen kedvező a helyzet az entente soraiban.

Politikai előnyünk továbbá, hogy a szövetség Németországgal sziklaszilárd. A bizalom a két hatalom közt teljes. Negyedszázados szilárd barátság áll a mai összeműködés mögött, holott ellenségeink még nemrég bizalmatlansággal tekintettek egymásra.

Az egymással küzdő óriási hadseregek erőviszonyában állandó javulás mutatkozik. A hódítások tekintetében is reánk nézve kedvezőbb a mérleg, stratégiai helyzetünk pedig ugyancsak a jogosult várakozásoknak megfelelően alakul. Tehát az erkölcsi és anyagi tényezők egyaránt oly erőviszonyokat mutatnak, amelyek, ha el nem csüggedünk, igazságos ügyünk biztos reményességével tölthetik el lelkünket, ami az ideai szomorú, fekete karácsonynak legörvendetesebb tanulsága.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	2811
Egyről-másról	2811
A nyerscukor árjegyzésének kérdése	2813
A felvett begyvidék	2815
Székesfele nemesített buzakisérletek	2816
A felvidéki fejlődésjuttatás jövedelmezősége	2817
A baromfiak olesó és jó takarmányozásáról	2817
A vérliszt mint nitrogéntrágya	2817
Orosz hadifoglyok mezsei munkán	2818
Karácsonyi lapszemle	2820
Irodalom	2818
A gazdaközönség köréből	2818
Vegyesek	2822

Hösi halál. — Halálozás. — Karácsonyest a Köztelek hadikórházban. — Gabonapiaci szemle. — A katonai célokra szolgáló vágóállatok forgalmának megkönnyítése. — Az állategészségügyi fertőtlenítések. — Benzínmotorok átalakítása benzolüzemre. — Az olasz kenderkivitel tilalom. — A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület. — Hontmegyei gazdák gyűlése. — A Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület. — A Torda-aranyosvármegyei gazdák gyűlése. — A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület. — Székesfevárosi állatvásárok. — A bécsi állatvásárok. — Hoffner-Schranz-Clayton-Suttleworth r.-t. — A Tiszavölgyi Társulat. — Szövetkezeti Naptár. — A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T. — A m. kir. mezőgazdasági múzeum. — Mezőgazdasági munkaházak. — Ajánkozó munkások. — Állatvásár Breznóbányán. — Állatforgalom

Kereskedelem, tőzsde — 2824
Szerkesztői üzenetek — 2827 — 2828

Hösi halál. *Unterwöger* József okl. gazda, jogszigorló, m. kir. 8. honvéd ágyszerezd zászlósa a galíciai harcúterén október 12-én megsebesült és hosszas szenvedés után december 10-én meghalt.

Halálozás. Karánfai és szecsei *Poór* Titus, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, nyug. urad. főtit. a Felsőcsallóközi Armentesítő Társulat igazgatósági tagja, Pozsony megye törvényhatóságának bizottsági tagja stb. *Nagyszarván* f. hó 19-én 64 éves korában elhunyt.

Karácsonyest a Köztelek hadikórházban. Lélekemelő családi ünnepély keretében ülte meg a karácsony estjét a mi hadi kórházunk is. Az ápoló hölgyek áldozatkészsége és fáradozásának köszönhető, hogy a kórházunkban gyógyulást kereső tisztí betegeinket egy szép karácsony-fával és személyenként alkalmi ajándékokkal lephettük, illetve tisztelhetjük meg. Az ünnepélyt zongorajáték és ének nyitotta meg, majd az ápolók nevében *Farkas* M. főhadnagy mondott köszönetet a kedves megemlékezésért az ápoló-hölgyeknek, az OMGE.-nek és különösen a hadikórházat oly örfeláldozó készséggel vezető *Verebely* Tibor dr. egyetemi tanárnak. A himnusz elénklése után *Verebely* Tibor dr. köszönte meg meleg szavakkal a tisztikar elismerését, majd *Rubinek* Gyula, az OMGE. igazgatója mondott beszédet a karácsonyfáról, mely véréket hullató és legbecsesebb földi javukat, életüket, kockáztató harcosaink soha el nem hamvadó hősi dicsőségét jelképezi.

Gabonapiaci szemle. A karácsonyi ünnepek semminemű változást nem idéztek elő a gabonapiacra. A forgalom a lehető legszűkebb keretek között mozog. A budapesti tőzsdén alig fordulnak elő üzletkötések s úgy látszik, a bécsi tőzsdén ugyanez a helyzet. Azok a nagy árkülönbségek, melyek az egyes vidéki piacok maximális árai között mutatkoznak, bémítolag hatnak a vidéki forgalom alakulására is. A takarmányművek áraiban további emelkedés állapítható meg. Úgy látszik, a korpaneműekre vonatkozólag megszabott árak nem tudtak eléggé mérséklő hatást gyakorolni, amihez járul még az is, hogy sok malomnál igen nehezen lehet a gazdasági felügyelők utalványai alapján idejében korpához jutni. Itt is gondoskodnia kell a földművelésügyi kormánynak, hogy üdvös és jószándéku intézkedései tényleg végre is hajtsanak, mert csak úgy látja hasznukat mezőgazdaságunk.

A katonai célokra szolgáló vágóállatok forgalmának megkönnyítése. A katonaság husai való ellátásának megkönnyítése céljából a földművelésügyi miniszter ideiglenesen megengedte, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt lezárt magyarországi törvényhatósági városok, rendezett tanácsú városok és községek vérszemesen olyan udvaraiból, amely udvarok nincsenek közvetlen közelében a fertőzött udvaroknak, egészséges vágóállatok külön engedély nélkül küldethessenek vasuton (hajón) a katonaság élelmezése céljából közvetlenül vágóhidra, vagy az ilyen állatok elhelyezésére szolgáló külön gyűjtőtelepekre, feltéve, hogy a feladó el van látva a katonaság által kiállított olyan igazolvánnyal, mely szerint az elszállításra kerülő állatok a katonaság részére kerülnek az illető rendeltetési helyre, ahol a katonaság élelmezése céljából vágják le, illetve ilyen állatok ideiglenes elhelyezésére szolgáló külön helyen a katonaság részére gyűjtik össze őket. Az ilyen vágóállatok marhaleveleinek kiállítása és az állatoknak a felrakási állomásra küldése előtt, az állatok tartózkodási helyén a járási, városi m. kir. állatorvosnak a szállító fel költségén helyszíni vizsgálatot kell tartani. Az eljáró m. kir. állat-

HUNGARIA

Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betöréscsopottsági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

A társaság kartellen kívül áll.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömfájás és sercegő fűzők).

orvos az elszállítását csak akkor engedheti meg, ha a legnagyobb körültekintéssel végzett vizsgálat során arról győződött meg, hogy a betegség elhurcolásának eshetősége csakugyan ki van zárva és hogy az állatoknak a felrakási állomásra küldésénél az utközben való fertőzés veszélye nem forog fenn. Az ilyen szállítmány elindításánál a felrakásnál közreműködő állatorvos a rendeltetési állomás elsőfoku hatóságát értesíteni tartozik abból a célból, hogy ez a hatóság az ellenőrzés foganatosítása és a kellő óvórendszabályok alkalmazása iránt még a szállítmány odaérkezése előtt, a helyi viszonyokhoz mérten s a katonasággal egyetértőleg akként intézkedhessék, hogy ilyen szállítmányok útján a ragadós száj- és körömfájás esetleges behurcolásának hathatósan eleje véthessék. Ilyen szállítmányok utközben más rendeltetési helyre irányítása csakis a katonai hatóság rendelkezése alapján történhetik. A rendeltetési helyen az ilyen szállítmány kirakásakor állatorvosi vizsgálat alá esik és levágatásig, illetve a katonaság részére a gyűjtőtelepről elszállításig állatorvosi felügyelet alatt elkülönítve tartandó. Ez az intézkedés nem terjed ki a katonaság tulajdonába már átment állatokra, amelyek katonai áruként szállításnál az állategészségügyi intézkedések megállapítására a katonaság a hadiállapot tartama alatt kizárólag a saját hatáskörében intézkedik és saját felelősségére jár el.

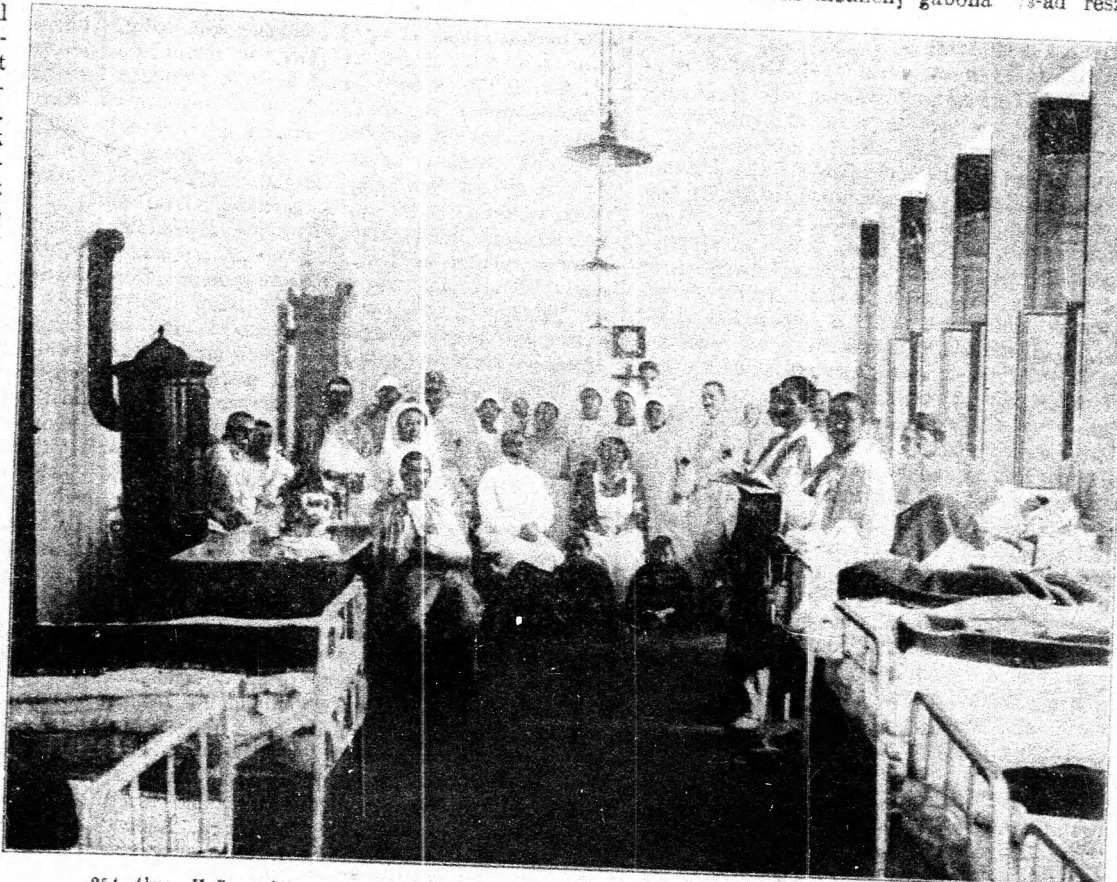
Az állategészségügyi fertőtlenítések tárgyában Ghullány Imre báró, földművelésügyi miniszter terjedelmes utasítást adott ki, amely kiterjed a fertőtlenítést megelőző tisztogatás és a tulajdonképpeni fertőtlenítésre, meghatározván a tisztogatás és fertőtlenítés idejét, ezeknek az intézkedéseknek a terjelemét, különbséget téve az egyszerű és szigorított fertőtlenítés között. A szigorított fertőtlenítés csak a keleti marhavész és a lépfene esetében kötelező, de az állatbirtokos kívánságára és az ő költségére bármely más esetben is alkalmazható. Megállapítja az utasítás az állati nyerstermények ártalmatlanná tételének kötelező eseteit és alkalmazandó módokat. Az utasításban foglaltak megfelelő végrehajtása érdekében a miniszter rendelkezésben hívta fel a törvényhatóságokat, hogy utasítsák a községi elöljáróságokat, hogy a tisztogatás és fertőtlenítés pontos keresztülvételét irányítsák és ellenőrizzék, gondoskodjanak, hogy a fertőtlenítoszerek mindenkor és mindenütt kellő minőségben és mennyiségben rendelkezésre álljanak. Utasítandók továbbá az elsőfoku hatóságok, hogy olyan esetekben, mikor az állatbirtokosok a fertőtlenítést a kitűzött időben nem hajtják végre, a fertőtlenítést az illetők költségére hivatalból foganatosítsák és a mulasztók ellen a kihágási eljárást késedelem nélkül indítsák meg. Ez intézkedésekkel kapcsolatban a m. kir. állatorvosok és az állategészségügyi hivatalok kimerítő utasítást kaptak azzal a figyelmeztetéssel, hogy a megsemmisítendő ragályterjesztő tárgyak kijelölésénél a legnagyobb körültekintéssel járjanak el.

Benzinmotorok átalakítása benzolüzemre. A „Mezőgazdák” legutóbbi száma azt írja, hogy a háborús állapotok miatt lehetetlenné vált benzinvásárlás a benzinmotorra berendezkedett gazdaságokban nagy zavart okozott. Ezen a hiányon azonban lehet segíteni, ha a benzinmotort benzolüzemre alakítatjuk át. Az átalakítás aránylag nem kerül sokba és attól függ, hány lóerős a motor, továbbá milyen gyártmányú és rendszerű. Egy nagyobb, karborátorral ellátott benzinmotornak benzolüzemre való átalakítása kevesebbe kerül, mint egy jóval kisebb lóerű, karborátor nélküli benzinmotoré. Az átalakítás mindössze abban áll, hogy a levegőszívószálpánél egy csapot kell beiktatni, amelylyel szabályozni lehessen a benzol és levegő keverékét, mert tudvalevőleg a benzol hol sűrűbb, hol ritkább és ennél fogva egy csappal kell

mindig a benzolnak ezen egyenlőtlenségét a levegőkeveréssel kiegyenlíteni. Az olyan benzinmotorok, amelyeknél nincsen karborátor, egy porlasztót is kell alkalmazni, ami némileg drágítja az átalakítást. Tájékoztató céljából hozzátéve, hogy egy négy lóerű motornak az átalakítása 50 koronától 200 K-ig kerül, amihez még hozzájárul a szerelőnek a kétszeri kiutazással járó költsége. Nagyobb motoroknál ezen átalakítás aránylagosan drágább. A fentebb közölt meglehetősen tág átalakítási költséghatárok onnan származnak, hogy a motorok különféle rendszerűek és egyiknél az átalakítás olcsón állítható elő, míg egy más rendszerű gépnél a költség jóval magasabb. Megjegyezzük még, hogy az átalakítás csak rövid időt vesz igénybe, mert az átalakításhoz szükséges alkatrészek a motor megszemlélése után 3—4 nap alatt elkészíthetők és a motor csak az alatt az idő alatt helyezendő üzembe kívül, míg ezen átalakítási alkatrészek felszereltetnek.

Az olasz kenderkiviteli tilalom. A nyers és tiltott kender Olaszországból való kivitele egyáltalában betiltatott, illetve kiviteli tilalom alá

mány örömmel fogadta, jegyzőkönyvbe foglalja és úgy üdvözlö. Ezután a tárgysorozatra térvén, először is a m. kir. földművelésügyi miniszteri leiratok, a borközpincék szervezeti alapszabályzata, a népfelkelők katonai szolgálat alóli mentesítése vétetett tudomásul. Több apróbb megyei ügy nyert elintéztést. Jött az 1915. évi költségelőirányzat tárgyalása, mely tételenként részletesen vétetett bírálat alá, mindössze a tagdíjhátralékosok szigorubb elbánása mondatott ki és a költségelőirányzat 26,812 K. 50 fill. bevétel és 26,841 K. 40 fill. kiadással s így 28 K. 90 fill. hiánnyal elfogadtatott és jóváhagyatott. Az igazgatóválasztmányba elhalt és eltávozott tagjai helyett hat új tag választatott, névszerint: Ruffy Pál, ki egyúttal számvizsgáló bizottsági tag is lett, Szabadhegyi Ernő, Ringelhan Lajos, Mártonffy Barna, Imrik László, F. Nagy Gyula. Mint rendes tagok felvételtek: Pozsár András, Kosztán János és Nilgész József. Kilepett Rözenberg Ignácz és Molnár Lajos, ez utóbbinak tartozását is leirták. Indítvány vétetett miszerint a 9090.914. sz. m. e. rendelet, hogy a eseléseknek az illetmény gabona 1/3-ad rész

254. ábra. Hofherr Albert gépgyáros, udvari tanácsos által létesített hadikórház egyik terme Kispesten.

esik. Kenderzsinórokat, köteleket és kenderből készült egyéb cikkeket pedig csakis az olasz pénzügyminiszter esetről-esetre adandó engedéllyel lehet kivinni.

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület 1914. december 21-én d. e. 1/211 és 1/212 órákor Nagyváradon igazgató-választmányi és rendes közgyűlést tartott, melyen Markovits Antal egyleti elnök elnökléte alatt Olasz Elemér e. alelnök, Bleyer Lajos, Gellért László, Jancsó Lajos, Karácsonyi János dr., Kondor Mihály, Mártonffy Barna, Molnár Imre dr., Ruffy Pál, Száhlender Károly, Wertheimstein Alfréd, Zathurecky István és Papp Imre e. titkár voltak jelen. Elnök a megjelent tagok üdvözlése után megemlékezett Fetsér Antal ő méltóságának győri püspökké lett kinevezéséről, szép és meleg szavakban méltatta érdemeit és mint az egyesület igazgató-választmányi tagjának az ő kiváló értékes munkásságával nagy eredménnyel érvényesült, sajnálkozással ad kifejezést távozása felett, de nem mulasztja el, hogy örömet ne nyilvánítsa magas kinevezése alkalmából; javasolja, hogy jegyzőkönyvi kivonatban üdvözlöztessék. Igazgatóválaszt-

árpa vagy tengeriben adható ki, amennyiben ez még nem ismeretes, valami alkalmas módon a cseledetség tudomására juttatnék. Igazgatóválasztmány felkéri a megye alispánját, hogy ezt a járási szolgabírói hivatalok útján a községek és pusztákon közhírré tétessék. Ezek után elnök a közgyűlést berekeszti és a jelenlevőknek köszönetet mond és a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Molnár Imre és Száhlender Károly urakat kéri fel.

Hontmegyei gazdák gyűlése. A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 29-én d. e. 10 órákor Ipolyságon a vármegyei háza kistermében tartotta rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. 1915. évi költségelőirányzat tárgyalása és jóváhagyása. 2. Számvizsgáló bizottság kiegészítése. 3. Választmány jelentése, hogy a törzsvagyomból 8000 koronát „Hadi-kölcsön” jegyzésére fordított. 4. Választmány jelentése az egyesületnek 1914. évben kifejtett működéséről. 5. Az igazgatóválasztmányból kilépők helyébe 10 tagnak 1917.-ig, 1 tagnak 1916. évig terjedő megbizatással való választása. 6. Indítványok és esetleg beérkező sürgős elintéztést igénylő ügyek.

szegből az 1913. év végéig 11.666,946'82 K.-t törlesztettek le a társulatok s így a tényleges öketartozás az 1913. év végén a Magyar Földhitelintézettel szemben 62.890,453'18 K. volt. Tiszai társulatoknak a Magyar Földhitelintézet és egyéb pénzintézetek irányában fennálló összes tartozásuk névleges összege az 1913. év végén 21.919,631 K.-t tett ki, amelyből — szintén a társulatoktól bekívánt kimutatások szerint — összesen 36.787,259 K. fizettetett már részlettörlesztésekben vissza és így a tiszai társulatok tényleges öketartozása az 1913. év végével 185.132,372 K. maradt. Beszámol a jelentés a társulati területen végzett társulati és állami munkákról. Az állami munkákra összesen 4.654,013'30 K. fordított az 1913. év folyamán. Ebből a Tiszára 3.446,885 K., a Szamosra 190,484 K., a Bodrogra és Latorcára 6711 K., a Sajóra 26,492 K., a Körösökre 287,467 K., a Marosra 429,467 K. és a Bégára 287,917 K. esik. Megemlékezik a jelentés a vízszabályozás és az árvízvédelem tekintetében történt törvényhozási alkotásokról is, amelyekben a Tiszavölgyi Társulat óhajainak a megvalósítását látja.

Szövetkezeti Naptár. Szerkeszti: *Lippai István dr.* Az Országos Központi Hitelszövetkezet szövetkezetei és azok tagjai részére szokásához híven ez idén is kiadta a Szövetkezeti Naptárt és évkönyvet, mely most jelent meg a könyvpiacra. Ebben a naptárban az év fontosabb eseményeinek összefoglalása után Magyarország több vezető embere szólott a szövetkezeti emberek százaihoz: *Csernoch János*, biboros hercegprímás, *Ghillány Imre* báró, földműv. miniszter, *Dardányi Ignác*, v. b. t. t., a gazdák vezére, *Győrry Endre*, nyug. földművelésügyi miniszter, *Bosnyák Zoltán*, miniszteri tanácsos, a hazai gyermekvédelmi intézmények megalapítója, *Korányi Frigyes* báró, vezérigazgató és még mások. A gazdasági részben szintén kiváló munkatársak irtak gyakorlati irányú közleményeket. Az irodalmi részt *Tömörkényi Istvánnak*, *Zsollos Lászlónak*, *Somlay Károlynak*, *Tassonyi Ernőnek* stb. költeményei és tárcái díszítik. Mindez sok szép képpel van tarkítva. A naptár, mely 12 iv terjedelmű, portóval együtt 60 f.-be kerül. Megrendelhető a szerkesztőségénél: Budapest, VIII., Baross-utca 13. szám alatt.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága a rendkívüli viszonyokra való tekintettel elhatározta, hogy a budapest—bécsi hajóforgalmat az idén nem szünteti be az előző évekhez képest december 20-ika táján, hanem mindaddig fenntartja, míg azt a viszonyok lehetővé teszik.

A m. kir. mezőgazdasági muzeum a háború alatt, további intézkedésig, hétfőn és pénteken egész napon át zárva marad. Kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 10 órától déli 1 óráig a népszerűpünet gyűjteménytárai: szerdán és csarnap pedig a görög épületrész gyűjteménytárai tekinthetők meg.

Mezőgazdasági munkásházak. Torontál vármegye alispánjának jelentése szerint a vármegye községében eddig 705 darab mezőgazdasági munkásházat építettek és adtak át jövendő tulajdonosának. Legtöbb munkásház épült: Szaszentmiklós, Ujszentiván, Basahid, Temerin,

Pusztakeresztur, Egyházaskér, Torontálkeresztur, Gyér, Csösztelek, Magyarcsorony, Ókeresztur, Porgány, Oroszlamos, Lázárföld és Rádé községekben.

Ajánlkozó munkások. A nyitraiváki körjegyzőség területén hadba nem vonult s erre nem kötelezett 6—10 munkásgazda van, akik egyenként 100—120 munkás felett rendelkeznek. A munkásokkal való szerződés feltételeiről *Szabados Dezső* aljegyzővel lehet levéltől érintkezni.

Allatforgalom. Zólyom vármegye területéről november hó folyamán vasuton a következő állatszállítások történtek: Besztercebányáról elszállítottak: 124 juhot, 13 szarvasmarhát, 24 sertést; Breznóbányáról: 212 szarvasmarhát; Zólyomból: 443 szarvasmarhát, 56 juhot, 16 sertést; Véglesmagyaszaltnáról: 128 szarvasmarhát, 13 sertést; Kriványgyetvárról 52 szarvasmarhát; összesen tehát 848 szarvasmarhát, 174 juhot és 53 sertést.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönseget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudománnyal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átsűrűdött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasóközönseget rendelkezésére.

Az OMGE. könyvkiadóvállalatában a következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” I—VI. évfolyamának 12 füzeté évfolyamonként 6 K. Ormándy János: *Gazd. egyszerű számtartás.* Füzve 12 korona. Kötve 14 korona. Groffits G.: *Gazdasági építész.* Füzve 10 korona, vászonba kötve 12 korona. Ormándy János: *Számtartási napl.* Vászonkötésben 6 K. Ormándy J. — Szilárd Ferenc dr.: *Jövedelemadóról szóló törvény* 8 korona. Campbell H. W. *Okszerű talajművelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffy Pál. Füzve 3 K. 50 f., vászonkötésben 4 K. 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezeléstan.* II. kiad. Füzve 2 K., vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzenvizonyok és eredmények.* Füzve 9 K., vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Biennzucht in der Nusschale* II. kiadás 1 K. 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés.* Füzve 7 K. vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K., vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság.* Vászonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdasági közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapju minősítése* 3 K. 50 f. Cselkó István: *Takarmányozástan.* Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság.*

Füzve 4 korona, vászonkötésben 5 korona. Kovács Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K., vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhnyésztés múlt és jelen irányairól.* Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és haszonvétele* 1 K. 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcstermelés és értékesítés.* Vászonkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése.* Vászonkötésben 3 K. Péter Béla: *A vadon termő gyógynövények.* Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztéstan.* Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K. 50 f.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg postautalványon küldöm.

Kérem postafordultával alanti címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____

_____ ára _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

_____ " _____ " _____ K.

Olvasható aláírás: _____

Lakohely: _____

Utolsó posta: _____

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.

(1914. december.)

Vidék	Normális havi csapadékosság XII/1—31.		Tényleges csapadékosság XII/1—25.		Csapadékos napok száma XII/1—25.	Normális havi hőmérséklet °C XII/1—25.	Tényleges havi hőmérséklet °C XII/1—25.	Hő	Fagy
	mm	%	mm	%					
I. a	45	42	7	-1.6	3.3				
b	40	36	6	-0.9	3.3				
c	36	38	7	-0.9	3.3				
d	40	35	5	-0.5	3.7				
II. a	45	31	5	-1.3	2.8				
b	40	38	6	-1.5	3.0				
c	40	38	6	-0.9	3.2				
d	50	43	7	-1.2	3.2				
e	44	49	6	-0.2	4.0				
III. a	51	33	5	-1.0	2.0				
b	62	53	8	-2.6	2.0				
c	44	50	7	-1.2	3.3				
IV. a	35	?	?	?	?				
b	50	50	7	-3.4	1.4				
c	45	37	7	-2.4	2.9				
d	70	?	?	-3.5	?				
V. a	46	30	6	-2.1	3.0				
b	43	37	5	-2.4	3.0				
c	45	27	6	-2.0	3.2				
d	60	?	?	-2.9	?				
VI. a	40	32	6	-0.4	3.5				
b	45	32	7	-0.9	3.5				
c	50	35	6	-0.4	3.5				
VII. a	32	20	3	-3.2	0.1				
b	41	10	3	-4.0	0.0				
c	33	17	4	-2.4	1.0				
d	30	7	3	-2.4	1.6				
e	30	4	2	-3.0	0.5				
f	35	4	2	-2.9	0.5				

Pár vidéken havazott, de jelentéktelenül.

Hegyes vidékeken újra gyakoribb lett a fagy.

Beigazolandó,

hogy mily feltétlen bizalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellű

CATERPILLAR

SZÁNTÓ-GÉPUNK

abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt,

hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.

A galántal nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrövidebb idő és a legcsökélyebb benzinlogyasztás mellett.

Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselője, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

Időjárás.

Budapest, december 28.

Egy pillantás a mai térképre, elárulja, hogy az elmúlt hét folyamán (december 17—23.) gyökeres változás állott be az időjárásnak legalább egy elemében. Idestova 9 hete már, hogy az idő általában a száraz, legalább is aki nem elégitő mennyiségű csapadék felé hajlott. Ez az egyoldaluság december 20., de még inkább 22-én megszűnt, amennyiben országosnak mondható eső állott be, amely ma, hogy e sorokat írom, is még tart. Az eső mindenütt lassu és hosszantartó, tehát mélyreható, annyival is inkább, hogy fagyos rétegek sehohsem állják a talajbeszivárgás útját. Azonkívül meglepően egyenletesen esett óriási területen, miként a térképnek 25—50 milliméter közötti nagy térsége is mutatja. Aránylag mégis valamivel többet esett a hegyes felvidéken és a Dunántulon, innen kelet felé azután lassan apad az eső s a Királyhágón túl sajátos módon jóformán teljesen megszűnik. Erdély földje ennélfogva még most is sinyli a kéthónapos szárazságot, különösen Csik, Háromszék, Brassó vármegyék táján. Az ország északkeleti végeiből egyre gyerebben jönnek az időjárás napi jelentések, ami nemcsak a muszka betörések közvetlen és érthető következménye, hanem annak is, hogy ezeken a tájakon a táviróvonalakat majdnem kizárólag a hadvezetés foglálja le. A Kárpátok övének ezen egész kérdéses részletében ennek okából adataim némileg hézagosak, ami ugy a táblázatban, mint a térképen figyelembe veendő.

A hőmérséklet, jóllehet valamivel alább szállott az előző két héthez képest, mégis még mindig tetemesen a rendszeren fölül van. A hőmérséklet eloszlása azonban jóval egyenletesebb volt a most mult héten, mint az előzőben, minekfolytán a kirívó ellentétek és szinte természetellenes ellentétek is megszűntek. Erdély azonban ezuttal is különáll jelentősen hidegebb időjárásával, melynek uralkodó jellemvonása a száraz fagy.

A fagy az elmúlt hét folyamán több vidéken ismét gyakrabban kezdett mutatkozni, de azért Erdélyt kivéve sehohsem volt erős és állandó fagy. Hó is kezdett mutatkozni, főleg az ország északi harmadában, de sehohsem érdemleges mennyiséggel. Hótakarórol egyelőre még nem is lehet szó. *Sávoly Ferenc dr.*

Az istállótrágya kezelése

tekintettel annak üzemi jövedelmezőségére

Irta: **Schrecker János**

23 ábrával, 7 trágyatelep-tervrajzzal

Ára füzve 5 korona

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szálás takarmány-növények termesztése

SZILASSY ZOLTÁN és GRABNER EMIL

e hézagpótló és egyedül álló művének beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „PÁTRIA” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A SZESZGYÁRTÁS ÜZEMÉNEK ELLENŐRZÉSEIrta: **DR. SZILÁGYI GYULA**
műegyetemi nyilv. r. tanár, kir. keresked. törvényszéki és államrendőrségi hites vegyész

A szöveg közé nyomott 43 ábrával, két szeszgyári tervrajzzal és egy szines lappal.

Ára vászonkötésben 9 korona.

Népszerű és hasznos kézikönyv a gazdasági szeszgyártás összes érdekeljének. Tárgyalja népszerűen az összes ellenőrzési leendőket, a szeszgyártás készítményi módokat és a szeszgyártással kapcsolatos összes kalkulációkat. A hazai és külföldi szakaszok egyhangúlag a lehető legjobb bírálatot nyújtotta a kiváló munkáról, mely már általában elterjedt a szeszgyártás körében.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MOTOROK

Irta:

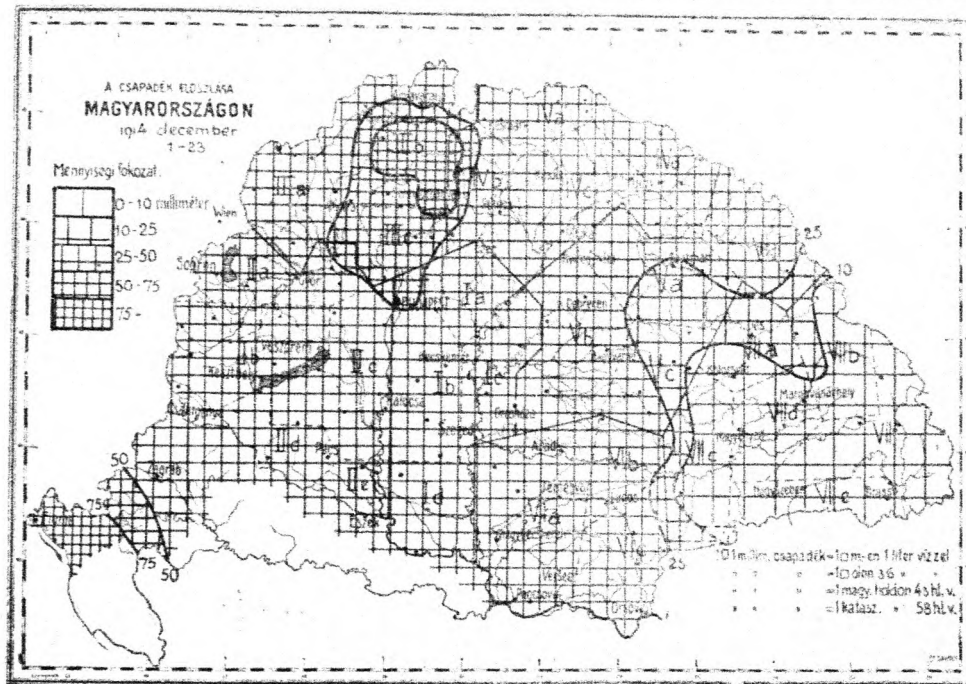
Ordódy János

okleveles gépészmérnök, a nagy. kir. technológiai iparmuseum tanács. a gásmotorok készítő tanfolyamának előadója.

Kézikönyvvilágító-gáz-, generátorgáz-, benzín- és nyersolajmotegek szerkezetéről, használatáról és kezeléséről.

Ára vászonba kötve
8 korona.

Kapható a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

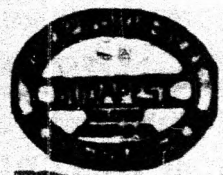
A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)

- I. Duna-Tisza köze: a) Heves, Szolnok (Tisza jobbpartja). — b) Pest. — c) Szolnok (Tisza balpartja), Csongrád. — d) Bács.
- II. Duna jobbpartja: a) Moson, Sopron, Vas k., Győr, Komárom — b) Vas ny., Zala, Veszprém. — c) Fehér, Tolna, Somogy. é. — d) Somogy d., Baranya ny. — e) Baranya k.
- III. Duna balpartja: a) Pozsony é., Nyitra é. — b) Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Zólyom. — c) Pozsony d., Nyitra d., Bars Hont, Nógrád.
- IV. Tisza jobbpartja: a) Szepes, Sáros. — b) Gömör. — c) Borsod, Abauj, Zemplén d., Ung d., Bereg d. — d) Zemplén é., Ung é., Bereg é.
- V. Tisza balpartja: a) Szabolcs, Szatmár. — b) Hajdu, Békés, Bihar k. — c) Bihar ny., Szilágy k. — d) Maramaros.
- VI. Tisza-Maros szöge: a) Csanád, Arad ny., Torontál, Temes — b) Arad k., Krassó é. — c) Krassó d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szolnokdoboka, Kolozs k. — b) Beszterceaszód, Marostorda k., Udvarhely é. — c) Kolozs ny., Tordaaranyos ny., Alsófehér ny., Hunyad. — d) Tordaaranyos k., Marostorda ny., Kisküküllő, Alsófehér k. — e) Szeben, Fogaras, Brassó. — f) Nagyküküllő, Háromszék, Udvarhely d., Csik.

Járványok fellépése esetén a gyors és megbízható szérumszámítás érdekében használjuk a JENNER-PASTEUR-INTÉZET SZÉRUMAIT,

amelyekről több mint 12 évi gyakorlat után kitént, hogy specifikus antitoxinokban bővelkednek, hogy összetételük tiszta és állandó, hogy gyógyítóerejükben legerősebbek és hogy olosóságuknál fogva mindenki részére hozzáférhetőek.

NYILTTÉR.

(rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Nagyobb gazdaság vezetésére

Bihar, Arad, Temes, Torontál, vagy Krassószörény vármegyékben ismerős, lehetőleg románul beszélő, önálló működésre képes elsőrendű intéző kerestetik. Képzési igényeket feltüntető ajánlatok Bálint József, Budapest, Bálvány-utca 22. címre intézendők. 6111

!!! MEGJELENT !!!

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az OMGE. igazgatója a GEOSZ. titkára

szerkesztésében a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1915. évi folyama.

A „Köztelek Zsebnaptár” huszonegyedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz, a „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének az OMGE. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes kifizésével **4 K.** Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kimutatás a ragados állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. december 23.

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	65	67	64	68	110	120
Veszétség	150	153	152	161	172	184
Takonykór	14	16	14	16	30	35
Száj- és körömfájás	1577	10113	1835	12954	520	1934
Bubhimló	15	23	15	23	54	134
Varsz. hóly. kiütés	2	4	3	7		
Bühkór	57	152	55	140	106	137
Bivalyész	12	33	18	43	6	8
Sertésorbánc	26	27	31	39	83	220
Sertésvész	230	789	246	825	608	2137

Ausztriában 1914. év dec. 16-án fertőzve volt: veszétséggel 14 k. 15 u., takonykórral 1 k. 1 u., ragados száj- és körömfájással 718 k. 3615 u., sertésvészszel 52 k. 77 u.

Németországban 1914. év nov. 30-án fertőzve volt: takonykórral 17 k. 27 u., reg. száj- és körömfájással 685 k. 19296 u., sertésvészszel 798 k. 990 u., rag. dudóval k. u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.

1914. december 29.

A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaoztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Buzában és rozsban ma sem volt üzet és a többi gabonanemekben is csak igen korlátozott volt a forgalom. Elkelt 450 mm. árpa 28— koronáért és 1100 mm. búhos árpa 26-10 koronáért. 100 mm. zab 24— koronáért ab Budapest.

Eladatott:
Árpa: 200 mm. 28— K., 100 mm. 28— K., 250 mm. 28— K., 1000 mm. 26-10 K. dohos.
Zab: 100 mm. 24— K.
Az árak 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. december 29-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhoztak a szokott közlegekből 61 szekér réti szénát, 40 szekér muhart, 3 szekér zsupszalmát, 16 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 15 szekér lucernát, zabosbükönnyt stb., 100 zsák szécskát.

A forgalom: közepes.
Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. ó 900—1060, réti széna II. r. ó 600—860, réti széna I. r. uj —, réti széna II. r. uj —, réti széna csomagolásra 540—560, muhart 940—1200, zsupszalma 740—800, alomszalma 500—600, takarmányszalma —, tengeriszár —, zabosbükönny (uj és ó) 900—1040, löhere —, lucerna 960—1180, köles —, sarju —, szalmaszecska —. Összes kocsiszám 135. Összes súly 162,000 kg.

Liszt, örlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Az abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kilogrammonként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	13:30—18:40
Goromba buzakorpa prompt szállításra	13:—19:20
8-as takarmányszit azonnali szállításra	20:—26:40
Rozskorpa azonnali szállításra	19:—19:20
Malomkonkoly azonnali szállításra	13:—18:20
Budapesti gyári reppapagása	21:—21:50
Perhymelász ab Hatvan	14:—
Szárított moslék zsák nélkül ab szeszgyár	18:—18:50
Szárított répaszelet zsák nélkül ab cukorgyár	13:—
„Milk” tejelő takarmány ab Hatvan	14:75—
Szörpke 48—50% cukortart. borsó nélkül ab cukorgyár	9:50—10:25
Lukullus ab Budapest	27:—

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Löheremag. A forgalom az ünnepi hét alatt szűk keretben mozgott. Tisztításra alkalmas és arankamentes minőségek a belföldi szükséglet fedezésére keresettek. Irányzata szilárd és az árak emelkedők.

Lucernamagban hazai árban hiányzik a kínálat. Olaszország erősen tartja árait. Irányzata szilárd.

Mák irányzata változatlan.

Baltacim a piacra kerülő tételek nagy részének minősége nem kielégítő. A jöminőségű áru rendkívül keresett. Irányzata szilárd.

Fehérheréből a jöminőségű áru külföld részéről keresett.

Répamag irányzata változatlan.

Tavaszi bükönnyből a piacra kerülő tételek emelkedő árak mellett azonnali vevőre találunk.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

	korona
Löheremag természetűl arankamentes	220—240—
„ arankamentességre alkalmas	180—205—
„ nagyaránkás	145—160—
Lucernamag természetűl arankamentes	210—220—
„ szép sárgaszínű	190—200—
„ kereskedelmi áru	150—160—
Mák	106—110—
Lenmag	42—44—
Köles	25 50—26—
Baltacim	50—54—
Bükönny tavaszi	42—43—
Fehérhere	240—270—

Azon magvak áraiira vonatkozólag, melyek ezer rovatban jegyzve nincsenek, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztálya (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) készséggel nyújt minta beküldése mellett felvilágosítást.

A budapesti tojástözsde árjegyzései.

1914. december 28.

Tiszavidéki: eredeti	162—164— K.
Meszes	160— K.
Kosárúru (8 darab 1 K.) átszámítva	169-40— K.

Irányzat: tartózkodó.
Időjárás: hideg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a forgalom a héten is kielégítő volt és az árak szilárdabban zárnak.

Finomított szeszben a forgalom főleg régebbi kötések lehívására szorított, újabb vételek, főleg promptszállításra keltek el drágább árban. Későbbi határidőkre élénk az érdeklődés és vevők magasabb árakat is engedélyeznek.

Donaturált szesz 64—66 koronáig kelt el élénk vételkedv mellett.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerszesz gyerebben volt kínálva és a kínált tételek jegyzésen alól keltek el kampányszállításra. Mezőgazdasági finomítvány 1—2 koronával olcsóbb áron kelt.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 66—67 K.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. december 24.

Fölhajtott:

Árak

Jebb minőségű esikó, remorda	16 drb	200—500
Könnyű kocsi (jukker)	100 „	100—360
Nehéz kocsi (hintós)	26 „	340—650
Igás kocsi (nyugati vér)	27 „	220—720
Igás kocsi könnyű	26 „	160—260
Fuvaroslovak	35 „	120—200
Paraszlovak	33 „	60—110
Alfrendelt minőség	210 „	20—50

Összesen 467 drb
Eladatlan maradt 197 drb

Irányzat: lanyha. Székesfőváros levégásra vásárolt 04 darabot 78—128 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. december 22.

Árak:

Fölhoztott:

Magyarországból élő borjú	291 drb	128—150	106—128
„ rugott	45 „	60—84	
„ leszurt	3 „	160—	
„ éves növendék	— „	—	
Ausztriából élő	— „	—	

Árak:

Magyarországból élő gödölye	— drb		
„ élő bárány	13 „	18—	
„ leszurt bárány	— „	—	
Ausztriából leszurt bárány	— „	—	
Ausztriából élő bárány	— „	—	

Összesen 352 drb
Eladatlan maradt — darab élő borjú, — darab rugott borjú, — darab élő bárány, — darab leszurt bárány.

Irányzat: élénk, az árak 3—4 fillérral emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. december 21.

Fölhajtott:

Magyarországból	— drb	juh	— drb	kecske
Szerbiából	— „	juh	— „	kecske
Összesen	359 drb	juh	— drb	kecske

Eladatlan maradt — drb juh — drb kecske

Á r a k

	kg.	párónként
Hízott árú	— drb	— fill.
Feljavított juhok	— „	58—74 „
Kiverő juhok (anya)	— „	36—60 „
Kisverő kosok	— „	— „
Úrvasszró juhok	— „	— „
Kecskék	— „	— „

Irányzat: szilárd, az árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. december 24.

Fölhajtás összege:	Minőség szerint:		
Uj felhajtás	5351 drb	Elsőrendű hízott	36 drb
Mult vásárról visszamaradt	— „	Másodrendű	4914 „
Összeg	5351 drb	Alfrendelt minőség	300 „
Eladatlan vágóhidra	—	Növendékmárha	10 „
		Bivaly	91 „
		Összeg	5351 drb

Nem szerint:

Magyar eredeti	2319 drb		
Magyar tarka	2931 „		
Bivaly	91 „	Bika	188 drb
Horvátországi	— „	Ökör	3927 „
marhák	10 „	Tehén	1236 „
Boszniai marhák	— „	Növendék-bivaly	— „
Összeg	5351 drb	Összeg	5351 drb

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

1914. december 24.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	100—112	80—98	64—78
Tarka hízott ökör	110—132	84—108	62—82
Konzerv ökör	—	—	—
Tehén	90—106	76—88	60—74
Bika	92—110	78—90	64—76
Növendékmárha	—	56—80	—
Bivaly	—	40—80	—

Irányzat: lanyha, az árak elsőrendűeknél változatlan, más minőségűeknél, különösen konzerveknél 3—4 koronával métermázsánként csökkentek.

Budapest-forencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. december 24.

Heti felhajtás összege	Erkezett vagon	Erkezett összesen darab	Eladott	Eladatlannal maradt
december 18-tól december 24-ig	369	14696	15934	500

N a p	Napi árak fillérben				
	Óreg nehéz páronként 290-350 kg	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220-300 kg-os darab	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) dec. 18.	168-170	190-192	174-188	172-188	---
dec. 24.	174-176	192-194	180-192	180-192	---

1) Az árak elősúlyban páronként 45 kg. elősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányszat: a vásár esendes, az árak 2-8 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként	400 kg. felül	fillér
Óreg közép	300-400 kg.	---
Fiatál nehéz	320 kg. felüli súly	186-190
Fiatál közép	250-300 kg.	186-190
Fiatál könnnyű	250 kg.	---

A hizott sertésüzlet irányszata: esendes.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúrdési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. k., Nepszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1914. december 23.

	kilogrammig	fillér
Sertésvészen átment sertések	80-100	110-112
"	100-120	112-120
"	120-160	120-130
"	160-200	130-140
Sertésvészen át nem ment	60-100	100-100
"	100-120	100-110
"	120-160	110-120
"	160-200	120-130

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányszat: nehezebb súlyú sertésekben szilárd.

Jelentés a Wien-St.-Marxon folyó hó 19-én megtartott szarvasmarha-vesztégvásárról.

Felhajtott:				
	okör	bika	tehén	bivaly összesen
Magyarországból	536 db	90 db	249 db	2 db
Galicziából	---	---	---	---
Ausztriából	---	---	---	---
Összesen	536 db	90 db	249 db	2 db

Oszttályozva:	
Hizómarha	657 db
Legelőmarha	---
Csontosmarha	220 db
Összesen	877 db

Irányszat: az ünnepek miatt a szükséglet a konzervgyárnak is kevesebb, azért a vásár igen lanyha, ennek folytán az összes minőségekre a múlt hétfői vásári ár alig volt megtartható és inkább 2-3 K.-val olcsóbbult.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. december 21.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
db	drb	db	drb
Hizott marhában felhajtás	2584	Hizott marha	2584
Csontyzni való marhában felhajtás	1296	Legelőmarha (Wiedew.)	---
Összesen	3880	Csontozni való	1296
Eladatlannal maradt	252	Összesen	3880

Származási hely szerint: Magyarországi 3242, Galiczi és bukovinai 13, Osztrák tartományokból 1525, Boszniai ---, Összesen 3880.

(Árak 100 kilogrammonként elősúlyban, koronaértékben, fogyasztási adó nélkül.)

1914. december 21.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott okör	104-112	94-102	86-92
Galiczi hizott okör	---	---	---
Tarka hizott okör	122-129	112-120	98-110
Bikák	96-116	---	---
Hizott tehén	88-102	---	---
Legelőmarha	86-96	---	---
Csontozni való marha	50-74	---	---
Kiszagdák hizó okre	---	---	---
Bivaly	---	---	---
Konzerváru (sojt)	---	---	---

Irányszat: lanyha, mivel az ünnepek miatt a marhasz fogyasztása kevés, az elsőrendű hizóokör 2-3 koronával olcsóbb, a másodrendű okör és konzervtehén 3-4 koronával és a harmadrendű hizóokör 4-5 koronával olcsóbbult. Bikák kevesebb felhajtása miatt 2-3 koronával drágult. Csontosmarha szintén 2 koronával olcsóbban kelt el.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. december 22.

Főlhajtás:		Szarmazás szerint:	
db	drb	Magyarországból	drb
Hussertés	4757	Magyarországból husos	3354
Zsirsertés	8236	Magyarországból zsirfajta	3236
Összesen	12993	Galicziából	---
Eladatlannal maradt	8695	Osztr. tartományokból	1403
Összesen	12993	Németbirodalomból	---

(Árak kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül fillérekben.)
Elsőrendű magyar zsirsertés 168-172 kiv. ---
Középsertés 158-164
Óreg sertés 154-162
Könnnyű és szedett sertés 136-154
Süldő (lengyel, erdélyi) 136-156 kiv. ---

Irányszat: élénk és szilárd, elsőrendű zsirsertés 2 fillérrel, a többi minőségű zsirsertés 2-4 fillérrel drágult. Hussertések általában 10-12 fillérrel drágább lett.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. december 23.

Főlhajtás:		Árak:	
db	drb	fillér	---
Magyarországból	498	Angol husos ürük	---
Galicziából	---	Elsőr. hizl. ürü	58-80
Osztrák tartományokból	---	Középr. hizl. ürü	36-56
Összesen	498	Selejtes juh	---
		Anyajuh	---

Irányszat: igen lanyha, mert a kereslet csekély volt, a multheti árat változatlan megtartotta.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1914. december 23.

Főlhozatal:		Árak	
db	drb	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	---	---	---
Magyarországból leölt	---	---	---
Ausztriából élő	4757	162-180	136-160
Ausztriából leölt	---	---	---
Magyarországból leölt bárány	---	28-52	K. párja
Ausztriából leölt	173	---	---
Magyarországból leölt sertés	2809	188-192	168-186
Ausztriából leölt	---	---	---
Magyarországból leölt juh	---	---	---
Ausztriából leölt	80	100-120	---
Összesen	7819 db.	---	---

Irányszat: élénk, mert az ajánlat az ünnepek miatt kevésnek bizonyult, elsőrendű borjú ára 8-10 fillérrel, a többi minőségű borjú 12-16 fillérrel drágult. Sertések pedig a multheti árat megtartották.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. Kunosorba. Eppen a felvetett kérdés tárgyalására hívtuk egybe a január hó 10-iki országos értekezletet, amelynek meghívója lapunk mai számának hivatalos közleményei sorában is olvasható. Szíveskedjék ez értekezlet megállapodásait bevárni, esetleg az értekezletre személyesen is elfáradni és nézetet, tapasztalatot ott előszóval előadni.

L. L. Győröcsényháza. A nyerscukor elszámolási árának hivatalos megállapítása még nem történt meg, de értesülésünk szerint a földművelésügyi miniszter idevágó intézkedése küszöbön áll s mihelyt arról hivatalosan tudomást szerzünk, természetesen nyomban közzéteszszük lapunkban is. Addig szíves türelmét kérjük.

I-gazdaság Szedres. A csinkvantió tengeri árát sem veszi ki a gabonahatárzárszabási rendelet az egységes kukoricaárszabás alól s így a csinkvantiót sem szabad a maximális áron felül adni. E szabály átláthatósága büntetés alá esik. Az árszabás a vetőmagra nézve sem tesz általános kivételt, csak amennyit kimond a 8822. számú, lapunk 77. számában szövegszerűen közölt kormányrendelet, hogy „kiváló vetőmagra nézve az illetékes gazdasági egyesület előterjesztése és igazolása alapján a földművelésügyi miniszter engedélyezhet magasabb árat”.

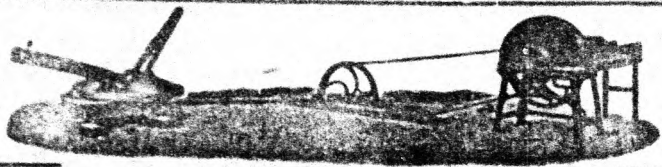
ERŐTAKARMÁNYGÁR R.-T.
Budapest, V., Nádor-u. 30.
Ajánlja:
lovaknak és hizóknak
„DERBY“
melasse erőtakarmányát
a korona 14.-.
„MILKA“
tejelő takarmányt
a korona 14.75 ab Hatvan, per 100 kg., kölcsönzsákokban.
1914. október és 1915. május havi szállításra, kb. egyenlő részletben. Tisztaságért és beltartalomért szavatolunk.
Szárított répaszelet, folyékony melasse, szárított tengeri mosliék és különféle pogácsákban legolcsóbb bevásárlási forrás. 5702

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN-BÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.
SZALLIT:
tatai, tokodi, dorogi akna-, dara-, darabos és eséplési szenet. tatai tojás- és téglabrikettet. felsőgallai és miskolc-diósgyöri darabos és épitkezésel meszet. felsőgallai M. Á. K. s. védjegyű portland-cementet.

BORSODI SZÉN-BÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.
SZALLIT:
Királdi Sajószentpéteri Sajókazal Rudolftelepi és Kazincsi akna-, cséplési és darabos SZENET

szecskavágók
Umr
Gyártunk: ...
Kiváncra ...

Kocsiaru
Kocsiarucs nagyobb kocs helyezte VIII. Arjegy
B
kett
1915. t
000

Takarmánykészítőgépek,

szecsavágók kézi-, járgány- és gőzhajtásra, répvágók, darálók a legjobb, legcélszerűbb, teljesen megbízható kivitelben.

Umrath és Társa, Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 60. sz.

Gyártunk: lokomobilokat, gőzcéplőgépeket, szalmasajtókat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztító-gépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtókat, szavattyukat.
Kiváncra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat.

Finom és goromba
buzakorpa, valamint rozskorpa, takarmányliszt, malomkonkoly, malombükköny, bükkönydara, buzaocsu
egész évi kötése is, frankó bármely állomásra, jutányosan kapható.
Mandl Zsigmond, Makó.

Ferment-Suphorin

a Christoph-féle folytatódó erjesztési eljárással kapcsolatban a jelen leggazdaságosabb erjesztője. Nincs élesztő-manipuláció, nincs főzés, hűtés és sterilizálás, de van annál nagyobb szesznyereség!

Konkurrencia nélkül. ■■■ Külön engedély hozzá szükséges. **Pénzt takarít használata által!!!**

==== Szabadalom bejelentve és törvényileg védve. ====

Sok száz szeszfőzőben legjobb eredményekkel használatban.

Legjobb referenciák! ■■■ Prospektusok és használati utasítás ingyen, a kísérletekhez minták saját árban.

Szeszipari műszaki vállalat, Christoph és Tsa
Budapest, I., Átlós-ut 9. Berlin, Charlottenburg.

TELEFON 12-80

MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST
VI. KIRÁLY-UTCA 102

A SZAB. SÁRKÁNY HÉMÉNYTÖLDŐK ÉS FALAZÁSRENDELŐ TŰZHELYEK NA MÁR ORSZÁGOS HIRŰEK.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van Minden zsák jelzéssel Óvakodjunk a

ha ilyen és eredeti rajta. tartalomvan ellátva. hamisításoktól.

Kalmár Vilmos
Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 49. szám.

Kocsiárucsarnok Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 55. sz.

Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Köztelek-utcai raktárát áttelepítette VIII. ker., Rákóczi-ut 55. szám alá. Árjegyzéket kíváncra bérmentve küld.

UJDONSÁG! MOST JELENT MEG

KENESE FERENCZ
urad. főtitkár-tisztartó ■■■

„Háztállataink okszerű takarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása“

Dr. Kellner O. legújabb elmélete alapján eszmé könnyűnek bővített és **253 takarmányadagolási példával** kiegészített ■■■ II. kiadás. ■■■

Ára fűve 5 kor., vászonba kötve 6 kor.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdálkodási szakosztálytársaságánál, Budapest, IX., Öllői-ut 25.

BÉRSZÁNTÁS

kettősrendszerű gőzekével SZOLINSZKY JENŐ és TÁRSA

MÉRNÖKI IRODA ES BÉRSZANTÓ VÁLLALATNÁL,
BUDAPEST, VII., DAMJANICH-UTCA 58. SZ.

1915. tavaszi és őszi idényre előjegyezhető:
☎☎☎ Telefon: JÓZSEF 51-52. ☎☎☎

500
darab
5-6 éves
valódi
erdélyi
fehér.

JÁRMOSÖKRÖT

700
darab
1-2-3 éves
valódi
erdélyi
fehér

ÖKÖRBORJUT
eladásra (megbízásból) ajánl:
ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖLOZSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 25.
Telefon 619. (Interurban). Sörgöncim: Közvetítés Kossuth-u. 25.

Cirokmagot

nagyobb mennyiségben megvételre keresek.
Mintázott árajánlatokat kér **FRISCH GYULA** nagy-
birtokos, **VERSEC.**

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
ALAPÍTATOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapest, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerinti, előnyös feltételek mellett.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
A lefolyt 13 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díj szétosztásban.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	K	2,527.960.—
Tartalékok	"	3,846.903.—
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tőzkárokból	"	12,385.000.—
" jégkárokból	"	6,000.000.—
Biztosított érték tűzben 1913. évben	"	930,000.000.—
" jégben 1913. évben	"	62,500.000.—
Állomány	"	17,370.144.—

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókintézménye

A „GONDVISELÉS”

Országos Központi Segélyező-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. szám,
mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, nép-
biztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít
minden orvosi vizsgálat nélkül. — A „Gondviselés” Társulat elnöke: Emőd József, igazgatósági
tagok: Láng József, Lovag Ember Áruy, Czobor László, Beszke Pál, Nérel Ödön és ügyv. igazg.: Paur Ödön

16 db 1 1/2 éves, országosan törzskönyvezett és
tuberkulinozott volt, a pozsonyi **Tejellenőrző Egye-
sületben első** helyet elfoglaló állományból származó

tenyészbika eladó.

Bérgazdaság, Nagymagyar, Pozsony megye. 6110

Zsák- és ponyvakölesözés.
Mindennemű új és használt

zsák, ponyva,
legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

Zadák József

törvényesen bejegyzett sertésbizományos
Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6.

Telefon (Interurban): Sörgöncim: József 41-38. Zadajos Budapest.

Negyszeresen
kijuttatva l
Brüsszel-l
szarvasmarhaki-
állításon első
díj: 500 frank.
Első díjazás stb.

Eredeti Hollandi
tuberkulinmentes

**tenyész- és tejteheneket, üszö-
ket, borjúkat és tenyészbikákat**

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország
minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelman und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A os. és kir. gazdaság,
Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága
M.-Óvár, a krakkói os. és kir. gazdasági egyesület szállítója.
Döry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország leg-
első uradalmainak és nagybirtokosainak **Prima referenciák rendelkezésre**
állanak. Valamennyi fajta 100 kiló élőszulvban, a vagonból kimérve szállítjuk.

Gőzeke- és motoreketulajdonosoknak

nem kell többé külföldi ellenségeinket támogatni, mert mindenféle gyártmányu

gőzeke és motoreke összes részleteit

acélból, vasból, fémből, bronzból, a legjobb kivitelben készíjük miskolci gyárunkban. Első-
rendű gőzesodronyköteleket 220—240 kg. 2-kénti szab szilárdsággal azonnal szállíthatunk.
Munkafelvételek bárhol a helyszínén ingyen. Előkelő referenciákkal szolgálhatunk.

SZILÁGYI és DISKANT motor- és gépgyára, MISKOLCON.

EREDETI STOCK MOTOREKE

a teljesítménynek, talaj- és terepviszonyoknak megfelelő nagyságban és lóerőszámmal, előre-hátramenettel, gépi kiemelő szerkezettel berlini gyárunkból

azonnal szállítható.

A vasuti szállítás a háborus állapotnál sem szenved késedelmet.

Vezérképviselet:

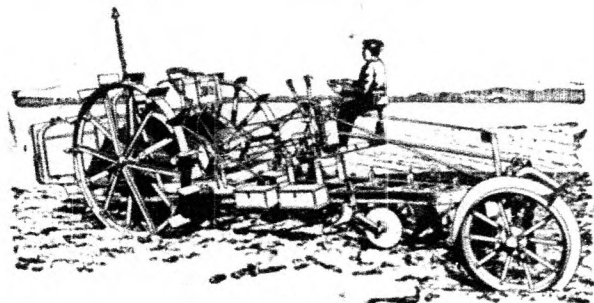
MUNKÁCSI ÉS BÁNKI

okleveles gépészmérnökök mérnöki irodája,

BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4.

Sürgőnycim: „Diplings“

Telefon: 76-94.

1000 gép üzemben.

6 éves referenciák tartósságra.

Számos utánrendelés.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGO SZABADALMA

GRAEPEL HUGÓ, BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, MARSCHALL SONS & Co. Ltd. vezérigynöksége,
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 40-46. SZÁM.

Ajánlja páratlan szabad. lemeztörökrostaít bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törökrostaánál. Magvesztéseget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 darabnál több kifogástalan használatban. Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Muraközi és Belga (Ardenni) tenyészmének.

Mint hogy tenyészménekben az eladás már megkezdődött és egy **valódi muraközi** mint **belga** ménekben (tenyészigazolványal) szép választék előnyös árak mellett áll rendelkezésünkre; ajánljuk a mének jelenlegi kedvező áron való beszerzését.

Közelebbi és pontos felvilágosítással díjmentesen, szívesen szolgálunk.

Pontos címet kérünk! Elsőrendű referenciák. 6072

Muraközi Lóvásárló Ügynökség

Idősb Heinrich Mór, Csáktornya (Muraköz)

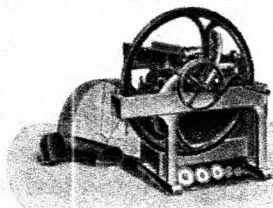
(törv. bej. cég)

Sürgőnycim: Heinrich Senior. Interurbán telefon 33. sz.

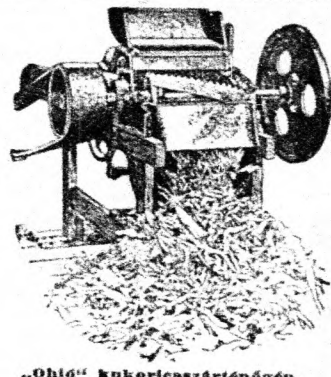
Ajánlom a t. Gazdaközönségnek azonnali szállításra

SACK RUDOLF

általában legjobbaknak ismert valódi egytetemes és többvasu acél-ekéit, motorhoz való többvasu ekéit, vetőgépeit és boronáit.

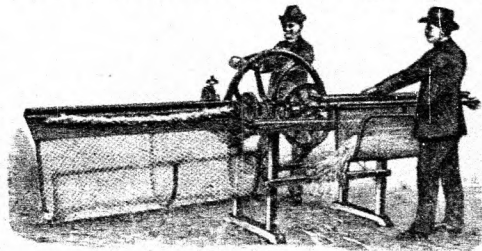

Szecskaavágógép.

„Ohio“ kukoricaszártpógép.

Raktáron vannak a DEERING-féle amerikai arató- és fűkaszalógépek, tárcsás-darálógépek és benzinmotorok APOLLO meszelő-, fertőtlenítő- és permetezőgépek. Valódi WESTFALIA műtrágyaszórógépek, legjobb rendszerű szecskaavágó- és répvágógépek. Amerikai „Ohio“ kukoricaszártpógépek. Reform takarmányfülesztők, golyós- és hengerescsapágyakkal bíró járgányok, szalmakötélfonógépek, burgonyaosztályozógépek és egyéb mezőgazdasági gépek és eszközök elsőrendű minőségben, nagy választékban kaphatók

Szalmakötélfonógép.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépraktárában,
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 52.
Árjegyzékek és felvilágosítások Kivánatra ingyen és bérmentve!

Rendelje meg minden gazda

cselédje, bérese stb. részére az

1915. évre szóló

Magyar Földműves Naptárt

Kiadja: az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

1 drb ára — kor. 50 fillér.
 12 drb ára 5 kor. 60 fillér.
 25 drb ára 11 kor. — fillér.
 50 drb ára 21 kor. — fillér.
 100 drb ára 40 kor. — fillér.

E naptár kiadásával az OMGE. módot kíván adni a falusi népnek arra, hogy ponyvairodalmi termékek helyett olyan olcsó olvasmányhoz jusson, mely tudnivágyát és szellemi szükségletét csakugyan hasznosan szolgálja. A „Magyar Földműves Naptárá“-nak közleményei a földműveléssel foglalkozó nép érdeklődési körének és gyakorlati igényeinek gondos figyelembevételével vannak megválogatva, minélfogva ez a naptár **ajándékcélra kívülán alkalmas.** Tisztelettel kérjük tehát, hogy a „Magyar Földműves Naptárá“-t, nagyobb példányszámban megrendelni és cselédei, munkásai és a környékbeli kisebb birtokosok között ingyen kiosztani sziveskedjék.

„PÁTRIA“ r.-t. gazd. könyvkereskedése
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

ARATÓGÉPEK

azonnal szállíthatók!

Legjobb minőségű
KÉVEKÖTŐ MANILLAZSINEG
raktáron van.

**A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE**

BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32.

42 év óta kartellen kívül! Uj és egyszer használt
hazai zsák-és ponyva-
 gyár és kölcsönintézet.
 Eredeti importált amerikai manillazsineg, kézi kévekötel.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
 kölcsönintézet,

BUDAPEST,

Arany-János-utca 10. sz.

Sürgőzőim:

NAGELA BUDAPEST

Videki telefon 104-10. és 35-92.

ELADÓ LINCOLNSHIREI tenyészsertések.

Legprimább tenyészanyag, különböző korban, kan és koca, esetleg bugatott koca, suly szerint vagy darabszáma méltányos áron eladó.

PROHASKA HUGÓ

telivér lincolshirei sertésenyészet,
DETTA, TEMES MEGYE.

Cukorrépa

negyven vagon, ab állomás kocsiba berakva, megvételre kerestetik. Ajánlatok az ár megjelölésével **Kótai Ferenc** uradalmi intézőhöz, **Dinnyés, Fejér** megye küldendők.

6071

Eladó jármosökrök.

Részben gazdaságfeladás miatt eladó nagyobb mennyiségű 5-7 éves magyar fajta ökör és 3-4 éves tinó. Ifj. **Gerber Nándor** sörgyáros, **Óbecse** (Bács megye).

6070

Az **Ujnépi Uradalom** (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjakkal kitüntetett telivér szimmentáli tenyészetében jól tejelő anyáktól származó **elsőrendű**

tenyész bikák

állandóan kaphatók.

6102

Közvetlenül vöröslóheremagtenyésztőtől garantált belföldi
vöröslóheremagot

keresünk megvételre, tisztaságáért, csiraképességéért és arankamentességéért a budapesti magellenőrző állomás szerinti szavatossággal. Mintázott ajánlatok a **Diószegi Gazdaság, Cukor- és Szeszgyár Részvénytársasághoz, Magyardiószegre** intézendők.

6077

AZ UJ TERMÉSZETES GYÓGYMÓD

szakkönyvei több millió példányban vannak mintegy 20 nyelven elterjedve. A természetes gyógymód ugyanis az összes betegségeket gyökeresen gyógyítja s olyan esetekben is segít, amikor minden orvoslás csütörtököt mondott. Valósággal csodákat művel ez a gyógymód: sok-sok reménytelen beteget adott már vissza az életnek és nálunk is ezeket lehetne vele megmenteni az elpusztulástól s a betegségek kínjaitól, ha az emberek megismernék a természetes gyógymódot. Pedig magamagának árt, aki elmulasztja megismerni.

A természetes gyógymódnak **első magyar nyelvű népszerű ismeretése 2 koronáért** megrendelhető a **"Patria" irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében**, lapunk kiadóhivatalában (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). Ez az ismertetés leírja az otthon végezhető kurákat, felsorol mintegy 300 orvosságot, elmondja ezeknek készítését, úgy hogy 2 koronáért bárki akármilyen haj ellen tiszte szerből álló orvosságot készíthet magának.

Vesz:

legmagasabb napi áron: lucerna, vörös- és fehérheremagot, baltacintavaszi borsó, búkköny- és bármely más gazdasági magot.

Vásárol direkte gyárak részére 1915 tavaszán való átvételre typminták szerint az elérhető legmagasabb áron **szennyes és mosott gypjút.**

Szállít: legújabbonabb áron: államigazgatási iktató- és lucernamagot és eredeti cuedlinburgi „Sachs”-féle szavatolt csiraképes répamagot bármely nálunk honos fajban.

Földes Győző

bizományi irodája.

BUDAPEST,

VII., Dobány-u. 12. (Tolnay palota)

Telefon: 141-16.

Szállít: mindennemű ardtakarományt, mint korpát, kókolyt, azárított és sárga nyu répaszeletet, wörtörkölyt, malátatörkölyt és csirát (tehenészeteknek), pogácsákat, stl.

Vesz

mindenkori szállításra sárga, fehér és csinkrantin tengerit.

Szerezze be már most manilla-kévekötezelőre, raffiaháncs, kék-kő, kénpor, szén stb. szikkasztókat, mert a cikkek a tavaszi kuralet bekövetkeztékor alig lesznek kaphatók.

Minden modern gazdának el kell olvasnia:
Zachara Lajos:

Az elektromosság a mezőgazdaságban

című most megjelent szakmavét.

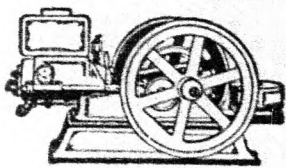
Ára fűzve 3 korona, kötve 4 korona.

Megrendelhető a „Patria” r.-l. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ELADÓ BIRTOK!

671 magyar hold kitünő termő földek, Nógrád alsó részén, jó rétekekkel, szép lakóházzal, 15 hold kerttel, dusan felszerelt instrukcióval, bazaltkőbányával, haláleset miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban.

6069

Benzin nincsen: Dolgozzon nyersbenzollal, melylyel eredeti amerikai WATERLOO BENZOLMOTORJAINK

Arajanlat és árjegyzék ingyen és bérmentve!

a legkitűnőbbben dolgoznak. E motorjaink takarmánykamrák, szivattyúk, darálók, kicséplők, műhelyek meghajtására kiválóan alkalmasak, rendkívül egyszerű szerkezetűek, tartósak és olcsók. A benzol ára 100 kg.-ként K 39.— helyt Budapest.

Dénes B. Betétitársaság, Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61.

Fedezőmének,

tenyészkancák és tenyészcsikók, belga faj, elsőrendű eredeti méntől és kancától származók, kaphatók: Franz Graf Seiler'sche Gestüttnél, Lukow, Holleschau kerület, Morvaország. Felvilágosítást készséggel ad a ménesvezetőség. 6064

MEZEI EGEREK és PATKÁNYOK

végleg **kipusztulnak** egérméreggel preparált buzám felhintése után. Két évtized óta Dunántul legtöbb uradalmaiban használják. **Erőssége folytán ötödrésze kell, mint más irtószerből,** vagyis dacára magas árának, mégis legolcsóbb. A pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett 3 napon belül küldi **Dr. FLESCHE E. „Magyar korona”** gyógytár, chemiai laboratóriuma, **GYŐR.** A megrendéshez „Strychninbuzára” szóló hatósági engedély csatolandó.

Árak:	5 kg.-os láda	13 kor.
	10	25 kor.
	50	120 kor.
	100	230 kor.

A HOLLER-féle „KING”

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King” kiváló gyorsmeszelő és főtőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt egy melegségben sem nélkülözhető. A szivattyú teljesen tömör csárgarésből készült, jevitások majdnem teljesen kiküszöböltek. „King” tömlővezetékei többet teljesít, mint 20 emberrel és mindenféle állványozást és előmunkálatot feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifutodik.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyút azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1. Kérjenek leírást. Képviselek keresetnek.

Hogyan kell több és olcsóbb takarmányt termelni??

Erre nézve utbaigazítást nyer Konkoly Thege Sándor dr.: „Szántóföldi szén takarmánytermelés” című művéből. Ezen 40 képpel ellátott könyv megtanítja Önt arra is, hogy miként tudja gazdaságának egész takarmánytermelését egészségesebb, okosabb és jövedelmezőbb alapokra helyezni. Megrendelheti 1 korona 20 fillér előzetes beküldése mellett a „Patria” részv.-társ. könyvosztályától, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát, (teljes üzempróbákat, indikálást, gőz- és szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.

Gáz- és nyersolajmotoroknál hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Új gépbeszerzéseknél előzetes felvételeket, teljes tervezéseket eszközöl 5808

Zsiros Károly okl. gépészmérnök Budapest, I., Atlós-ut 26. Telefon: József 4-8-83.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ORÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCSEN ROBBANÓ-TÜZ-VEZÉLY: MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS ÉS ENGEDÉLY NÉLKÜL. **WOHANKA TÁRSASÁG BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRUT 76.**

X. ÉVFOLYAM. **MAGYAR ÁLLATKERESKEDELEM** GAZDASÁGI LAP

Az állatértékesítés, állathizalás és állattenyésztés közlönye. Országos állatvásárok nyilvántartása. Nélkülözhetetlen minden földbirtokosnak, minden hizlalónak, minden állattenyésztőnek.

Megjelenik minden csütörtökön. Mutatványzatot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, IX., Mester-utca 5. Előfizetési ára egész évre 20 K, félévre 10 K.

BENZOL

(benzin helyett) motorüzemekhez és traktorokhoz

helytt, raktár Budapest pr. 100 kg. K 80.— utánvéttel, kb. 500 kg.-os kölcsönvashordókban, vagy kb. 160 kg.-os fahordókban, melyek 4 héten belül jó állapotban a feladóállomásra bérmentve visszaküldendők.

Benzol olcsóbb a benzinnél, mert 20%-kal kevesebb kell ugyanazon teljesítményhez. Benzol nincs pénzügyöri ellenőrzés alatt.

- Autó benzol pr. 100 kg. K 100.—
- Dieselmotorhengero-laj 100 „ „ 95.—
- Gépkenőolaj 100 „ „ 60.—
- Géphengero-laj 100 „ „ 130.—
- 12 fekete antracit kocsikenőcs .. 100 „ „ 28.—
- Pyroleum 100 „ „ 52.—

helytt, raktár Budapest, utánvéttel.

FENYŐ BÉLA műszaki nagykereskedő, Budapest, V., Csáky-utca 34. sz. INTERURBAN TELEFON 121-64.

Vetőmageladás.

Az Alföldön jól bevált, nagyhozamu, homokra is alkalmas, korai fehére duppai zab, nehezebb talajokra való nagyszemű Hvítling zab (az OMGE. németországi körútja alkalmával importált feleség). Bőhozamu, nagyszemű, szelektált korai Kneifel árpa, igen korai illóci árpa (könyvebb talajokra való). Igen korai, jól beérett, piros „Pulyi” gömb-tengeri és korai Bánkuti aranylófogó; középkorai, októberi beérésre atnyesztett „Champion illinois” óriási sárga lófogu. 1 méteres kockaművelésre 3-3 szálával meg-hagyható amerikai feleség, igen nagy mag- és csalamádéhozammal. Megrostálva, vevő zsákjaiban, 100 kg.-ként a napi áron felül eladó, vasútra szállítva. Sárgabellű „Böhms Erfolg” és vöröshéjú „Prof. Wolthmann” vetőburgonyákra előjegyzések elfogadtnak míg a készlet tart. Megrendéseket elfogad Jankamajori Gazdaság, u. p. Kisszállás, Bács megye. 6107

A n. é. Uradalomtől, földbirtokosoktól és nagybérlőktől megfelelő készpénz-előleggel, avagy kívánatra az egész árat azonnal kifizetve **veszek** jövő évi nyírásu 6073

háton mosott és zsiros mosatlan gyapjút az ország bármely vasúti állomására szállítva. Szives ajánlatokat kér **KELLER ZSIGMOND, Budapest, V., Vadász-utca 33. Telefon: 21-08.**

Eladás

Jótállás a biztos eredményért!

Reitter Oszkár nagybecsű kaptány fajbaromfi-tenyésztőnek tulajdona a **PÁTRIA** NIN tökéletes patkányirtó szar (nem mérge) emberre ártatra csoport sem veszélyes! FÜLDMINDEN más patkányirtó szert. 1 doboz ára 4 kor., mely elég 120-150 patkány kiirtásához. Ismertető leírását, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz, kérszere legyen küld **Reitter Oszkár** főkapitány **Pátria** nín gyárának vezetőségébe. Nagybecsű kerekben. Teljesen biztos irásért jótállás! 6018

Az istállótrágya kezelése

tekintettel annak úszm javodalmazására. :::

Írta: **Schrecker János.**

23 ábrával és 7 tárgyatáblával. :::

Ára füzve 5 korona.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szilárd Gyula,

szilárd gyula, a csikvári földm. lak. tanárának gyakorlati kézikönyvei:

Takarmányozástán a legújabb elméleti és gyak. ismeretek alapján. K 4.— Kötve K 5.—

Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Füzve K 4.— Kötve K 5.—

Mezőgazdaságtan. II. Új kiadás sajtó alatt!

Szőlő és pincze, 71 ábrával. Füzve K 4.—, kötve K 5.—

Vezérfonal felöltött gazdasági oktatásához. Füzve K 2.—

Szőlőművelés és borgazdaság, 181 ábrával. — Kötve K 10.—

A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése. Füzve K 1.50

Kaphatók a „Patria” részv. társ. könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

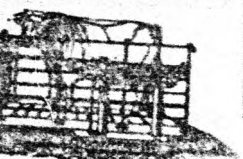

Szénát, szalmát,

Lucernát, lóherét és zabosbűkkönyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzprellim adom. Széna- és szalmakötéséhez szilárd és legfinomabb minőségű hazai gyártmányú légyirtó sodronyot júlyanos árban szállítok.

Ajánlatok:
Schreier Béla takarmánygyártó Budapest, Népszínház-u. 33. Telefon: József 20—52. 5804

Ziska József

utóda **Rostély György** mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Alapítási 1872. Telefon 46—12. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleget, úszdes és szilárdos, valamint gazdasági aszékár-, hid és marhamérlegeit. A budapesti, füzmei és gyúri gabonaszedék szállítója, ugyanintén számtalan nagy gazdaság és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsorítottak és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan eszközöltek. Kívánatra uradalomba is küldök szerelőt.

RATTO foszfor-pasta patkányok teljes kipusztítására csavartasság mellett füvekben 1 kor. 3 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Váozkört 6

Gyors, pontos, olcsó földmérés Világhírű szabadalom 18 államban.

STÁDEL—TORKOS FÜLDMÉRŐ—TALIGA kapható 7206

Stádel gépgyárban, Győrött

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben, szállítom préseibe és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold takarmánygyártó Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 20. Telefon: József 41—81.

Ujdonság! Most jelent meg **KERESKE FERENC** országos földm. mérnök

„Házállatalk obszeri takarmányozása és a takarmányadagok kiszámítása” dr. Koller G. legújabb elméleti alapján az új elméletet bővített és 253 TAKARMÁNYADAGOLÁSI PÉLDÁVAL kiegészített II. kiadás.

Ára füzve 5 korona, vászonba kötve 6 kor.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdas. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Vétel

Szénát, szalmát, burgonyát, babot és mindennemű gazdasági cikket, nagyobb mennyiségben veszek. Ajánlatok **Aecher Oszkár**, Wien, II., Weintraubengasse 30. 4181

Megvételre keresetek minden mennyiségű ideig telk-mag Eladók forduljanak Ármegejelöléssel a Tomességi Jözsef-gazdaságihoz. 4319

Megvételre keresetek nagyobb mennyiségű magas keményítőtartalommal bíró ipari burgonyára, melyet fagy doára átvesszünk. Ajánlatot és legalább 6 kiló mintát kér Uradalmi Intézéség, Mikosd, posta Mikosdpuszta, Vas megye. 4320

Szénát, szalmát, babot, burgonyát és más terményeket veszek minden mennyiségben. Ajánlatok **Aecher Oszkár**, Wien, II., Weintraubengasse 30. 4371

Keresek megvételre lóhajtatásra járgányos széna- vagy szalmaprét, esetleg készíjtáson szénaprét a legmagasabb árban sürgösen. Cim: Kállai Antal, Karcag. 4415

Bérlés

540 m. hold, a gyoma-dérványai vasút és építő kő-ut mellett, Ördemajor v.-á-tól 1/2 kilométerre fekvő, házilag kezelt, szilárd épületekkel bőven ellátott birtokomat, melyből 490 hold fekete szántó, a többi ut, major és legelő, azonnali vagy öszti átvételre Paszombérbe kiadom, vagy igen előnyös feltételekkel eladom esetleg áruval bérházzért elcserélem. Cim: Debreceni Endre, Gyoma, Békés megye. 4433

Bérlés átadó családi okok végett, Nagykanizsa városától három és fél km. távolságra átadó egy 1000 ha das bérlés, 615 és holt felszereléssel egyetemben. Teljesen elegendő igaerő 50 drb tehénből álló tehénállomány, melynek tejtermelése Kanizsán lesz 24 állóért értékesítve, továbbá kb. 70 darab növendékmarha és 40 anyából álló sertésenyészet azok szaporításával egyetemben. Holt felszerelés nagyon jó és elegendő. Nagyon szép uriak, kocsik, szerszámok és futólovak. Cim a kisközségben. Ugyanőkök díjaztatnak. 4454

„Lucullus” sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzatakarmány-liszt. Elsőrendű hus- és csontképző-takarmány, proteintartalma 20—22%. Rendkívüli nagy hus-, csont- és zsírképző hatása folytán a mellette etetett többi takarmány sokkal gazdagosabban érvényesül. Számos bel- és külföldi nagy tenyésztőkönél és nagy hizlókónál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T. takarmánygyár vezérképviselői:

Lemberger, Schön és Szász **Bauer B. Gyula**
sertésbizományos, Budapest, VIII., Bezerédy-u. 10.

Új automobil könyvek!

Az automobil és kezelése. Küster műve nyomán írták Hevesi Gyula és Roth Imre. 710 ábrával és műmelléklettel. — Kötve Kor. 5.—

Az automobilvezetés iskolája. A budapesti chau.auriskolák hivatalos tankönyve, számos eredeti ábrával. Gyakorlati kézikönyv az automobilvezetés és kezelés elsajátítására. Írta: Barány Imre. — Füzve Kor. 3-50, kötve Kor. 4-50.

Az automobil szerkezete, akkumulátortöltés, softórvizsgálat, rendőrségi rendeletek stb. Írta: Mihály Dénes. 70 ábrával. — Kötve Kor. 2-50.

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

Eladó lovak.

Egy pár 175 cm. magas, 5 éves, jójárású, „Gidrán 36” állami mén után nevelt **sárga kanca és herélt**, nemes, formás, figuráns **hintóslovak**. Ára 3500 korona.

Egy pár jegytelen, 170 cm. magas, 4 1/2 éves, jó leszármazású, teljesen egyforma **hibátlan megzypej kanca**, elegáns **hintóslovak**, de **legprimább anyakancák is**. Ára 4000 korona.

Egy pár 167 cm. magas, 5 éves, jójárású **pejkanca**, gyors, megbízható és formás **kocsilovak**. Ára 2500 korona.

A lovak előzetes bejelentéssel **Dettán** megtekinthetők.

Prohaska Hugo, földbirtokos, **Detta, Temes megye.**

6080

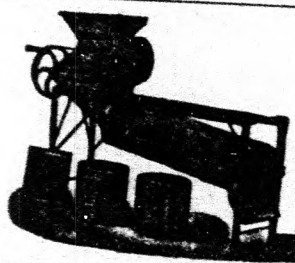
GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
különö minőségű sodronyköteleit ajánlja:

MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLYGÁR
DEICHSEL A. MISKOLC. *Kitüntetések, elismerő-levelek.*

*Tessék
ajánlatot
kenni.*

Hizott sertéseket, SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI
levágásra való hussertéseket a bécsi
vásáron legelőnyösebben értékesít **:: Wien, St.-Marx. ::**

A szállítás és eladás módo-
zatai felől díjmentesen meg-
bizható és gyors felvilágosítás-
sal szolgál. Magyar levelezés.

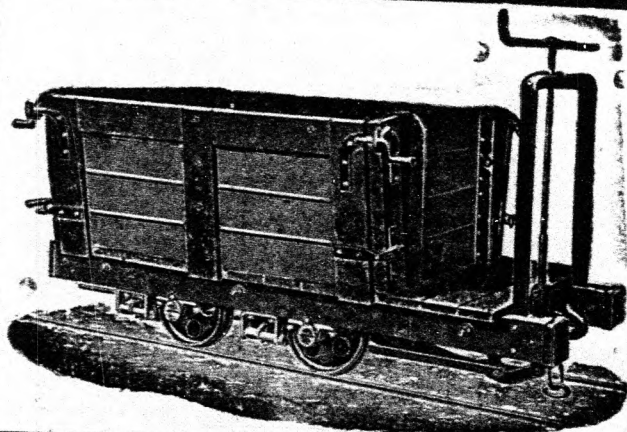
STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/48.

AJÁNLJUK: Trieurjeinket, marott
vagy sajtolt hengerlemezekkel,
minden gabona tisztítására.
5 kg. nyertermény beküldése
mellett különleges Trieurt
készítünk.

Törökrosták és mindenféle gőz-
cséplőgépszíták, zink-, vas-
vagy acéllemezből. Trieur-javi-
tások mindenkor azonnal és
legolcsóbb árak mellett eszköz-
késítetnek.

**Gazdasági, erdei és ipari
keskenyvágányu vasutak.**

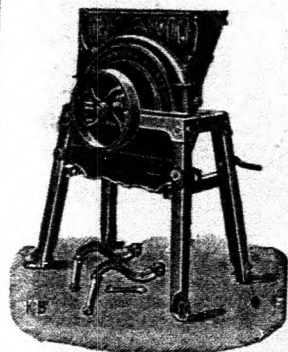
Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítóköröngök, keskeny-
vágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és
használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyom jelzés, tervezés, építés.

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

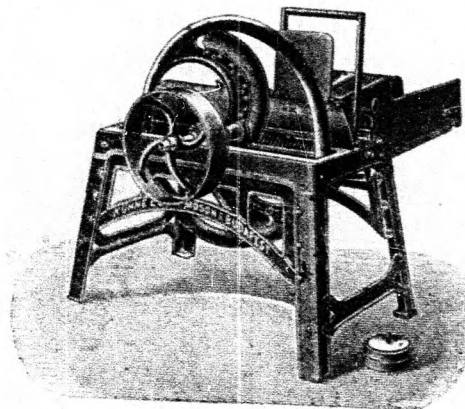
**Idénygépek: Szecskavágók, répavágók,
hengeres és tárcsás darálók,
tengerimorzsolók kézi- és
erőhajtásra, olajpogácsatorók,
gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb. ::**

„KÜHNE“ mezőgazdasági
gépgyár r.-t. ::
MOSON.

Főraktár:
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár,
Szabadka, Temesvár.

Teljes
takarmánykészítőberendezések
és tejgazdasági felszerelések.

ZSÁK

minden célra: lenből és kenderből szöve; sávoly szö-
vésű (drill) kenderzsákok, dupla szálú lenzsákok
legjutányosabb gyári arban kaphatók a
HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN
BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZAM.

Allatok

Keresek megvételre jó tenyésztésű 10 drb fiatal hasas szimmentáli fajta tehenet...

Jármosbivalyok eladók. Cim Kovács Miklósnál, Sándorhomok, Szalmár m. 4430

Kitűnő patkányozó, eredeti foxterrier kutyák eladók, darabja 25 korona. Cim: Daffy József...

Eladó felsőlány gazdaságban, posta Perény (Abaujm.) 30 pár 100 kg. mos. átvészelt mangalic sülős. Fajalma és bíralsma q-ként 61 korona, az állomása. 4465

Eladó 13 darab 2 éves magyar tenyész-bika a hírnévű Mesevölgyi-féle törzsgulya tenyészetéből. Megtekinthetőek Ivándán, előzetes értesítésre kérés küld. Torontálgyárfás állomásra, néhai báró Csávosy Gyula ivándai uradalmára. Levélcím: Hech Oskár, Isztartó, Ivándó. 4462

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1-2-3 éves

növendékök és üszőborjakat, ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

KLEIN TESTVÉREK kereskedők, CZELLDÖMÖLK. Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak. 5306

Az ördögösi gazdaságban eladó 40 drb 6 éves

jármosökör, 85 drb 2 éves és 75 drb 3 éves

fehér ökörborju. Levélcím: NAGY DÉNES földbirtokos, TORDA, Torda-Aranyos megye. 6063

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1, 2, 3 éves

növendék ökör és üszőborjakat, ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

RECSEY ÉS DUKÁSZ szarvasmarhakereskedők NAGYKANIZSA. Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadhatnak. 6311

Muraközi hidegvérű (nori) igaz tenyészkanca, választott csikók és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Címem: IDŐSB HEINRICH MÖR lóvásárló ügynöksége CSAKTORNYA (Muraköz), Törv. bejegyz. cég. Sürgőnycim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurban-Telefon: 33. szám.

Elsőrendű magyar-fajú erdélyi jármosökrök, ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú erdélyi ökörborjuk minden időben nagy választékban kaphatók

Alexa és Esztergárnál Szamosujvárt, Szolnoki-doboka m. Levélcím: Alexa Miklós, Szamosujvár.

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra, vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejűs

teheneket a legjutányosabb áron egyezség szerint, bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 6493 Weiler Gáspár és Fia Celldömölk.

Igazi valódi bonyhádi friss fejű, hasas tenyész és lefejű teheneket, üszőket, bikákat 1-101 2 évesig tarka tinókat

szállít bármilyen mennyiségben, alku szerint kötelevére. Teheneknél a vevő tejhozamról meggyőződhetik helyben, esetésként átvételek előtt jelen lehet, a legszolidabb kiszolgálásért garanciát vállalok. Hizott marhákat uradalmaktól megveszem bármilyen mennyiségben.

HOFFMANN DÁVID bérlet és koronakereskedő 5384 RONYVÁN, Tapolc megye.

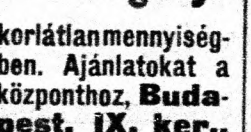

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészvikákat, bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállítok

KLINGER MÖR ügyvezető és haszonszállító-kereskedő Kispeszt, Lakás és istálló: Kispeszt, Kőbányás. 5. szám. Levél- és sürgőnycim: ugy azonos. Teléfon: Kispeszt 28. (szájtól) 4461

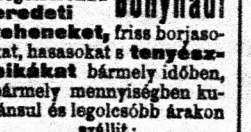
A „Háztartás” fogasztási szövetkezet vesz

nyulat, fácánt és fogolyt koriátlan mennyiségben. Ajánlatokat a központhoz, Budapest, IX. ker., Boráros-tér 6. szám alá kell címezni.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészvikákat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállítok

Fleischer S. Sándor tehénkereskedő. Törvényesülleg bejegyzett cég. Levél- és sürgőnycim: Budapest, VII., Elemer-s. 17. Telefon: József 38-06. Istálló: Kispeszt, Dülö-ut 4. Telefon: Kispeszt 28. (szájtól) 4461

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészvikákat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállítok 5161 FUCHS LAJOS tenyész- és haszonszállító-kereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgőnycim: Fuchs Lajos. Telefon: 130-10.

A szamosjenői birtokon egy és két éves fehér erdélyi tinóborju van eladó a nagyköldi és választóbuchidai állomástól 4 km távolságra. Burgya János Szamosjenő, u. p. Nagyköld.

A szentesi gazdaságból állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és két éves bonyhádi tenyészvikák

és eredeti hollandi és frieslandi tehenek és bikák. Állandóan van eladásra felállítva 80-100 drb kiváló szép, tenyészésre alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részt már nálam leborjazott fiatal bonyhádi teh. n. Érdek-lődőknek Köhn József, Budapest, VII., Rottenbiller-szta 60. szívesen ad levélcím: Kispeszt, Kőbányás. 5. szám. Levél- és sürgőnycim: ugy azonos. Teléfon: Kispeszt 28. (szájtól) 4461

A „Háztartás” fogasztási szövetkezet vesz

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra, vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas vagy friss fejűs

teheneket a legjutányosabb áron egyezség szerint, bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 5603 SPITZER TESTVÉREK Celldömölk.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészvikákat bármely időben, bármely mennyiségben külön árakon szállítok 5161 FUCHS LAJOS tenyész- és haszonszállító-kereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgőnycim: Fuchs Lajos. Telefon: 130-10.

PAJZS GYULA orsz. törzskönyvezett

telivér szimmentáli tenyészetében 4000-5000 liter évi tejhozamu családokból származó

telivér bikák vannak eladásra felállítva.

A tehenészet törzsének évi átlagos tejhozama 3614 liter, 3-94% zsírtartalommal. Az egyes anyáknak tejhozamára a zsírtartalomra és a takarmány értékesítésére vonatkozó, a fejérmegyei tejjel-ellenőrző egyesület által szolgáltatott adatok és zsírvizsgálatok rendelkezésre állnak. Vasut- és hajóállomás: Rácalmás, Fejér megye. 5978

Vöröstarka tinó és üsző

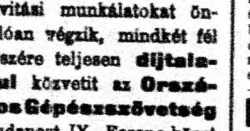
teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Kétszázötven forintért jármos és beállításai ökrök szállítására vállal.

Kitűnő friss fejűsteheket előleges jelentés után nálam mindenkor megtekinthetőek kötelezettség nélkül. Vevő tevékenység szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia Nagyvásártmányú Vas m

Vegyések

Gepeszeket bármilyen üzemhez, kik a javítási munkálatokat önállóan végzik, mindkét fél részére teljesen díjtalanul közvetít az Országos Gépezés Szövetség Budapest, IX., Ferenc-körut 17. Telefon: József 40-42.

TÖRÖTT GÉPESZÉK, kazánrepedések, Korroziók

hővezetési autogén nemesfémhelyeken, vagy helyeken lecsiszolás nélkül, speciálisan hővezetőkkel szakszerűen végzik. 7088

Lakos és Székely mérnökök. Gyár és vállalat autogén-hővezetési és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Béke-tér 3.

Elvállalom 20-25 borjú tejjel-ellenőrzést. Mörtes Sándor, Dás, Szolnoki-doboka vm. 4275

Sertésmiskarolás a n. é. gazdaközösségek tudomására hozom, hogy sertéseket miskarolni meghívásra, vidékre is, bárhová elmegek. FRANCICS JÁNOS sertésmiskaroló, Kaposvár, Zrínyi-utca 17.

Eladás

3000 mm. elsőrendű réti-előzetes eladó. Emdeni ludak jutányos áron. N. Nalácz Gyula, Púj, Hunyad megye. 6028

Vadászpuskák Topiervárosi, 54 Grenzerstr., angol lakáskereskedővel, 48 modern Hamerics, 70 fém Drillling, 16-os és 12-es új Browning és Winchester távozóvas Mauer Gerard távozó és Schöner Ejectores fém Special Krupp, Anticoor, An-tilin, special Böhler edény Hamerics. Legjobb golyós és sertés Winchester, fém Hamerics-Drilling, fém Angol és Kíner páros garatárak stb. más, mind ki-próbált előrangú jó fegyverek és pisztolyok olcsóbban mint bárhol, oszák Kadé fegyverkereskedőknél. Egytel-ter 5., tenyész-épezőgépek, labori látszóvok szintén nagy választékban. A legjobb fegyverek, főtöltésű sport-érettől ingyen, vétel, cse- 4512

Ré mag vörös ekeerdőn 60 koronáért, sárga oljborjú 55 koronáért, garat-olt magas csatárképeségű, vevő szájkámban, vagy önköltségen felszereltetett szájkámban eladó. Vagon vételnél áremeg-ny. Cim: Tömörkény-Péteri Bér gazdaság, Kistelek. 4316

Gazdaság felosztás miatt minden-nyel felosztások u. m. 8-as cséplőgarnitúra, akák, boronák, társasok, vágógép, szerkek, lecsiszológ stb. eladók. Hővezet Háberegér György, Arad. 4357

Birtok 316 holdas, gyögyfőrdővel, gőzmalommal, a egyéb üzletágakkal, vésővel, felosztásokkal együtt 250.000 korona árban eladó. Felvilágosításra szolgál a tulajdonos, Kovács Péter, Debreceen, Mester-utca 21. 4370

Eladó használt egye-, kétlő-akák, darabja 30 korona. Cserébe adnak bármely kan buldogpárt másfél éves szula mándög kutyámat. Cim: Darányi-majori bér gazdaság, posta Fülöp-szállás. 4482

Magy. földműves naptár 4.-

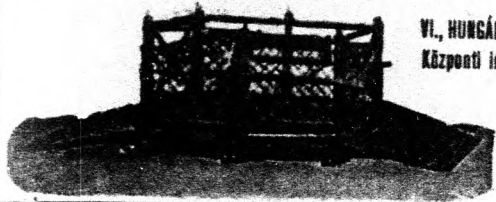
Köztelek Zsebnaptár 4.- Borászati Zsebnaptár 3.20 Tejgazdasági Zsebnaptár 4.- Műszaki Naptár 4.- Eptészeti Naptár 3.50 Erdészeti Zsebnaptár 4.- Kodolányi-féle naptár 2.80 Vadász-naptár 3.- Kínesei Kalendárium 2.- Athenaeum nagy képes naptára 3.- Athenaeum közgazga-tási naptára 3.-

Megrendelhetők a „Patria” p-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Őllői-ut 25. sz.

Magy. földműves naptár 4.- Köztelek Zsebnaptár 4.- Borászati Zsebnaptár 3.20 Tejgazdasági Zsebnaptár 4.- Műszaki Naptár 4.- Eptészeti Naptár 3.50 Erdészeti Zsebnaptár 4.- Kodolányi-féle naptár 2.80 Vadász-naptár 3.- Kínesei Kalendárium 2.- Athenaeum nagy képes naptára 3.- Athenaeum közgazga-tási naptára 3.-

Megrendelhetők a „Patria” p-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Őllői-ut 25. sz.

SCHEMBER C. és FIAI csász. és királyi udvari HIDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR BUDAPEST

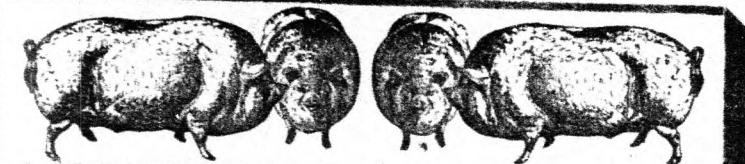

GYÁRAK:
VI., HUNGÁRIA-UT 83. és I., FÉHÉRVÁRI-UT 100.
Központi iroda: I., FÉHÉRVÁRI-UT 100. SZ.
Ajánlják legjobb szerkesztésű
tízdecs- és tolsányi,
marha- és szekérbid-
mérlegeiket.
Önműködő mérlegzer-
kesetok.
Kívánatra különleges
ajánlattal szolgálunk.

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek
szántását épügy mélyrigolozást
szőlőtelepítésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ GŐZSZÁNTÁSI
VÁLLALKOZÓ BUDAPEST-KELENFÖLD.

BUDAPEST
Nepazinház-u.22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertéstenyésztők és sertéshizlálók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyezve!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.
Talaj trágya, abrak, viz, szén, répa, valamint minden
egyéb gazdasági- és ipari **vegyvizsgálatok.**

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ÖNGE.
tagokunk az állami díjazásba tételből 10% engedmény. ■

Gőzeke-bérszántás!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és
gyümölcsösteleptetéshez, valamint gyéptörést elvállal!

IZERI IZSÁK GYULA
" " gőzszántási vállalata " "

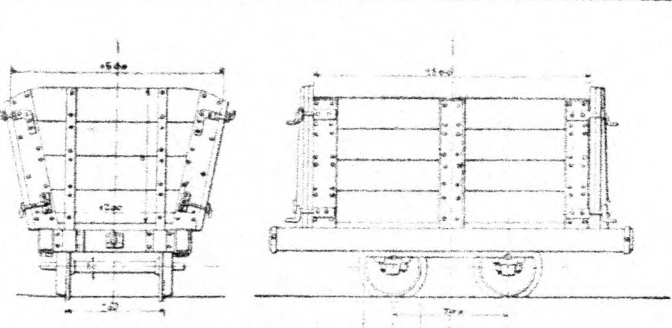
BUDAPEST, I., KENDE-UTCA 12. SZÁM.

☛ A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik. ☚

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET KÉRNI
Kérlek a „PÁTRIA” r.-társ.
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERÉRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyártelep: **6AL60C.** **BUDAPEST, U., Széchenyi-u. 14.** **WIEN, I., Canova-gasse 7.**
Telefon: 47. **Telefon: 173-32.** **Telefon: 103-69.**

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: **gazdasági lovas-
és ökrösszekeret, lajtoscocsit, répa- és földszállító
billenőkordélyt, stráfkocsit, butorszállító kocsit, tej-
szállító kocsit, keskenyvágányu vagonetteket stb.**

Tessék árajánlatot kérni. **Tessék árajánlatot kérni.**

Allást keresők

Gazdatiszti Allást kereső... 43 éves, gyakorlati vizsát is tett, földm. vesikolát végzett...

Hadmentes, földm. vesikolát végzett... 15 évi önálló gyakorlati bírói...

Gazdatiszti Allást kereső... 12 évi gyakorlati bírói...

Teljesen hadmentes, 37 éves... földm. vesikolával kapcsolatos...

Gazdatiszti Allást kereső... 40 éves, 2000 holdas birtok...

Intézői, 31 éves, 31 éves... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Intézői, 31 éves, 31 éves... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Intézői, 31 éves, 31 éves... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Intézői, 31 éves, 31 éves... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Allást kereső, 40 éves, 40 éves... 40 éves, 40 éves, 40 éves...

Gazdatiszti Allást kereső... 47 éves, 47 éves, 47 éves...

Gazdatiszti Allást kereső... 47 éves, 47 éves, 47 éves...

Szaképpézt Allást kereső... 47 éves, 47 éves, 47 éves...

Intézői Allást kereső... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Felsőkereskedelmi végzettség... 3 éves, 3 éves, 3 éves...

Gépezés Allást kereső... 3 éves, 3 éves, 3 éves...

Mérlegképes könyvelő... 3 éves, 3 éves, 3 éves...

Gazdatiszti Allást kereső... 13 éves, 13 éves, 13 éves...

Háborumentes, 21 éves... 21 éves, 21 éves, 21 éves...

Gépezés, 30 éves... 30 éves, 30 éves, 30 éves...

Gazdai vagy kertelői Allást kereső... 13 éves, 13 éves, 13 éves...

Gépezési Allást kereső... 13 éves, 13 éves, 13 éves...

25 éves gazdatiszti Allást kereső... 25 éves, 25 éves, 25 éves...

Pincemestert Allást kereső... 35 éves, 35 éves, 35 éves...

Kertész Allást kereső... 35 éves, 35 éves, 35 éves...

Szaképpézt Allást kereső... 47 éves, 47 éves, 47 éves...

37 éves, nőlen, garda... 37 éves, 37 éves, 37 éves...

Gazdatiszti Allást kereső... 49 éves, 49 éves, 49 éves...

Önálló gazdatiszti Allást kereső... 19 éves, 19 éves, 19 éves...

Urasági inas Allást kereső... 19 éves, 19 éves, 19 éves...

Hadmentes, teljesen szak... 19 éves, 19 éves, 19 éves...

Teljesen hadmentes, 37 éves... 37 éves, 37 éves, 37 éves...

Tejgazdasági szakiskolát... 19 éves, 19 éves, 19 éves...

Intézői Allást kereső... 27 éves, 27 éves, 27 éves...

Földm. vesikolát végzett... 27 éves, 27 éves, 27 éves...

Földm. vesikolát végzett... 27 éves, 27 éves, 27 éves...

Gazdasági Allást kereső... 27 éves, 27 éves, 27 éves...

Intézői Allást kereső... 32 éves, 32 éves, 32 éves...

Intézői Allást kereső... 32 éves, 32 éves, 32 éves...

Gépezés-kovács, 15 éves... 15 éves, 15 éves, 15 éves...

EREDETI FOWLER-FÉLE GŐZEKEKÉSZLETEKET

a legkülönbözőbb talajművelőeszközökkel azonnal szállít: JOHN FOWLER & Co., BUDAPEST-KELENFÖLD

11. sz. postahivatal. Telefon: 42-50.

Nagy uradalomban 30 évi... 30 éves, 30 éves, 30 éves...

47 éves, nő, gyermektelen... 47 éves, 47 éves, 47 éves...

Önálló intézői Allást kereső... 19 éves, 19 éves, 19 éves...

Kerész, 30 éves, 30 éves... 30 éves, 30 éves, 30 éves...

Kortész, 40 éves, 40 éves... 40 éves, 40 éves, 40 éves...

Mezőgazdaságban gazdai... 40 éves, 40 éves, 40 éves...

Főgépezés Allást kereső... 40 éves, 40 éves, 40 éves...

32 éves, teljesen hadmentes... 32 éves, 32 éves, 32 éves...

Intézői Allást kereső... 32 éves, 32 éves, 32 éves...

Gazdatiszti Allást kereső... 31 éves, 31 éves, 31 éves...

Számíró hadmentes, 14 éves... 14 éves, 14 éves, 14 éves...

Oly birtokos Allást kereső... 50 éves, 50 éves, 50 éves...

Kortész, 40 éves, 40 éves... 40 éves, 40 éves, 40 éves...

Tiszta fehér emendi ludak... 25 koronás, 25 koronás, 25 koronás...

Megvetelre keresetlik... 1000 db, 1000 db, 1000 db...

Eladók, 4 éves hasas szőcs... 4 éves, 4 éves, 4 éves...

Eladó, 4 éves hasas szőcs... 4 éves, 4 éves, 4 éves...

Eladó, 4 éves hasas szőcs... 4 éves, 4 éves, 4 éves...

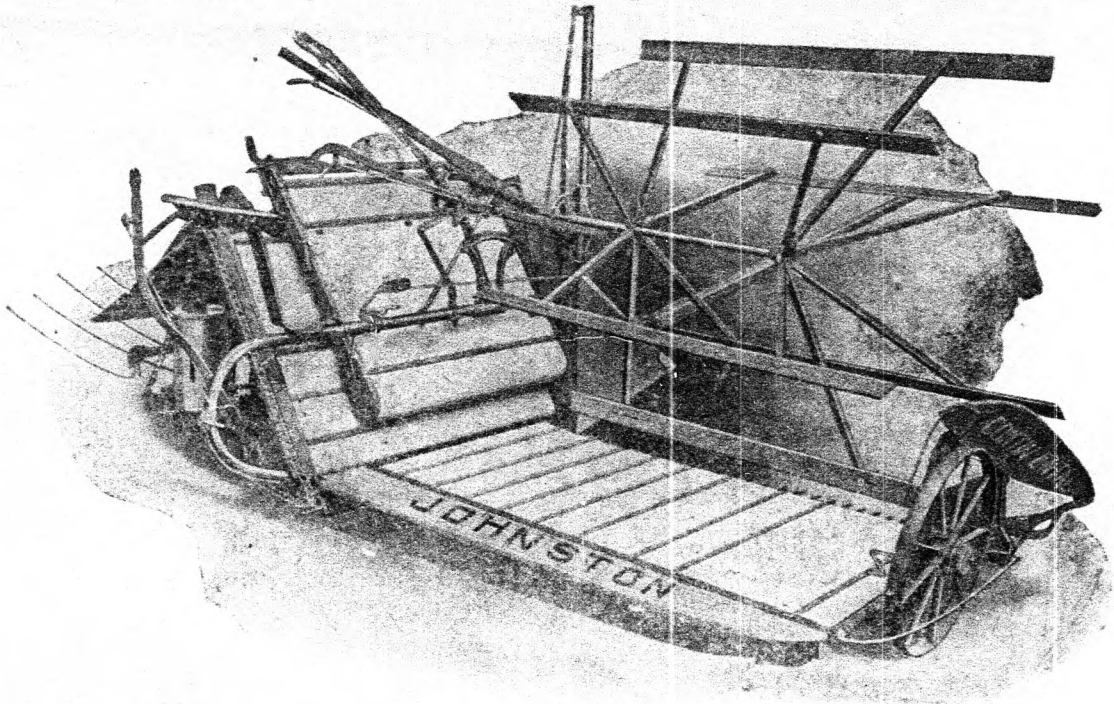
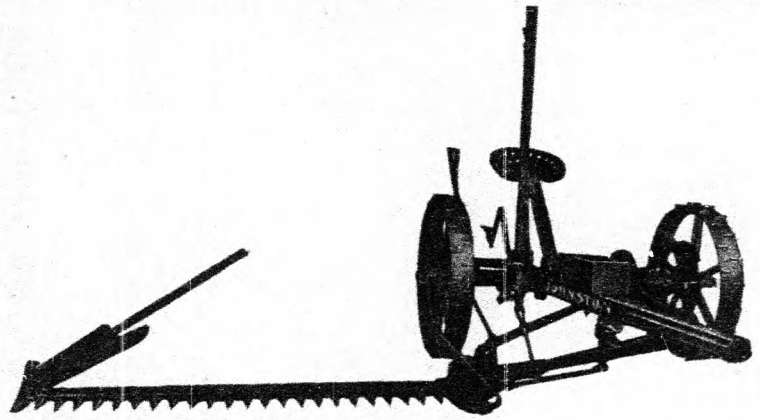
Eladó, 4 éves hasas szőcs... 4 éves, 4 éves, 4 éves...

Advertisement for ZSÁK ÉS PONYVA. A 33 év óta fennálló... Valódi amerikai MANILA-kéveket... SZÖLÖKÖTÖZŐ-FONALAK... LÓPOKRÓCOK.

„JOHNSTON“

eredeti amerikai arató-
gépek, ugy szerkezet, mint
jó anyag tekintetében a

legtökéletesebbek.

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében,
ajánljuk „**JOHNSTON**“ gyártmányu ameri-
kai aratógépeink **sürgős** beszerzését, annál is
inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő
aratáshoz alig lesz lehetséges.

Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI. kerület, Teréz-körut 26. szám.

Állandó gépkiallításunk megtekintését kérjük.